Yükseköğretim çalışmaları derneği 2015

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

II. Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansı

The 2nd International Higher Education Studies Conference

IHEC 2017

Bildiri Özetleri

Abstracts

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

KOMİTELER / COMMITEES 9
DÜZENLEME KURULU / Organizing Committee 9
DANIŞMA KURULU / Advisory Committee 9
BİLİM KURULU / Academic Committee 9
POLİTİKA TRANSFERİNDE PEK DÜŞÜNÜLMEYEN KONULAR 11
YAZI VE ÖĞRETİM PARAMETRELERİ AÇISINDAN YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE 12
TÜRKİYE'DE AKTS ETİKETİ İLE ÖDÜLLENDİRİLEN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ OLUŞTURDUKLARI AKTS BİLGİ PAKETİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ 13
İNSAN KAYNAKLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASINDA YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ İŞLEVİ 15
TÜRKİYE, AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE İNGİLTERE'DEKİ YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ AMAÇ VE YAPI BOYUTLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 16
AGÜ GENÇLİK FABRİKASI; GENÇLERLE, GENÇLER İÇİN FARK YARATAN BİR ÜNİVERSİTE YAPISI MODELİ 17
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN AKADEMİK DANIŞMANLIK UYGULAMASI: ODAK GRUP ÇALIŞMASI 18
ÖĞRETİM ELEMANLARININ SINIF İÇİNDEKİ ETİK DIŞI DAVRANIŞLARI 20
DEVLET ÜNİVERSİTELERİ SIRALAMASINDA AKADEMİK TEŞVİK PUANLARININ KULLANILMASI 22
ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE AKREDİTASYON: ABD, İNGİLTERE VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ 24
28 ŞUBAT DÖNEMİNDE YÜKSEKÖĞRETİMDEN AYRILAN BAŞÖRTÜLÜ KADINLARIN BAŞÖRTÜSÜ YASAĞINA YÜKLEDİĞİ ANLAM 26
ÜNİVERSİTE ÜZERİNE SÖYLEMLER: TÜRKİYE'DE DEĞİŞEN ÜNİVERSİTE FİKİRLERİ 27
ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU SEÇİMİ 28
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK, DUYGUSAL ve SOSYAL BEKLENTİLERİ (GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ) 30

YÜKSEKÖĞRETİMDE MENTORLUK 31
LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK DESTEK İHTİYAÇLARI 33
PANEL: DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN EĞİTMEK; FARKINDALIK YARATAN İŞBİRLİKLERİ KURMAK! 35
KÜRESEL ÜNİVERSİTE SIRALAMALARI ASLINDA BİZE NE SÖYLÜYOR? 36
TÜRK YÜKSEKÖĞRENİMİNDE ZAYIF HALKA: SEKTÖREL BİLEŞEN 38
ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ÜNİVERSİTEYE AİDİYET VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 40
YÜKSEKÖĞRETİM VE EKONOMİK KALKINMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BAZI DEĞİŞKENLER ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ..... 41
ÖĞRETİM ELEMANLARININ KARİYERDE YAŞANAN DURGUNLUĞA DAİR GÖRÜŞLERİ 42
ABD'DE YÜKSEKÖĞRETİM ÜST KURULLARININ ÜYE KOMPOZİSYONLARI VE İDARİ YAPILARI: GEORGİA VE GÜNEY KAROLİNA ÖRNEKLERİ 44
EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETİM ÜYELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 45
ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM FAKÜLTESİ İNTERNET SİTELERİNDE YAYINLANAN "DEKAN MESAJLARININ" SÖYLEM ANALİZİ İLE İNCELENMESİ VE FOUCAULDİAN BİR ÇÖZÜMLEME DENEMESİ: BUGÜNÜN VE GELECEĞİN EĞİTİM FAKÜLTESİ TEMSİLLERİNİN ELEŞTİRİSİ..... 48
ARAŞTIRMA ÜNİVERSİTESİNDE TEMEL UNSUR: ÖĞRETİM ÜYELERİNİN KARİYERDE YÜKSELME ÖLÇÜTLERİ..... 51
FAKÜLTELERİN LİSANS EĞİTİM PROGRAMLARI NASIL DEĞERLENDİRİLMELİDİR? PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELLERİNE DAYALI TASARILAR..... 52
TÜRK ÜNİVERSİTELERİ GENEL SIRALAMASININ BELİRLEYİCİLERİNİN AĞIRLIKLANDIRILARAK İNCELENMESİ 54
TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMDE PSİKOLOJİK TACİZDE DÜNDEN BUGÜNE: 2005-2017 YILLARI ARASI TEZ TARAMASI..... 56

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNDE KURUMSAL ÇEŞİTLİLİK VE MİSYON FARKLILAŞMASI: YÖK'ÜN GÜNCEL GÜNDEMİNE DAİR BİR DEĞERLENDİRME 58

BOLOGNA SÜRECİNİN "KALİTE GÜVENCESİ" BOYUTU, TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE VE EĞİTİM FAKÜLTELERİNE YANSIMALAR 59

DÜNYA ÜNİVERSİTE SIRALAMA İNDEKSLERİ ARASINDAKİ PUAN KORELASYONLARININ İNCELENMESİ: DÜNYANIN EN İYİ ÜNİVERSİTESİ SIRALAMALARI 61

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ PERFORMANS DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMINDAN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI 63

AKADEMİSYENLERİN DOKTORA SONRASI ULUSLARARASI YAYIN SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ 64

STRATEJİK PLANLARINA GÖRE EĞİTİM FAKÜLTELERİ: BUGÜN NASILLAR, YARIN NE OLACAKLAR? 65

YÜKSEKÖĞRETİMDE AKADEMİSYENLERİN ÖĞRETİM ARAŞTIRMACILIĞINA DAİR BİR META ANALİZ ÇALIŞMASI 67

YÜKSEKÖĞRETİMDE KADIN YÖNETİCİLERİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN VE KADIN YÖNETİCİLERİ DESTEKLEYİCİ UNSURLARIN BELİRLENMESİ 69

EĞİTİM, İSTİHDAM VE KAZANÇ İLİŞKİLERİNİN BOLOGNA SÜRECİ ÇERÇEVEİNDE İNCELENMESİ 71

ÜNİVERSİTE KADIN ARAŞTIRMALARI MERKEZLERİ WEB SİTELERİNİN FEMİNİST BIR BAKIŞ AÇISIYLA İNCELENMESİ 73

TÜRKIYE'DE VE DÜNYA'DA YÜKSEKÖĞRETİMDE REKABET 74

AKADEMİK SIRALAMADA TANINIRLIK: BİR TERCİH EDİLİRLİK İNDEKSİ OLUŞTURMA 76

ÖĞRETİM ÜYESİNİN OTORİTESİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇÖZÜMLEME 78

AKADEMİK KENDİLEŞME OLGUSUNA İLİŞKİN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI 80

TÜRKİYEDE ÖYP SERÜVENİ-NEYDİ NE OLDU? VE ÖYP TÜRKİYE İÇİN NEDEN ÖNEMLİ? 82

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN DİĞER GRUPLARA YÖNELME DAVRANIŞI İLE ÜNİVERSİTELERİNİN ÖRGÜTSEL ÇEKİCİLİĞİNE İLİŞKİN ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 84

YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE ALGISI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ÖĞRENCİ PERSPEKTİFİ..... 85

EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE GÖREV YAPAN KADIN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN YAŞADIKLARI SORUNLAR 87

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARIYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ..... 89

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ BAĞLAMINDA GİRİŞİMCİ ÜNİVERSİTE MODELİNİN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA..... 91

PANEL: FIRSAT EŞİTLİĞİ YOLUNDA HEM AKTÖR HEM DE STRATEJİK EYLEM ALANI OLARAK ÜNİVERSİTE..... 93

EŞİTLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ POLİTİKASINDA ETKİLİ VE YENİLİKÇİ BİR AKTÖR OLMAK YA DA OLMAMAK 94

TÜRKİYE'DE SURİYELİLERİN YÜKSEKÖĞRETİME ERİŞİMİ VE KATILIMLARI..... 96

HAYAT BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ YOLUYLA TOPLUMA KATILIMIN ARTIRILMASINDA BİR MODEL ÖNERİSİ OLARAK EDUMAP PROJESİ..... 97

YÜKSEKÖĞRETİMİN YETİŞKİN EĞİTİMİ ÜZERİNDEN FIRSAT VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE KATKILARI 98

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK VE SOSYAL KALKINMA HEDEFLERİNDE KAMU ÜNİVERSİTELERİNİN ROLLERİ 99

YÖK STRATEJİK PLANI BAĞLAMINDA VE KÜRESELLEŞME IŞIĞINDA REKTÖR VİZYONLARI VE VAATLERİ 100

AKADEMİSYENLERİN ÖZ-YETERLİLİK ALGILARININ PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ VE BİR ARAŞTIRMA 101

ÜNİVERSİTELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KALİTE: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALİTE ALGISI ÖLÇEĞİ (SKA-Ö)'NİN GELİŞTİRİLMESİ, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI 103

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ BAŞARISINI YORDAYAN ETKENLERİN BELİRLENMESİ: BİR MODEL ÖNERİSİ..... 105

ÜNİVERSİTELERİN KALİTE GÜVENCESİ YÖNERGELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ 108

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNİN İLK ULUSAL HAREKETLİLİK DENEYİMİ: FARABİ DEĞİŞİM PROGRAMI 109

ENDÜSTRİ 4.0 VE YÜKSEKÖĞRETİMDEN BEKLENTİLER 111

YÜKSEKÖĞRETİM YÖNETİMİNDE YEREL YÖNETİMLERİN KATKILARI 113

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK PROFİLİ, GÜNDELİK YAŞAM PRATİKLERİ VE GELECEK HEDEFLERİ: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 114

ETİK DIŞI AKADEMİK DAVRANIŞLAR VE AKADEMİSYENLERİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 116

YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞMALARININ AKADEMİK BİR ALAN OLARAK ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZEYDE GELİŞİMİ 118

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK SINIFLARINDAKİ İNGİLİZCE KONUŞMA DERSİNİN ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI 120

PANEL: ÜÇÜNCÜ NESİL ÜNİVERSİTEDEN YENİ NESİL ÜNİVERSİTEYE: AGÜ DENEYİMİ 121

ANALYZING PROBLEMS DEALING WITH COMPULSORY INTERNSHIP PROCESSES AND TECHNOLOGY USE AT UNIVERSITIES IN TURKEY .. 123

FOUNDATION UNIVERSITIES AS WORKPLACES 126

APPEARING IN INTERNATIONAL RANKINGS: HOW DO ACADEMICS FROM HIGH-RANKED UNIVERSITIES COMMENT? 127

THE FUNCTION OF ACADEMIC INBREEDING IN HIGHER EDUCATION SYSTEM 128

FACULTY INVOLVEMENT IN INTERNATIONALIZATION: RATIONALES IN THE TURKEY'S HIGHER EDUCATION CONTEXT 130

THE VIEWS OF NATIONAL BOLOGNA EXPERTS AND HEADS OF BOLOGNA COORDINATION COMMITTEE/BOLOGNA COORDINATORS OF UNIVERSITIES ON BOLOGNA PROCESS IMPLEMENTATIONS IN TURKEY 131

CHALLENGES OF HAVING WORLD CLASS UNIVERSITIES IN TURKISH HIGHER EDUCATION 133

A CASE STUDY ON EDUCATION FACULTY STUDENTS' THOUGHTS REGARDING WITH RESEARCH 135

A CASE STUDY ON STAKEHOLDERS' DEFINITIONS, EXPERIENCES, AND EXPECTATIONS OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION 136

BUILDING COMMUNITIES OF PRACTICE TO SUPPORT GRADUATE STUDENTS' DEVELOPMENT AS NOVICE RESEARCHERS 138

THE POSSIBILITY OF EMBEDDED THE PROFESSIONAL CHARACTERISTIC OF NCATE STANDARDS IN THE ISLAMIC EDUCATION TEACHER PREPARATION PROGRAM AT SULTAN QABOOS UNIVERSITY 139

A WORLD-CLASS UNIVERSITY WORLD-VIEW: COLLECTIVE MISCONCEPTIONS 141

THE QUALITY OF THE SERVICES PROVIDED TO INTERNATIONAL STUDENTS AT ANADOLU UNIVERSITY 142

PROVIDING A MODEL OF ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR AMONGST FACULTY MEMBERS OF GOVERNMENTAL AGRICULTURAL COLLEGES IN TEHRAN, IRAN 144

SOCIAL LEAD USERS, YOUTH UNEMPLOYMENT AND A PERSPECTIVE OF SMALL AND POOR CITIES 145

THE BEST INTENTIONS? ENTREPRENEURIAL INTENTIONS OF BUSINESS AND ECONOMICS STUDENTS IN NORTHERN CYPRUS AND EASTERN GERMANY 146

RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC VOLITIONAL STRATEGIES AND STUDENTS' ACHIEVEMENT IN FLIPPED LEARNING ENVIRONMENT .. 147

UNIVERSITY RANKING SYSTEMS' ROLE AND THEIR USEFULNESS ON THE MANAGEMENT STRATEGIES: HITIT UNIVERSITY SAMPLE 149

ACTIVE LEARNING IN UNIVERSITY: AN INTEGRATED SCIENCE COURSE AT SABANCI UNIVERSITY 151

SEARCHING FOR VALIDITY IN TEACHING RANKINGS: CONTENT ANALYSIS OF THE TIMES HIGHER EDUCATION'S TOP RANKING YOUNG EUROPEAN UNIVERSITIES' WEB SITES FOR TEACHING QUALITY 152

ENHANCING THE HIGHER EDUCATION PATHWAYS OF UNDER-PREPARED HIGH SCHOOL GRADUATES IN CENTRAL ASIA 153

FEMALES AND ACCESS TO HIGHER EDUCATION: IRANIAN UNIVERSITIES' EXPERIENCE 155

THE INTERPLAY OF INDIGENIZATION AND INTERNATIONALIZATION AT INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION IN THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN 156

BEING AN ACADEMICIAN IN A CHANGING WORLD..... 157

INTERNATIONAL JOINT DEGREE RECOGNITION, ACCREDITATION AND QUALITY ASSURANCE: IMPLICATIONS FOR TURKISH HIGHER EDUCATION 158

AN INNOVATIVE APPROACH TO UNIVERSITY ENTRANCE EXAMINATIONS FOR GIFTED STUDENTS 159

'PRIVATISING PROFITS AND SOCIALISING LOSES': A DECOLONIAL İNTERPRETATION OF THE RHODES/FEES MUST FALL CAMPAIGN..... 160

QUALITY ASSURANCE & ACCREDITATION OF TEACHER EDUCATION IN PAKISTAN: SCOPE FOR INTERNATIONALIZATION 162

BUILDING WORLD-CLASS UNIVERSITY IN PAKISTAN: OPPORTUNITIES AND CONSTRAINTS..... 164

THE LOCALIZATION OF SCIENTIFIC RESEARCH METHODOLOGIES: CASES FROM THE FIELD OF EDUCATION ADMINISTRATION..... 165

THE EFFECTIVENESS OF STUDENT SUPPORTS FROM THE PERSPECTIVE OF THE BENEFICIARIES..... 167

THE COMPARATIVE ANALYSES OF THE "OPEN UNIVERSITY" PRACTICES IN THE WORLD..... 168

KOMİTELER / COMMITEES

DÜZENLEME KURULU / Organizing Committee

Prof. Dr. Hasan Şimşek, İstanbul Kültür Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Nevra Seggie, Boğaziçi Üniversitesi
Doç. Dr. Feyza Doyran, İstanbul Kültür Üniversitesi
Doç. Dr. Özge Hacıfazlıoğlu, İstanbul Kültür Üniversitesi
Doç. Dr. Sedat Gümüş, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Meltem Akbulut Yıldırmış, Doktora Öğrencisi, Boğaziçi Üniversitesi

DANIŞMA KURULU / Advisory Committee

Prof. Dr. Dursun Koçer, İstanbul Kültür Üniversitesi Önceki Dönem Rektörü
Prof. Dr. Erhan Güzel, İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Hans de Wit, Boston College, Director of the Center for International Higher Education
Prof. Dr. Mustafa Safran, YÖK Denetleme Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Reitumetse Obakeng Mabokela, University of Illinois at Urbana-Champaign, Vice Provost for International Affairs and Global Strategies

BİLİM KURULU / Academic Committee

Prof. Dr. Ali Ekber Şahin, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşen Bakioğlu, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Fatoş Silman Asvaroğlu , Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Prof. Dr. James O'Meara, Texas A&M International University
Prof. Dr. Jon Nixon, The Education University of Hong Kong
Prof. Dr. Lilia Halim, UKM The National University of Malaysia
Prof. Dr. Louise Hayward, Glasgow University
Prof. Dr. Metin Toprak, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Münevver Çetin, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Servet Özdemir, Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Tony Townsend, Griffith University
Prof. Dr. Ulrich Teichler, Universitat Kassel
Prof. Dr. William G. Tierney, University of Southern California
Prof. Dr. Zeynep Kızıltepe, Boğaziçi Üniversitesi
Doç. Dr. Armağan Erdoğan, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir Gür, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. C. Casey Ozaki, University of North Dakota
Doç.Dr. Fatma Mızıkacı , Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Frederic Yvon, Université de Geneve
Doç. Dr. Nemeth Balazs, University of Pecs
Doç. Dr. Osman Çekiç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sıddıka Gizir, Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. W. James Jacob, University of Pittsburgh
Doç. Dr. Yaşar Kondakçı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Zafer Çelik, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Burak Arıkan, Abdullah Gül Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Chetan Singai, National Law School of India
Yrd. Doç. Dr. Enes Gök, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gökçe Gökalp, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gretchen Neisler, Michigan State University
Yrd. Doç. Dr. Serap Emil, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seung-Hwan Ham, Hanyang University
Yrd. Doç. Dr. Şebnem Türktan, İstanbul Kültür Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türker Kurt, Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yisu Zhou, Macau University
Dr. Barış Uslu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Damian Spiteri, University of York
Dr. Judith Enriques-Gibson, Liverpool John Moores University
Dr. Mahruf C. Shohel, Aberystwyth University

POLİTİKA TRANSFERİNDE PEK DÜŞÜNÜLMEYEN KONULAR

Prof. Dr. Rıfat OKÇABOL
Boğaziçi Üniversitesi
okcabolr@boun.edu.tr

ÖZET

Mart 2001'de bir Ulusal Proje hazırlayan Türkiye, eğitim alanında da AB'ye uyum çalışmalarını başlatıp Bologna Süreci (BS)'ine katılmıştır. AKP'nin 2003 yılında hazırladığı iki yükseköğretim kanunu taslağında da, YÖK başkanı Prof. Dr. E. Teziç zamanında hazırlanan yasa taslağı ile Türkiye\'nin Yükseköğretim Stratejisi raporunda da, yoğun bir biçimde BS'den politika transferleri vardır. YÖK, 2004'ten itibaren BS'nin gereklerini hızla yerine getirmeye başlamıştır ve iki yılda bir BS Sekreterliğine Ulusal Rapor göndermektedir. YÖK'ün, "Bologna Süreci yükseköğretim sistemimizi modernize etmenin bir mekanizmasıdır " (YÖK, 2010) demesi boşuna değildir. YÖK'ün, Mart 2011'de yayımladığı "Yükseköğretimin Yeniden Yapılanmasına Dair Açıklama" da, 2012 Eylül'ünde açıkladığı "Yeni Bir Yükseköğretim Yasasına Doğru" adlı belgede de, daha sonra gündeme getirdiği yükseköğretim yasa taslakları da, BS'den politika transferlerini içermektedir. Yükseköğretimin yeniden yapılandırılmasında, büyük olasılıkla BS'den transfer edilecek politikalar belirleyici olacaktır. YÖK'ün düzenlediği Uluslararası Yükseköğretim konferanslarında da, Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansları da, AVRASYA Üniversiteler Birliğinin düzenlediği toplantılar da, yurt dışından politika transferleri özendirilmektedir. Ancak tüm bu politika transferi çabalarında, şu iki nokta dikkat çekmektedir:1) Gelişmiş ülke koşulları ile Türkiye'nin koşulları ve özellikle üniversitelerin genel durumları sağlıklı olarak irdelenmemektedir; 2) Bu politikalar olduğu gibi transfer edilmeye çalışılmaktadır. 3) Politika transferi gayretleri sonucunda üniversitelerimizde gözlenen durumlar ise hiç irdelenmemektedir. Bu bildiride, bu üç nokta irdelenip ne yapılması gerektiği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bologna süreci, politika transferi, Türkiye'de yükseköğretim.

YAZI VE ÖĞRETİM PARAMETRELERİ AÇISINDAN YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE

Dr. Ziya TOPRAK
Kültür Üniversitesi
Ziya.toprak@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Volkan YÜCEL
Beykent Üniversitesi
bvolkanyucel@gmail.com

ÖZET

Bilginlerin/bilenlerin bir araya toplandığı yer anlamına gelen üniversitelerde nitelik her zaman öncelikli bir konu olagelmiştir. Bu çalışmada yükseköğrenimde nitelik sorunsalı öğretim ve yazı yazma parametreleri çerçevesinde değerlendirilmektedir. Öğretim ve yazı yazma üniversitenin bir çok işlevlerinden sadece ikisi gibi görünmekle birlikte, esasen üniversitelerin yarattığı dolaylı yada dolaysız etkiler ve diğer işlevler de bu iki işlevden ve sonuçlarından kaynaklanmaktadır. Bir başka ifade ile üniversitelerin yarattığı etkiler öğretim ve yazı yazma işlevlerinin kapasiteleri ile ilgilidir. Öğretim parametresinin kalitesi üniversitelerin son ürünü sayılabilecek öğrencilerin niteliğini derinden etkilerken, yazı yazma ise esas olarak üniversitenin araştırma kapasitesinin ve niteliğinin temel göstergesi olarak okunabilmektedir. Bu çalışmada bu iki sorunsala dair iki farklı veri setinden yararlanarak değerlendirmeler yapılmakta ve öneriler sunulmaktadır. Bilindiği üzere akademinin temel iletişim aracı olarak yazı araştırma süreçlerinin merkezinde durur. Birinci veri setinde öğrencilerin bir lisans dersi için yazdıkları makaleler analiz edilmektedir. İkinci veri setinde yükseköğretim kurumlarında son yıllarda yaygın bir öğretim metodu pratiği olarak derslerin sunumlar üzerinden yapılması değerlendirilmektedir. Devam eden bu çalışmada bu bağlamda 200 öğrenci ve 10 hoca ile kısa görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Analizler dahilinde elde ilk bulgular bu iki parametrenin niteliğinin ciddi derecede sorgulanmaya ve gözden geçirilmeye ihtiyaç duyduğuna işaret etmektedir. Yükseköğretimde kalitenin artırılabilmesi için akademi belirtilen bu iki alandaki deneyimlerini gözden geçirmeli ve araştırmaya dayanan çözümler önermelidir.

Anahtar Kelimeler: Kalite, Akademik Yazı, Ders Anlatım, PowerPoint

TÜRKİYE'DE AKTS ETİKETİ İLE ÖDÜLLENDİRİLEN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ OLUŞTURDUKLARI AKTS BİLGİ PAKETİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Canan ÜNVAN
Hacattepe Üniversitesi
cananunvan@gmail.com

Doç. Dr. Şaduman KAPUSUZOĞLU
Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Metin TOPRAK
İstanbul Üniversitesi
metin.toprak@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Hacattepe Üniversitesi
kavak.yuksel@gmail.com

ÖZET

Avrupa'da 29 ülkenin yükseköğretimden sorumlu bakanının imzaladığı Bologna Bildirgesi ile Bologna Süreci, bir başka ifadeyle Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturma hedefi, başlamıştır. Günümüzde Avrupa ve Avrupa dışından olmak üzere 48 ülkenin katılımıyla devam eden bu süreç 15 yılı aşkın bir süredir üye ülkelerde uygulanmaktadır. Bu reform hareketi, özetle, üye ülkelerde, karşılaştırılabilir, rekabet edebilir ve şeffaf bir yükseköğretimi amaçlamaktadır. Her yeni bildirgeyle yeni hedefler eklenen süreç, giderek daha fazla ülkeye yaygınlaşmaktadır. Bununla birlikte çeşitli yönleriyle de tartışmalara konu olmaktadır. Türkiye, bu sürece 2001 yılında dâhil olmuştur. Bologna'nın önemli araçlarından biri de AKTS'dir. Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen bazı kriterleri yerine getirdikleri için Türkiye'de 31 üniversite AKTS Etiketi ile ödüllendirildiğinden, söz konusu üniversitelerin, Bologna Süreci hakkında uygulama boyutunda daha fazla deneyimli olduğu değerlendirilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'de AKTS Etiketi ile ödüllendirilen üniversitelerin AKTS Bilgi Paketlerini web sayfalarına ne ölçüde yansıttığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacının katılımcı rolü de dikkate alınarak, bu araştırma, nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın kapsamını, Türkiye'de AKTS Etiketine sahip 31 üniversite oluşturmaktadır. Araştırmayla ilgili alt problemler için veri, araştırma kapsamındaki 31 üniversitenin web sayfasındaki AKTS Bilgi Paketlerinin (İngilizce versiyon) taranması, dolayısıyla, doküman analizi yoluyla sağlanmıştır.

İlgili web sayfaları, seçilen bazı fakülteler, programlar ve dersler bazında incelenmiştir ve karşılaştırmalar yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen başlıca bulgular şu şekildedir: 1) Araştırma kapsamında yer alan tüm üniversitelerin, kurumsal bilgi paketlerine web sayfalarında yer verdiği ve büyük ölçüde doğru içerikle belirtildiği gözlenmiştir. 2) Tüm üniversitelerin program bilgi paketlerine web sayfalarında yer verdiği gözlenmiştir. Ancak bazı üniversitelerin, program bilgi paketi içinde yer verilmesi gereken; kazanılan derece, derecenin düzeyi, önceki öğrenmenin tanınması, yeterlilik koşulları ve kuralları ile öğretim biçimi maddeleri hakkında bilgi vermedikleri gözlenmiştir. 3) İncelenen derslerle ilgili ders bilgi paketlerine web sayfalarında yer verilmesine karşın, pakette öngörülen maddelerden bazılarında gerekli içeriğin yer almadığı saptanmıştır. Örneğin; dersin öğrenme çıktıları, öğrenim türü, dersin içeriği, dersle ilgili önerilen kaynaklar, planlanan öğrenme faaliyetleri ve yöntemleri, değerlendirme, dersin sunulduğu dil maddeleriyle ilgili içeriğin beş veya daha fazla devlet ve/veya vakıf üniversitesinde eksik yazıldığı veya yazılmadığı gözlenmiştir. İlgili web sayfaları dersler bazında tarandığında ise program bilgi paketlerine göre daha fazla eksiklik tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bologna Süreci, Avrupa Yükseköğretim Alanı, AKTS, AKTS Bilgi Paketi

İNSAN KAYNAKLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASINDA YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ İŞLEVİ

Yrd. Doç. Dr. Esma ESGİN GÜNDER
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
esmaesgin@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde bilgi toplumunda yükseköğretime yönelik toplumsal ve bireysel talepler artmakta, yükseköğretim kurumlarında hesap verebilir ve şeffaf süreçler geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Yeni teknolojiler, eğitim ve araştırma alanında yeni materyallerin kullanılmasını mümkün kılmakta, esnek öğrenme yollarının ve hayat boyu öğrenmenin önemini artırmaktadır. Ayrıca, küreselleşen ekonomilerde yükseköğretime artan taleple birlikte, yükseköğretim kurumları ile iş dünyası arasındaki ilişkinin önemi artmakta; rekabet, eğitimde kaliteyi gerekli kılmaktadır. Küreselleşmenin sonucu olarak artan mal ve hizmet dolaşımı, yükseköğretim kurumları başta olmak üzere, yükseköğretim alanına dahil her paydaşı, bu sürecin zorunlu kıldığı değişimlerin gerçekleştirilmesinde çaba göstermeye yönlendirmektedir. Küreselleşme sürecinin yansıması olarak bilgi toplumunda bireylerin ekonomik gücü bilgi ve öğrenim düzeyi ile toplumların rekabet gücü ise sahip olunan insan kaynakları ve onun niteliği ile ölçülür hâle gelmiştir. Yaşanılan bu süreç insan kaynaklarının yeniden yapılandırılmasını gündeme getirirken, "bilgi"nin üretilmesinde ve paylaşıma açılmasında öncelikli sorumluluğu olan yükseköğretim kurumlarına yönelik beklentileri de arttırmıştır. Bu çalışmada küreselleşme süreci ve bu süreçte insan kaynaklarının yeniden yapılandırılmasında yükseköğretim kurumlarının değişen işlevleri konu edinilmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan lisansüstü öğrencilerinin yükseköğretim kurumunun işlevine yönelik bakış açılarının belirlenmesidir. Araştırmada geliştirilen veri toplama aracı Ege Üniversitesi ve Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitülerinin lisansüstü programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulanmıştır. Nitel verilerin analizinde, göstergebilimin çözümleme modellerinden biri olan A.J. Greimas'ın Eyleyenler Modeli (Actantial Model) kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akademik kariyer elde etme beklentisinin yüksek olduğu, bunun dışında çalışma yaşamında yer alma beklentisinde olan öğrenci grubunun ise insan kaynaklarının değişen dünyadaki çalışma koşullarına yetiştirilmesi ve yönlendirmesinde lisansüstü eğitim programlarını kısmen yeterli buldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, yeniden yapılanma, Eyleyenler modeli

TÜRKİYE, AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE İNGİLTERE'DEKİ YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ AMAÇ VE YAPI BOYUTLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Dr. Deniz GÜLMEZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
dderinbay@konya.edu.tr

Doç. Dr. Mustafa YAVUZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
mustafayavuz@konya.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim alanı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin rekabet kaynağı olarak görülmektedir. Bu rekabet ortamında yükseköğretim, Türkiye'de son zamanlarda giderek artan bir şekilde ilgi odağı olmaktadır. Yükseköğretim sistemleri, öğrenci sayısının artması, küresel ve bilgiye dayalı ekonomik yeniliklerin ve araştırmanın öneminin artması, yükseköğretim kurumları arasındaki rekabet gibi gelişmelerden etkilenerek dönüşüm geçirmektedir. Bu değişimleri inceleme, yükseköğretim sistemini geliştirme ve kurumsal açıdan yönetim yapılarını gözden geçirmeye yol açmıştır. Buradan hareketle dünyada yükseköğretim ile ilgili gelişmelere yön verdiği düşünülen iki ülke ile Türkiye örneklemi üzerinde yükseköğretimin amaç ve yapı boyutları açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi çerçevesinde fenomenolojik araştırma deseni benimsenmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt ve kartopu örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma grubu, 29 öğretim üyesini kapsamaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak ve katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen temalar amaç ve yapı olmak üzere iki boyutta gruplandırılmıştır. Sonuç olarak, ABD ve İngiltere'deki üniversitelerin belirgin amaçlarının ve vizyonlarının olduğu, bunun paylaşıldığı, öğrenci ve akademisyenlerin de bu konuda oldukça bilinçli olduğu ortaya çıkmıştır. Türkiye'de amaçların belirsiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ABD ve İngiltere'de üniversitelerin bağlı olduğu YÖK gibi bir üst kurum olmadığı, koordinasyon kurumlarının olduğu ve yapının profesyonel bir şekilde işlediği görülmektedir. Türkiye'de bürokrasinin fazla olduğu, üniversitelerin bir üst kuruma bağlı oldukları görülmektedir. ABD ve İngiltere'de yöneticiliğin istenmediği, Türkiye'de ise yöneticiliğin statü olarak görüldüğü ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı yükseköğretim, örgüt boyutları, yükseköğretim yönetimi, fenomenolojik yaklaşım.

AGÜ GENÇLİK FABRİKASI; GENÇLERLE, GENÇLER İÇİN FARK YARATAN BİR ÜNİVERSİTE YAPISI MODELİ

Öğr. Gör. Zeynep Tuğçe ÇİFTÇİBAŞI GÜÇ
Abdullah Gül Üniversitesi
zeynep.guc@agu.edu.tr

ÖZET

Gençlik Fabrikası gençleri eğiten, yaşama dair beceriler kazandıran, uluslararası vizyon katan, yaratıcı ve girişimci olmaya teşvik eden, gençlerin toplumsal hayata katılımını sağlayan ve bir arada öğrenmenin ve üretmenin keyfine vardıran öğrenen odaklı bir gençlik yapılanmasıdır. AGÜ, diğer üniversitelerden farklı olarak, gençleri kuruluşunun temeline koymuştur. Bu sebepten dolayı, AGÜ, gençlik çalışmalarına ve yaygın eğitime odaklanarak, üniversite içerisinde "Gençlik Fabrikası" adı verilen bir gençlik yapısı kurmuştur ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından resmi olarak Gençlik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak tanınmıştır. Bu yapı, sadece öğrencilere hizmet vermeyi değil ayrıca yereldeki gençlere, ulusal ve uluslararası gençlik çalışması alanlarına da hizmet vermeyi hedeflemektedir. AGÜ Gençlik Fabrikası; gençlik çalışanlarının, liderlerinin, eğitmenlerin ve gençlerin sosyal ve kişisel gelişimleri için bir yaygın eğitim ve kaynak merkezidir. AGÜ Gençlik Fabrikası, gençlik ile ilgili çeşitli konuları kapsayan eğitim kursları sağlamaktadır ve bu kurslar yaygın eğitim araçları ve yaklaşımları ile tasarlanmaktadır. Bu çalışma, gençlerin, gençlerle birlikte gençler için fark yaratan yapıların bir Üniversite içinde yarattığı etkiyi ele almaktadır. Üniversiteler tarafından uygulanan örgün öğrenme modeli yerine yaygın öğrenme yaklaşımının ve gençlik çalışmalarının Üniversite yapısı içinde ve dışında yarattığı katma değer AGÜ örneği üzerinden incelenecektir. Üniversiteler ve sosyal sorumluluğun sadece sosyal sorumluluk projeleri yürütülmesinin ötesinde, bu ve benzeri yapıların kurumsallaştırılarak, nasıl sürdürülebilir kılınacağı üzerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: gençlik çalışmaları, gönüllülük, gençlerin güçlendirilmesi, fark yaratan üniversite modeli

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN AKADEMİK DANIŞMANLIK UYGULAMASI: ODAK GRUP ÇALIŞMASI

Doç. Dr. Cem Ali GİZİR
Mersin Üniversitesi,
cagizir@gmail.com

Doç. Dr. Sıdıka GİZİR
Mersin Üniversitesi,
sgizir@gmail.com

ÖZET

Lisans öğrencileri için üniversite yaşamı, bir çok yeni akademik, mesleki, kişisel ve sosyal yaşantıyı deneyimledikleri önemli bir gelişim süreci olarak nitelendirilmektedir. Üniversite yaşamı öğrenciler için bir yandan hoş ve keyifli bir dönemi, diğer yandan ise üniversitenin yeni akademik ve sosyal ortamına uyum gösterme, akademik/mesleki beklenti ve talepleri karşılama, edindiği sosyal özgürlükler içinde özerk olmayı başarma, arkadaş ve karşı cinsle olan ilişkiler kurma ve kariyer olanaklarını araştırma gibi çeşitli konularla baş etmek durumunda kaldıkları bir süreci kapsamaktadır. Kısaca öğrenciler, bu dönemde, ders seçimi, sınav kaygısı, ders içeriğinin zorluğu, akademik rekabet, değerlendirme sistemi, kişisel ihtiyaçları karşılama, öğretim üyeleri ve sınıf arkadaşlarıyla ilişkiler ve akademik işler gibi bir çok problem durumuyla karşılaşmakta ve bir çok alanda stres yaşamaktadırlar. Özellikle son yıllarda yükseköğretimde öğrenci çeşitliliğinin artması, öğrencilerin değişen akademik, mesleki, kişisel ve sosyal gereksinim ya da problemleri, yükseköğretim kurumlarının bu gereksinimleri karşılama ve öğrencilerin çeşitli problemlerle baş etmelerine yardımcı olmak üzere yürüttükleri önemli uygulamalardan birisi olan akademik danışmanlık sürecine yoğunlaşmayı zorunlu kılmaktadır. Öğrencilerin, özellikle akademik gelişimlerini sağlamada temel bir strateji olarak görülen akademik danışmanlık uygulaması ilgili alanyazında geçmişte sıklıkla ele alınmış olmakla birlikte günümüzün değişen koşulları çerçevesinde derinlemesine yeterince incelenmemiştir. Etkili bir öğrenme topluluğu oluşturma ve yükseköğretim kurumları olarak üniversitelerin amaçlarına ulaşmasında en etkili aktörler olan öğretim elemanlarıyla yürütülen akademik danışmanlık uygulamasının öğrencilerin bakış açısından ele alınmasının, bu kapsamda geliştirilecek hizmet ve etkinliklere olumlu yönde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında çalışmanın amacı, örnek durum olarak belirlenen Mersin Üniversitesi lisans öğrencilerinin bakış açısından üniversitelerindeki akademik danışmanlık uygulamasının değerlendirilmesidir.

Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek yapılan bu çalışmanın verisi, üniversitenin çeşitli bölümlerinden lisans öğrencilerinin gönüllülük esasına dayanarak katıldıkları odak grup görüşmeleri aracılığıyla elde edilmiştir. Bu süreçte araştırmacılar öncelikle ilgili alanyazın ve araştırma sorularını dikkate alarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlamış ve bu forma yer alan sorular ile grup süreci, altı katılımcıdan oluşan bir odak grup görüşmesiyle pilot çalışma yapılarak değerlendirilmiştir. Daha sonra her birinde on öğrenci olmak üzere toplam 40 öğrenciyle dört odak grup görüşmesi yapılmıştır. Elde edilen veri içerik analiziyle incelenmiştir. Analiz sonucunda, öğrencilerin akademik danışmanlık uygulamasına yönelik görüşlerinin her biri çeşitli kategorileri içeren ve 'akademik danışmanın rol ve sorumlulukları', 'öğrencilere yönelik tutum ve davranışlar' ile 'iletişim, etkileşim ve ulaşılabilirlik' olarak isimlendirilen üç tema altında ele alınabileceği belirlenmiştir. Bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmış ve uygulamanın geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik danışmanlık, odak grup, üniversite öğrencileri

ÖĞRETİM ELEMANLARININ SINIF İÇİNDEKİ ETİK DIŞI DAVRANIŞLARI

Uz. Öğrt. Reyhan Gedik DİNÇ
Mersin ODTÜ Geliştirme Vakfı Okulu
reyhan_gedik3@hotmail.com

Doç. Dr. Sıdıka GİZİR
Mersin Üniversitesi
sgizir@gmail.com

ÖZET

Üniversitelerin temel işlevleri olan bilimsel araştırma, öğretim ve topluma hizmette etik değerleri korumak ve güçlendirmek için çaba göstermesi ve etik olmayan davranışlarla mücadele etmesi, genelde üniversitelerin özelde ise akademisyenlerin en önemli görevlerinden bir tanesi olarak görülmektedir. Akademisyenlerin meslekleriyle ilgili gereklilikleri yerine getirmesi, onların görev, sorumluluk ve haklarının tanımlanmış olmasının yanı sıra mesleki etik kodları bilmesi ve benimsemesini gerektirmektedir. Dolayısıyla akademisyenlerin etik ve etik dışı davranışların neler olduğunu bilmesi, farkındalık ve duyarlılık kazanmaları ve etik ihlallerden kaçınmaları açısından olumlu etki yaratmaktadır. Üniversitelerdeki eğitim-öğretim sürecinin temel aktörleri olan akademisyenler, öğrenciler için rol model olarak ilgili mesleğin tutum, değer ve davranış normlarını formal olarak resmileşmiş yapı içerisinde derslerle, informal olarak ise bireysel danışmanlık, informal iletişim süreci ve sosyal aktivitelerle iletmektedirler. Öğrencilerin bu süreçte mesleki rolleri ve meslek kültürünü edinmelerinin yanı sıra ahlaki gelişimlerinin ve prensipli davranışlar kazanmalarının sağlanması, üniversitelerin misyonlarının bir parçası olarak görülmektedir. Çünkü bu temelde bireyler toplumun her kesimi ve kurumunda bu değerlerin koruyucusu olmakta ve uzun dönemde toplum olarak varılmak istenen amaçlara odaklanarak önemli başarılar kazanılmasına katkı sağlamaktadırlar. Ancak günümüzde ve yakın geçmişte üniversiteler bünyesinde karşılaşılan birçok etik dışı olay üniversitelerde etik değerlerin tam anlamıyla varlığını gösteremediğini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda öğrenciler için birer rol model olan ve onlar için çeşitli deneyim ortamları oluşturan akademisyenlerin öğretim sürecinde sınıf içindeki etik dışı davranışlarını belirlemenin, akademisyenlere geri bildirim sağlamanın yanı sıra farkındalık yaratmaya ve önlem almaya yönelik çalışmalar yapılması için temel teşkil edeceği düşünülmektedir. Üniversite içerisinde tutum ve davranışlarıyla geleceğin çeşitli meslek üyelerini yetiştiren öğretim elemanlarının lisansüstü öğrenimleri sürecinde pedagojik formasyonlarına katkı sağlayan ve geleceğin eğitimcileri olan

öğretmenlerini yetiştiren eğitim fakülteleri, bu çalışmanın odak noktasını oluşturmuş ve Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi örnek durum olarak seçilmiştir. Bu çalışmayla, fakültenin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içinde sergiledikleri etik dışı davranışları belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında fakültenin yedi bölümünde 3. ve 4. sınıf olarak öğrenim görmekte olan 946 (617 kız, 329 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise evreni temsil etme gücünü artırmak amacıyla bölüm, sınıf düzeyi ve cinsiyet dikkate alınarak katmanlı seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen 30 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilen veri, içerik analizi ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışlarının her biri çeşitli kategorileri içeren ve 'profesyonellik', 'tutum ve davranışlar' ile 'değerlendirme' olarak isimlendirilen üç tema altında ele alınabileceği gözlenmiştir. Bulgular ilgili alanyazın dikkate alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: öğretim elemanları, üniversite öğrencileri, etik dışı davranışlar

DEVLET ÜNİVERSİTELERİ SIRALAMASINDA AKADEMİK TEŞVİK PUANLARININ KULLANILMASI

Prof. Dr. Engin KARADAĞ
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi
enginkaradag@ogu.edu.tr

Prof. Dr. Cemil YÜCEL
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi
cemilyucel@gmail.com

Arş .Gör. Cüneyt BELENKUYU
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi
cuneytbelenkuyu@gmail.com

Arş. Gör. Serap İRİ
Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi
serap_iri@hotmail.com

ÖZET

Üniversite sıralamaları özellikle son yıllarda hem akademisyenler hem de kamuoyu için oldukça dikkat çeken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye bağşlamında yükseköğretim sıralamalarının gücü sıralama sistemlerinin kamuoyunda yarattığı tartışma ortamından ve üniversitelerin, genellikle yüksek puanlı üniversitelerin, sıralamalar sonucu elde ettikleri sıraları reklam aracı olarak kullanma uygulamalarından görülebilmektedir. Ancak konunun bilimsel anlamda tartışmaya açık taraflarının da olduğu ortaya konulmaktadır. Kullanılan göstergeler, sıralamalarda kullanılan metodlar ve yöntemler en çok eleştiriyi alan noktalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sistemlerin oluşturulma süreçleri, yükseköğretim kurumlarının girdi ve çıktı göstergeleri olarak kullanılan değişkenler bu bağlamda önemli konular olmaktadır. Uluslararası sıralama sistemlerinin kullandığı göstergelere bağlı olarak taşıdıkları zayıflıklar ve yöntemsel önyargıları yapılan sıralamaları tartışmalı hale getirmektedir. Özellikle uluslararası sıralama ve sınıflama sistemlerinin ülkeler bazında bağlamsal faktörleri dikkate almaması ve sonuç olarak her sıralama sonucunun önceden tahmin edilerek sıralamanın genellikle aynı olması konunun yerel bağlamda da ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye'de 2016 yılından itibaren yürürlüğe giren Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği'yle devlet üniversitelerinde görev yapan akademik personelin çalışmalarına belirli oranlarda puanlama yapılarak maddi teşvik uygulamasına başlanmıştır. Akademik teşvik kapsamında akademisyenlerin proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent, atıf, tebliğ ve ödül faaliyet alanlarından her birinden alınan puanın en çok 30 puanı hesaba alınarak, toplam puan da 100 puanı

geçmemek kaydıyla aldıkları puan hesaplanmakta ve akademik kadroya göre yapılan oranlamayla akademik teşvik ödeneği belirlenmektedir. Bu çalışma kapsamında üniversitelerce yayımlanan akademik teşvik puanlarının üniversite sıralaması için bir gösterge olarak kullanılması tartışılmaktadır. Bu bağlamda akademik teşvik ödeneğiyle ilgili yöntemsel süreç tartışılmaya çalışılacak ve ortaya çıkan akademik teşvik puanlarının sıralama sistemi için kullanılmasındaki güçlü ve zayıf yönler ortaya konulacaktır. Çalışmada 2016 ve 2017 yılı için Karadağ ve Yücel'in yayımlamış oldukları Devlet Üniversiteleri Sıralama rapor sonuçları temel alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sıralama Sistemleri, Akademik Teşvik, Ulusal Sıralama

ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE AKREDİTASYON: ABD, İNGİLTERE VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Mustafa YAVUZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
mustafayavuz@konya.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Deniz GÜLMEZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
dderinbay@konya.edu.tr

ÖZET

Eğitim sisteminin niteliğini belirleyen göstergelerden biri öğretmen eğitiminin kalitesi olduğu düşünülmektedir. Öğretmen yetiştiren kurumların nicelik olarak artmasının yanı sıra niteliğinin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Akreditasyon, belli standartlar çerçevesinde kuruluşların yeterliliğinin saptanması ve izlenmesidir. Öğretmen yetiştiren kurumlar olarak eğitim fakültelerinin akredite edilmesi hem dünya standartlarını sağlamak hem de kaliteyi belli bir seviyede tutmak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, farklı ülkelerde öğretmen eğitiminde akreditasyon hangi kurum ya da kuruluşlar tarafından yürütüldüğü, akreditasyonun nasıl sağlandığının incelenerek, program standartlarının ortaya çıkarılması ve karşılaştırmalı olarak sunulmasıdır. Bu amaçla akreditasyon standartları nelerdir ve akreditasyon süreci nasıl işlemektedir sorularına cevap aranmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından çoklu durum çalışması deseninde yürütülmüştür. Araştırmada karşılaştırma yapmak için birden fazla durum seçilmiştir. Bu durumlar; Amerika, İngiltere ve Türkiye'deki öğretmen eğitimi akreditasyon sürecidir. Araştırma verileri dokümanlar aracılığıyla toplanarak durum betimlemesi ve karşılaştırması yapılmıştır. Veriler çapraz durum analizi ile analiz edilerek benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. İngiltere'de standartların geliştirilmesi ve akreditasyon konusu yasalar çerçevesinde İngiliz Eğitim Bakanlığı'nın yetkilendirdiği Office for Standards in Education [Ofsted] verilmişken, Amerika'da bu konu mesleki amaçlarla örgütlenmiş yerel, bölgesel ve ulusal düzeydeki kar amacı gütmeyen dernek ve kuruluşlar olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmen eğitiminin Ofsted hükümet müfettişleri tarafından periyodik olarak dış incelemeye tabi tutulduğu İngiltere ve Galler'den farklı olarak, ABD'de akran incelemesi devam etmektedir. Türkiye'de ise YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi danışmanları ve Akreditasyon Çalışma Grubu tarafından öğretmen eğitiminde standartlar ve akreditasyon raporu ile YÖK'ün sorumluluğunda başlatılmıştır. Bu anlamda Türkiye'de 2012 yılında da eğitim fakülteleri programlarını değerlendirerek akredite etmek amacıyla, bir dış

değerlendirme birimi olarak Eğitim Fakülteleri Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği [EPDAD] kurulmuş ve 2014 yılında YÖK tarafından tescil belgesi almıştır. İngiltere'de akreditasyon süreci denetim öncesi, sırası ve sonrası olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. Türkiye'de de benzer şekildedir. Amerika'da ise Council for the Accreditation of Educator Preparation [CAEP] tarafından yürütülen akreditasyon süreci başvuru, biçimlendirici değerlendirme, bireysel çalışma süreci, yorum isteme, CAEP incelemesi, kurum ziyareti için hazırlık, kurum ziyareti durum analizi ve akreditasyon komisyonu inceleme panelinden oluşmaktadır. Akreditasyon süreçlerinin üç ülkede de benzer aşamalarla gerçekleştiği söylenebilir. Standartlarla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, öğretmen eğitiminde akreditasyon, öğretmen eğitiminde kalite, standartlar.

28 ŞUBAT DÖNEMİNDE YÜKSEKÖĞRETİMDEN AYRILAN BAŞÖRTÜLÜ KADINLARIN BAŞÖRTÜSÜ YASAĞINA YÜKLEDİĞİ ANLAM

Yrd. Doç. Dr. Nergis DAMA
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
nergisdama@hotmail.com

ÖZET

Türkiye'de 28 Şubat döneminde yükseköğretim kurumlarında uygulanan başörtüsü yasağı, başörtülü üniversite öğrencilerinin eğitim hayatından uzaklaşmasına sebep olmuştur. Bu dönemde, lisans ve lisansüstü eğitimini yasaktan dolayı tamamlayamayan kadınları sayısı, hangi bölümlerden ayrıldıklarına dair niceliksel bir veri bulunmazken, mevcut durumda sosyo-ekonomik göstergelerinin nasıl etkilendiğine dair bir çalışma bulunmamaktadır. 2013 yılındaki Anayasa değişikliğiyle başörtüsü yasağı tamamen kaldırılmış olup, üniversitelerde başörtülü akademisyenler çalışabilme hakkını geri kazanmışlardır. Bu çalışmada, başörtülü olmasından dolayı eğitim hayatı sonlanan ve eğitim hayatına devam etmeyen kadınların, mevcut durumlarının başörtüsü yasağıyla olan ilişkisine dair düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak, yükseköğrenimini başörtüsü yasağından dolayı tamamlayamayan kadınların, yasağın kadınların mevcut durumdaki sosyo-ekonomik göstergelerini nasıl etkilediğine dair görüşleri elde edilmiştir. 12 kadınla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde ortak bulgu, kadınların başörtüsü yasağının sosyo-ekonomik göstergelerini olumsuz yönde etkilediği ve kadınların başka bir kişiye (eş, baba, ağbi) ihtiyaç duyma hissini arttırdığıdır.

Anahtar Kelimeler: kadın, yükseköğretim, başörtüsü yasağı, sosyo-ekonomik gösterge

ÜNİVERSİTE ÜZERİNE SÖYLEMLER: TÜRKİYE'DE DEĞİŞEN ÜNİVERSİTE FİKİRLERİ

Yrd. Doç. Dr. Alim ARLI
İstanbul Şehir Üniversitesi
alimarli@sehir.edu.tr

Burhan FINDIKLI
İstanbul Şehir Üniversitesi
burhanfindikli@sehir.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretime artan talebin tetiklediği kitleselleşme eğilimi, son yirmi yılda Türkiye'deki üniversite sayılarının ikiye katlanmasına yol açtı. Küreselleşme ve postmodernizm tartışmalarının fırtınası altında şekillenen bu dönemde tüm dünyada üniversitenin organizasyonu, mahiyeti ve anlamına ilişkin fikirlerde büyük değişimler ve çeşitlenmeler gözlemleniyor. Türkiye'de yeni kurulan üniversiteler de kendi benlik konumlanmalarını ve üniversite ideallerini belirlerken bu bağlamdan ilham almaktadır. 'Yenilikçi üniversite', 'üçüncü nesil üniversite', 'dijital üniversite', 'girişimci üniversite', 'butik üniversite', 'araştırma üniversitesi', 'sanal üniversite', 'dünya üniversitesi' gibi tanımlarla sıkça karşılaşılmaktadır. Öte yandan 'piyasa üniversitesi', 'apartman üniversitesi', 'tabela üniversitesi' gibi pejoratif adlandırmalar da günlük dilin parçası haline geldi. Özellikle kâr amacı gütmeyen özel kurumların örgütlenmeye başlamasıyla birlikte, 'kültürel fark'tan kaynaklanan farklı topluluk ideallerini akademize etme ameliyesi, hem bu toplulukları hem üniversite dünyasını çok yönlü etkilemektedir. Bunun neticesinde, geleneksel üniversite ideası yerini daha çeşitli ve görece kaotik bir fikirler eko-sistemine bırakmaktadır. Bu tebliğde üniversite üzerine fikirlerin ve söylemlerin tarihsel seyrinden hareketle, Türkiye'de son yıllarda kurulan yeni üniversitelerin benlik sunumları kurumların misyon beyanları üzerinden analiz edilecektir. Misyon beyanları, örgütsel birer retorik ve ideal olarak münferit üniversitelerin kendilerini hem küresel ölçekte geçerlilik ve meşruiyet kazanmış olan üniversite modellerinin içerisine yerleştirme hem de artan ulusal ve uluslararası rekabet ortamında mütemayiz kılma çabalarının söylemsel olarak dışavurulduğu metinlerdir. Bu analiz marifetiyle üniversitelerin eğitim, araştırma, bilgi üretimi, topluma hizmet ve ekonomik kalkınmaya katkı gibi idealler karşısında kendilerini nerede konumlandıkları ortaya çıkarılarak, Türkiye'de dolaşımda olan üniversite fikirlerinin söylemsel bir haritası ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite fikri, misyon beyanları, üniversite söylemleri, içerik analizi

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMU SEÇİMİ

Doç. Dr. Adnan BOYACI
Anadolu Üniversitesi
adnanboyaci2100@gmail.com

Arş. Gör. Yakup ÖZ
Anadolu Üniversitesi
yakupoz573@yahoo.com

ÖZET

Yükseköğretimde uluslararasılaşma bağlamında uluslararası öğrenci hareketliliği yoğunlukla ele alınan konuların başında gelmektedir. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin, küreselleşen dünyada ulus devletlere kültürel/politik diplomasi alanında yapacağı katkı bağlamında ve yükseköğretim pazarının 2020'li yıllarda sekiz milyon (Altbach, 2006) öğrenciye ulaşacağı düşünüldüğünde politik ve ekonomik açıdan stratejik bir öneme sahip olduğu söylenebilir. Uluslararası öğrenci çekme bağlamında Türkiye'nin 1990'lı yıllardan başlayarak uygulamaya koyduğu Büyük Öğrenci Projesi, ERASMUS Öğrenci Hareketliliği, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının (YTB) Türkiye Bursları, Türk kültürünün tanıtımına yönelik faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü ve Türkiye'nin kendi imkânlarıyla yürüttüğü, yükseköğretim kurumlarıyla iş birliğine olanak sağlayan Mevlâna Programı gibi proje ve kurumların faaliyetlerine rağmen Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemine göre 2014-2015 yılı için Türkiye'de 72178 uluslararası öğrenci bulunmaktadır. Bu araştırmada uluslararası öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına ilişkin seçimlerini nasıl yaptıklarına dair süreç ve bu süreçte etkili olan faktörler Türkiye bağlamında detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu araştırmanın amacı uluslararası öğrencilerin Türk yükseköğretim kurumlarını seçmelerinde hangi faktörlerin etkili olduğunu ve seçim sürecinde Türkiye ve yükseköğretim kurumlarına ilişkin ne gibi çekincelerinin olduğunu kendi görüşlerine göre belirlemektir. Uluslararası öğrencilerin yükseköğretim kurum seçimlerine ilişkin teorik arka planın 1970'lere kadar uzanan üniversite seçim teorilerine (college choice) ve göç kuramlarına dayandığı söylenebilir. Bu bağlamda üniversite seçimine ilişkin ekonomik (Kotler ve Fox, 1985), sosyolojik (Boyle, 1966) ve daha sonra bunları birleştiren kombine (Hossler ve Gallagher, 1987) yaklaşımlar ortaya atılmıştır. Buna ek olarak uluslararası öğrencilerin üniversite seçimlerine ilişkin göç teorilerinden esinlenen iten ve çeken faktörlerden (Mazzaroul ve Soutar, 2002) söz edilebilir. Son olarak kombine modeller ve iten/çeken faktörlerin bir entegrasyonu olarak ortaya atılan Chen'in (2007) Sentez

Modeli öne çıkmaktadır. Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla verilerin toplanmasında, verilerin analizinde ve bulgular sunulurken kullanılan temaların belirlenmesinde çoğunlukla Chen'in (2007) Sentez Modeli bir temel teşkil etmektedir. Katılımcıların seçilmesinde ölçüt örnekleme, kar topu örnekleme ve maksimumu çeşitlilik örnekleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma grubu Türkiye Burslusu olan ve olmayan uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. Buradan hareketle çalışmanın deseni bütüncül çoklu durum deseni olarak belirlenmiştir. Buna ek olarak diğer ölçütler öğrencilerin TÖMER kursunu bitirmiş, halen bir lisans ya da lisansüstü programda kayıtlı bulunuyor olmasıdır. Maksimumum çeşitliliği sağlamak adına Türkiye Bursları'nın belirlediği bölgeleme yöntemi esas alınarak Türk Dili konuşan ülkeler, Balkanlar, Orta Avrupa ve Baltık ülkeleri, Orta Doğu, Afrika ve diğer bölgeler olmak üzere altı bölgeden gelen burslu ve bursuz öğrenciler seçilmektedir. Kar topu örnekleme yöntemine ise ulaşılan bir katılımcıdan benzer özelliklere sahip diğer katılımcıya erişmek için baş vurulmaktadır. Halen pilot görüşmeler devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası öğrenciler, Üniversite seçimi, Türkiye Bursları, Uluslararası öğrenci hareketliliği

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK, DUYGUSAL ve SOSYAL BEKLENTİLERİ (GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Prof. Dr. Ayşe DEMİRBOLAT
Gazi Üniversitesi
ademir@gazi.edu.tr

Doç. Dr. Melek ÇAKMAK
Gazi Eğitim Fakültesi
melek@gazi.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretimde önemli paydaşlardan biri öğrencilerdir. Yükseköğretimde nitelik ve kalite geliştirme çalışmalarında öğrenci görüşlerinin de önemli olduğu dikkate alındığında, üniversite öğrencilerinin eğitim yaşantılarına yönelik deneyimleri, görüşleri, algıları, beklentileri ve benzer noktalar çeşitli araştırmaların (örnek: Sevinç ve Gizir, 2014) da ilgi odağını oluşturmuştur. Örneğin, Ekinci ve Burgaz (2007) tarafından yapılan Hacettepe Üniversitesi'ne bağlı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin üniversitenin sağladığı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmada öğrencilerin beklenti düzeylerinin yüksek, memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin akademik ve duygusal-sosyal beklentilerinin karşılanma düzeyini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Çalışma 2016-2017 öğretim yılı Bahar döneminde, Gazi Üniversitesinde Gazi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma modeline göre tasarlanan çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Görüşme formu 5 boyutta biçimlenmiş olup; öğrencinin, öğretim elemanı; kendisi; eğitim sistemi; okulun fiziki-teknolojik çevresi ve okul arkadaş çevresi bağlamında sınırlı tutulan beklentilerinin karşılanmasına yönelik görüşleri içermektedir. Araştırma, üniversitede öğretim ortamlarının etkililiğine; öğrencinin akademik ve sosyal başarılarının desteklenmesine; öğrencinin kendisini özgür ve güven içinde hissetmesine; ilişki ve etkileşim boyutunda aidiyet duygusu ve biz duygusunun paylaşılmasına, katılımcı ve sorumluluk alan bir bireyliğin desteklenmesine izin veren bir iklime dikkat çekmesi açısından önemli bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, yükseköğretim, beklentiler, kalite.

YÜKSEKÖĞRETİMDE MENTORLUK

Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
osmancekic@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi İlknur PAÇALI
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ilknurpacali03@gmail.com

ÖZET

Mevlana'nın *başka bir mumu tutuşturmak,* bizlerinse *ilham vermek* dediği o muazzam öğreti mentorluğun kaynağında yatmaktadır. Toplumun bilgi önderlerini yetiştiren yükseköğretimi düşündüğümüzde, öğrencilerin ilgili oldukları konularda daha iyi yönlendirilmeleri noktasında mentorluk uygulamaları en kritik faktörlerden biri olarak görülmektedir (aktaran, Gök, Aydın, 2016). Şuanda yurt dışında var olup, çeşitli eğitim kademelerinde sistemli hale getirilmiş olan mentorluk, ülkemizde daha yeni yeni uygulanmaya başlanmaktadır. Literatürde geleneksel mentorluk, grup, takım, akran mentorluğu ve e-mentorluk şeklinde türlere ayrılan bu program, yükseköğretimde farklı şekil ve boyutlarıyla yer almaktadır. Daha çok yurt dışında var olan bu uygulamalar akran mentorluğu ve bunun daha sistemalize edilmiş hali olan "Birinci Sınıf Grupları (Freshman Interest Groups/ FIGS)" şeklinde karşımıza çıkmaktadır. FIGS; üniversiteye yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerini, üniversite ve kampüs hayatına adapte edebilmek ve onlarla gerek akademik gerekse sosyal anlamda daha yakından ilgilenmek için tasarlanan bir mentorluk programıdır. Tüm bu çalışmaları gördüğümüz yurt dışındaki eğitim kurumlarına karşın ülkemizde yükseköğretimde akademisyen yetiştirme amaçlı sistemli hale getirilmiş bir mentorluk uygulaması bulunmamaktadır. Bu programın yükseköğretim kurumlarında uygulanması, yaygınlaşması ve biçimsel sistemler haline getirilmesi kuruma, öğretim üyelerine ve öğrencilere birçok fayda sağlayacağından (Kılınç, Alparslan, 2014) gelecekteki mentorluk uygularının temeli olarak programın gerekliliğini ortaya koyacak bu çalışma önemli görülmektedir.

Bu çalışmada yükseköğretimde akademisyen yetiştirme aracı olarak tasarlanan mentorluk uygulamalarının gerekliliği ve etkililiğini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencileri arasından rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen 20 kişi oluşturmaktadır. Araştırma verileri kelime üretme tekniğiyle hazırlanmış bir anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır.

Uygulanan anketlerden elde edilen verilerin okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasını sağlamak için betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Elde edilen bulgular ışığında yükseköğretimdeki mentorluk uygulamalarına dair katılımcı (menti rolünde) görüşleri incelenerek bu uygulamaların öğrenciye ve üniversiteye olan katkısı ortaya koyulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mentorluk, eğitim, yükseköğretim, yükseköğrenitde mentorluk

KAYNAKÇA

Gök, E., Aydın, B., (2016). Yükseköğretim öğrenci mentörlük ölçeği geliştirme yolunda pilot bir çalişma. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), 107-120. Retrieved from http://dergipark.gov.tr/kusbd/issue/27579/290380

Jacobi, M. (1991). Mentoring and undergraduate academic success: A literature review. *Review of Educational Research*, 61(4), 505–532.

Kılınç,U.,& Alparslan, M. (2014) Yükseköğretimde mentörlük: Mentör ve menti bakış açılarını belirlemeye yönelik bir uygulama. *Yükseköğretim Dergisi*, doi:10.2399/yod.14.010.

Yıldırım, A.,& Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK DESTEK İHTİYAÇLARI

Yrd. Doç. Dr. Gökçe GÖKALP
Ortadoğu Teknik Üniversitesi
ggokalp@metu.edu.tr

Arş. Gör. Hasan Yücel ERTEM
Ortadoğu Teknik Üniversitesi
hertem@metu.edu.tr

Arş. Gör. Yusuf İkbal OLDAÇ
Ortadoğu Teknik Üniversitesi
yusufikbaloldac@outlook.com

ÖZET

Çetinsaya'nın 2014 yılında yayınlanan çalışmasında, ülkede ihtiyaç duyulan akademisyen sayısının sadece üçte birini yetiştirebildiğimiz vurgulanmıştır. Buna ek olarak doktora tamamlama sürelerinde artış ve doktorayı tamamlama oranlarında düşüş görülmeye başlanmıştır. Üniversitelerde yeterli öğetim üyesi olmaması ve araştırma yapmak için gerekli kaynakların yetersizliği, lisansüstü öğrencilerin akademik gelişimleri açısından ihtiyaç duydukları desteği alamamasına da yol açmaktadır. Özellikle üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışmayan lisansüstü öğrencilerin tez yazma sürecinde çok yanlız kaldıkları ve danışmanları dışında ihtiyaç duydukları akademik desteği alabilecelekleri bir kaynak bulunmadığı görülmektedir. Bu ihtiyaçlarınkarşılanması için kurumsal stratejiler geliştirilmesi ön görülmektedir (DiMaggio & Powell, 1983; Kottmann, 2011;). Buradan yola çıkarak bu çalışma Ankara'da bulunan, çok sayıda yüksek lisans ve doktora programı olan ve yaklaşık 8,000 lisansüstü öğrencinin eğitimini sürdürdüğü, bir devlet üniversitesindeki lisansüstü öğrencilerin akademik destek ihtiyaçlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada ayrıca öğrencilerin ihyiyaçlarının kayıtlı oldukları program türü (yükseklisans/doktora), bağlı oldukları enstitü ve araştırma görevliliği statüleri 'ne (araştırma görevlisi ya da değil) göre değişiklik gösterip göstermediği de incelenmiştir. Toplam 697 lisansüstü öğrencinin katıldığı çalışmada, katılımcıların Öğrencilerin %67si master programlarında kayıtlı iken, %33'ü doktora programlarına kayıtlı öğrencilerdi.Katılımcıların %17.8'i ise araştırma görevlisi olarak eğitimlerinin sürdürmektedir. Enstütüler bazında bakıldığında katılımcıların %52.0 Fen Bilimleri Enstütüsü'nden, %43.9'u sosyal bilimler Enstütüsünden ve %4.1'i Enformatik Enstitüsünden öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcılara uygulanan anket alan yazında belirlenen lisansüstü öğrencilerin geliştirmesi gereken 6 yeterlik (Araştırma becerileri, öğretim ve mentorlük, iletişim becerileri, araştırma yönetimi ve organizasyonu, profesyonellik

ve kişisel gelişim) baz alınarak bu alanlarda ne derecede desteğe ihtiyaç duyduklarını belirlemek üzere hazırlandı. Analizler lisansüstü öğrencilerin belirlenen 6 alt boyuttada desteğe ihtiyaçları olduğunu belirtmektedir. Uygulanan çok değişkenli varyans analizi ise araştırma süreçleri alt boyutunda Yüksek Lisans Öğrencileri'nin doktora öğrencilerine göre daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu alt boyutta araştırma görevliliği olmayan öğrencilerin de araştırma görevlisi olarak görev yapan öğrencilere göre daha çok desteğe ihtiyaç duyduğunu da göstermektedir. Diğer 5 yeterlilik alt boyutlarında ise, enstütü türü, araştırma görevliliği durumu, ve lisansüstü program düzeyi değişkenleri açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Açık uçlu soruya gelen cevaplara bakıldığında 6 tema öne çıkmaktadır: Finansal desteklerin artırılması, danışmanların daha etkin olması nasıl danışmanlık yapılacağı konusunda eğitilmesi, yüksek lisans öğrencilerine hocalarıyla birlikte makale yazma fırsatı tanınması, çalışılabilecek mekanların olması, ODTÜ'de lisansüstü eğitim süreçleri hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirilme ve akademik yazma ile ilgili destek hizmetlerinin artırılması. Çalışmanın sonuçları özellikle master öğrencilerinin, ve araştırma görevlisi olarak görev yapmayan lisansüstü öğrencilerin akademik destek programlarına ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu destek ihtiyaçlarının karşılanması için lisansüstü akademik destek birimi kurmak gibi kurumsal çözümler üretilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: lisansüstü eğitim, akademisyen yetiştirme, kurumsal stratejiler.

PANEL: DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN EĞİTMEK; FARKINDALIK YARATAN İŞBİRLİKLERİ KURMAK!

Öğr. Gör. Zeynep Tuğçe ÇİFTÇİBAŞI GÜÇ
Abdullah Gül Üniversitesi
zeynep.guc@agu.edu.tr

Direktör Şule YALÇIN
Sabancı Üniversitesi
suleyalcin@sabanciuniv.edu

Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğba ÇANŞALI
SIT Institute, USA
cansalilearning@gmail.com

ÖZET

Üniversiteler çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğine girmekte ancak sürdürülebilirlik boyutunda sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Çalışma bu işbirlikleri kurgularken fark yaratan yenilikçi çalışmaların, kurumların kendi içinde içselleştirmelerinin ve hedef kitleye yönelik etkin bir şekilde kurgu yapılmasının önemi üzerinde durmaktadır.

Bunu yaparken de AB fonları aracılığı ile AGÜ\'nün gerçekleştirmiş olduğu işbirlikleri üzerinden gidilecektir. Bunlardan birisi "Youth@Work"/"İşte Gençlik" projesi, Antalya Avrupa Birliği Çalışmalarını Destekleme Merkezi Derneği olarak, 2016 - 2017 yılları arasında İtalya'dan "JOINT" Derneği ve Türkiye'den Abdullah Gül Üniversitesi işbirliğiyle hayata geçirilen bir Avrupa Birliği projesidir. Genç istihdamına ve girişimciliğe farklı bir bakış açısı ile yaklaşmış ve oyun tabanlı öğrenme modeli ile girişimcilik oyunu tasarlanmıştır. Bu oyun girişimcilik dersinde de birebir oynatılmıştır.

Bir diğer projemiz ise Y generasyonu ile ilgili olup Sabancı Üniversitesi ve şirketlerle ortaklaşa gerçekleştirdiğimiz projedir. Gençlerle etkili iletişim, Y generasyonunu tanıyarak iş dünyasında daha etkin rol almalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Son olarak ise Erasmustern staj konsorsiyum projesi hem yurtdışına öğrenci gönderimi hem de farklı olarak sanayi odası ile işbirliği yaparak öğrencilere Türkiye'de staj imkanı sunan bir projedir.

Çalışma, kurumsal olan işbirliğini AB hibeleri ile sürdürülebilir kılmayı ve yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımlarla projelerin katma değer yaratmasına odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sektörlerarası İşbirliği, genç girişimciliği, genç istihdamı,oyun tabanlı öğrenme,AB fonları

KÜRESEL ÜNİVERSİTE SIRALAMALARI ASLINDA BİZE NE SÖYLÜYOR?

Yrd. Doç. Dr. Enes GÖK
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
enes.gok@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ali Faruk YAYLACI
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
alifaruk.yaylaci@erdogan.edu.tr

ÖZET

Eğitim örgütlerinin performanslarını ya da kalitelerini nicel ölçütlere dayalı olarak değerlendirme eğilimi ve küreselleşmenin tabii bir uzantısı olan uluslararasılaşma gibi akımların biçimlendirdiği sürecin sonucu olarak yükseköğretim örgütlerinin sıralanmasına ilişkin örnekler de artış göstermektedir. Üniversite sınıflamalarının ülke bazındaki ilk örneklerine Amerika Birleşik Devletleri'nde 1870lerde federal eğitim bürosu tarafından yayınlanan raporlar gösterilirken, Shanghai Jiao Tong Üniversitesi (Çin) tarafından 2003 yılında yayınlanan dünya üniversiteleri akademik sıralaması (ARWU) bu alanda küresel bazda üretilen ilk üniversite sıralaması olarak kayıtlara geçmiştir. Dünya'da üniversite sıralamalarının popüler hale gelmesi, özellikle küresel bazda üniversite sıralaması yapan kuruluşların artmasıyla gerçekleşmiştir. Türkiye özelinde de uluslararası kuruluşlar tarafından yapılan sıralamalar gerek akademik camiada gerek kamuoyunda artan bir ilginin hedefi olmaktadır. Söz konusu sıralamalara girebilen Türk üniversiteleri ya da söz konusu sıralamalarda yer alamayan üniversitelerden yoğunlukla bahsedilmektedir. Uluslararası kuruluşlarca yapılan üniversite sıralamalarına ilişkin tartışmalarda 'neden bir türlü bu –kaliteli- üniversiteler arasına giremediğimiz' biçiminde ifade edilecek bir genel kabulün varlığından söz edilebilir. Böylesi genel kabullerin temelde, bu sıralamaların bütünüyle üniversitenin kalitesine dayalı olarak yapıldığına ilişkin idealize bir anlayışa dayalı olarak geliştiği öne sürülebilir. Ne var ki, yükseköğretimde kalite ile ilgili öne sürülen yaklaşımlar ele alındığında, sıralamaların kalite açısından yanıltıcılığı ile ilgili geniş bir alan yazına rastlanabilir. Üniversitelerin şöhret, ün ve itibarı üzerine kurulu bu kalite anlayışının temelde medya, halk ve politika üreticiler üzerindeki bariz etkisi yadsınamazken, kaliteyi temsil etmesi açısından üniversite sıralamalarına gerek üniversiteler gerekse de akademik camiadan gelen eleştiriler kayda değerdir. Örneğin, üniversitelerin tek tipleştirilmesi, tek bir boyutta karşılaştırmaya tabi tutulmaları, diğer çevresel faktörlerden soyutlanmış bir mekanizmada değerlendirilmeleri, sıralamaya giremeyen üniversitelerin

durumlarındaki belirsizlikler gibi eleştiriler göz önüne alındığında, bu anlayış ve kabuller söz konusu sıralamaların ortaya çıkmasında etkili olan toplumsal, ekonomik, siyasi ya da kültürel etkenlerin göz ardı edilmesine yol açabildiği söylenebilir. Örgütleri ya da ülkeleri farklı özelliklerine göre sıralama ve onları bir tür yarışın içerisinde görme ve gösterme eğilimi sadece yükseköğretimle sınırlı değildir. Gerek Birleşmiş Milletler ve OECD gibi uluslararası örgütler gerekse de finansal anlamda puanlama yapan uluslararası derecelendirme kuruluşları çeşitli ölçütlere dayalı olarak ülkeleri sıralamakta ve farklı şekilde sınıflamaya tabi tutmaktadır. Buradan hareketle, bu çalışma, (a) yükseköğretimde uluslararası sıralama uygulamalarının kalite perspektifleri açısından kuramsal temellerini tartışmayı, (b) açık örgütler olarak yükseköğretim kurumlarının tabi olduğu sıralamaların, diğer uluslararası kuruluşlarca insani gelişim, mutluluk, insan hakları, ekonomik refah, toplumsal sorunlar vb. farklı ölçütlere dayalı olarak oluşturulan ülke sıralamalarıyla ne ölçüde örtüştüğünü/farklılaştığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu değerlendirmenin, yükseköğretim örgütlerinin sıralanmasına ilişkin genel anlayışı ve bu sıralamaların özgün niteliklerini toplumsal, ekonomik, siyasal ve kültürel bağlamda görmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Sıralamalar, Yükseköğretim, Rankings, Kalite

TÜRK YÜKSEKÖĞRENİMİNDE ZAYIF HALKA: SEKTÖREL BİLEŞEN

Prof. Dr. Metin TOPRAK
İstanbul Üniversitesi
Metin.toprak@istunbul.edu.tr

Doç. Dr. Armağan ERDOĞAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
armagan.erdogan2012@gmail.com

Ş. Deniz KOLAT
Batman Üniversitesi
thanisss@gmail.com

Mehmet ŞENGÜL
Mustafa Kemal Üniversitesi
msmehmetsengul@gmail.com

ÖZET

Üniversite düzeyindeki öğrenim ile ekonomik sektörler arasındaki ilişkinin güçlü olması gerektiği günümüzde giderek daha fazla yükseköğrenimin gündeminde yer almaktadır. Bu durum, önemli ölçüde bilim ve teknolojideki ilerleme sonucu ekonominin gerektirdiği insan gücünün, yükseköğrenim düzeyinde bir eğitim ve kazanıma sahip olması gerektiği kabulüne dayanmaktadır. Genel olarak belirtmek gerekirse, doğrudan ekonomik sektörleri hedefleyen yükseköğrenim programları, daha ziyade meslek yüksekokulu ve yüksek lisans düzeyinde iken; temel doğa ve sosyal bilim programları ile akademik amaçlı programların ise daha ziyade lisans ve doktora düzeyinde olduğu yönünde yaygın kabul gören bir yaklaşım vardır. Ancak, gerek lisans düzeyinde gerekse doktora düzeyinde ekonomik sektörlerde doğrudan istihdamı hedefleyen içeriğe sahip mesleki programların sayısı azımsanmayacak düzeydedir.

Yükseköğrenim programlarını hedefledikleri mezun profiline göre kabaca akademik ve mesleki olarak sınıflamak mümkündür. Nitekim gerek Bologna Süreci (Avrupa Yükseköğrenim Alanı, 'AYA') gerekse AYA'dan esinlenerek YÖK Yeterlilikler Komisyonu sektörel yeterlilikleri tanımlamayı gündem olarak belirlemiş bulunmaktadır. AYA'da sektörel yeterlilikler üzerine yapılan çalışmalar Nisan 2017 itibariyle henüz oluşturulma aşamasında devam ederken; YÖK Yeterlilikler Komisyonu, yükseköğrenim düzeyinde sektörel yeterlilikler yerine "alan yeterlilikleri" kavramını geliştirmiş ve bunu yükseköğrenim yeterlilikleri kapsamında internet sayfasında ilan etmiştir. Ayrıca YÖK Yeterlilikler Komisyonu, akademik ve mesleki profili tanımlama girişiminde bulunmuş, "yükseköğretim

yeterlilikleri"ni yayımlamış olmakla birlikte, "mesleki eğitim yeterlilikleri" profilini tanımlamaya yönelik bugüne kadar kurumsal bir çalışma başlatılmamıştır.

Meslek, eğitim ve ekonomik faaliyet sınıflamaları arasında doğası gereği bütün eğitim düzeyleri itibariyle bulunması gereken ilişkinin, yasal ve kurumsal perspektifte hâlihazırda yeterince kurgulanmadığı için el yordamıyla yürütüldüğü söylenebilir. Bir proje çalışması olarak tasarlanan bu çalışma, projenin geliştirilmesi aşamasında ilgili kamuoyuyla görüş alışverişinde bulunmak ve geri bildirim almak amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeterlilikler, sektörel yeterlilikler, mesleki doktora, mesleki yükseköğretim

ÖĞRETİM ÜYELERİNİN ÜNİVERSİTEYE AİDİYET VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİ: BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Neşe ALKAN
Atılım Üniversitesi
nese.alkan@atilim.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Atılım Üniversitesinin çeşitli fakülte ve bölümlerinde tam zamanlı olarak görev yapan öğretim üyelerinin Atılım Üniversitesine duydukları aidiyet ve memnuniyet düzeyleri incelenmiştir. Araştırma verileri 2014 ve 2016 yıllarında iki kez toplam 130 öğretim üyesinin, çalışmaya gönüllü ve anonim katılımı sonucunda elde edilmiştir. Memnuniyet düzeyi, araştırmacı tarafından geliştirlen ve benzer memnuniyet çalışmalarında kullanılan 3 soru ile, üniversiteye aidiyet düzeyleri ise, Okula Aidiyet Ölçeği (PSSM, Psychological Sense of School Membership) ölçeğinin üniversite öğretim üyelerine uyarlanmış formu ile belirlenmiştir. Araştırma bulguları, öğretim üyelerinin üniversiyete aidiyet düzeylerinin, üniversite çalışma süresi, cinsiyet ve idari görevleri bulunup bulunmamasına göre değiştiğini, üniversitede çalışmaktan duyulan memnuniyet ile ilişkili olduğunu ve, başka bir üniversitede çalışma niyetini yordadığını göstermiştir. Araştırma bulguları, yerel ve küresel konjonktürün memnuniyet ve aidiyet üzerine olası etkisi ve üniversite yöneticilerinin, yönetsel davranış ve tutumlarının, öğretim üyelerinin aidiyet duygusu üzerine olası etkileri çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim üyesi, üniversiteye aidiyet

YÜKSEKÖĞRETİM VE EKONOMİK KALKINMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BAZI DEĞİŞKENLER ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Dr. Ziya TOPRAK
Kültür Üniversitesi
ziya.toprak@gmail.com

ÖZET

Yaygın kanıya göre araştırma-geliştirmeye yapılan yatırım ile bir ülkenin gelişme seviyesi arasında pozitif bir ilişki vardır. Bu çalışma kişi başına düşen milli gelir ile ülkelerin yükseköğretime yaptığı yatırım, bilimsel yayın sayısı ve yayın sayısına düşen atıf sayısı arasındaki ilişkiyi inceleyerek ifade edilen varsayımı test etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya ülkemizin yanı sıra gelişmiş ülkelerden ve gelişmekte olan ülkelerden seçilen 20 ülke dahil edilmiştir. Bu ülkelerin 2011-2016 yılları arasındaki verileri çalışmada analiz edilmiştir. Veriler OECD, Dünya Bankası, ve Sci-Mago gibi kaynaklardan temin edilmiştir. Analizlerde betimsel tekniklerin yanı sıra, korelasyon kullanılmıştır. Elde sonuçlar başlangıçta ifade edilen varsayımı destekler niteliktedir. Elde edilen sonuçlar ülkemizde bu alanda olumlu yönde ilerlemeler olduğunu göstermek ile birlikte geliştirilmesi gereken alanların olduğuna işaret etmektedir. Çalışma bu alanlara dair yapılan öneriler ile sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Bilimsel Yayın, Atıf Sayısı, Milli Gelir

ÖĞRETİM ELEMANLARININ KARİYERDE YAŞANAN DURGUNLUĞA DAİR GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN
Akdeniz Üniversitesi
cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Merve Gökgül DURUSOY
Akdeniz Üniversitesi
mgdurusoy@hotmail.com

ÖZET

Öğretim Elemanlarının Kariyerde Yaşanan Durgunluğa Dair Görüşleri İş yaşamında değişimin hızını yakalamak ve içinde bulunulan döneme ayak uydurabilmenin en önemli unsurlarından biri de insan kaynağının verimli şekilde yönetilmesi ve örgüt içinde mutlu, doyuma ulaşmış bir iş gücünün oluşturulmasıdır. Bunun elde edilebilmesi için bireyin temel ihtiyaçları doğrultusunda belirlediği bireysel hedefleri ile örgütsel hedefler arasında eşgüdüm oluşturularak işin daha iyi yapılabilmesinde eldeki imkânların geliştirilmesi ve ilerleme fırsatının tanınması gerekmektedir. Bu durum ise kariyer kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Çalık ve Ereş, 2006: 31). Kariyer, bireylerin çalışma hayatları boyunca yaptıkları işleri, iş yaşamındaki gelişme ve ilerlemeleri içeren bir kavramdır(Bingöl, 2004: 245). Kariyer günlük konuşmalarda; meslek ve iş yaşamında ilerlemek, başarı elde etmek ve kişinin tüm bu iş yaşantısı boyunca üstlendiği rolleriyle ilgili deneyimlerinin bütünü olarak tanımlanmaktadır(Pınar, 2016: 3). Dinamik iş hayatı göz önüne alındığında çalışanlar kariyerlerinin her safhasında farklı sorunlar yaşayabilmektedir. Kişiler kariyerin başlangıcından itibaren kendilerini hedeflerine ulaştıracak seçimler yapmaktadır. Yapılan seçimler bazen hedefe varmayı sağlarken kimi zaman da kişiyi hedeften uzaklaştırabilmektedir. Bireyler kariyerin orta evresine geldiklerinde dönüp arkalarına bakarak neleri yapıp yapamadıklarının muhasebesini yapma gereksinimi duymaktadır. Hedefe ulaşamayan çalışanda iş tatminsizliği, stres, bıkkınlık, durgunluk gibi durumlar sezilmektedir (Dündar, 2013: 295). Büyük Türkçe Sözlük\'e göre durgunluk; sakin, canlı olmayan, sönük, hareketsiz, gelişmemiş, etkin olmama durumudur (Türk Dil Kurumu, 2011: 724-725). Kariyerde durgunluk; kariyer platosu, kariyer düzleşmesi, kariyer duraklamaları ya da kariyerde düzlük olarak da ifade edilirken bu çalışma boyunca durgunluk ifadesi kullanılacaktır. Çalışanlar kariyerlerinin herhangi bir döneminde motivasyon, istek ve heyecanını; bilgi, beceri eksikliği sonucunda kaybetmekte ve kişinin çalışma hayatındaki yükselme potansiyeli yok olmaktadır. Bu durum kariyerde durgunluk olduğu anlamına gelmektedir. Kariyerde durgunluk;

hiyerarşik yükselme ihtimalinin düşük olduğu kariyer noktası olarak tanımlanabilir(Şimşek, 2002:369). Kariyerde yaşanan durgunluk bireyin kendisinden kaynaklanabileceği gibi örgütten de kaynaklanabilmektedir. Gerek örgütten gerekse bireyin kendisinden kaynaklı durgunluk, üniversitede görev yapan öğretim elemanlarının kariyerlerinde karşılaşabilecekleri sorunlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda bu araştırmada öğretim elemanlarının kariyerlerinde yaşadıkları durgunluk ele alınmaktadır. Araştırmanın evrenini Akdeniz Üniversitesi kampüsü içinde bulunan 17 Fakültede görev yapan 1677 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Bütün evrene ulaşılması zaman ve ekonomik açıdan zor olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırmanın örneklemini, evrenden tabakalı örnekleme (Balcı, 2006) yolu ile fakültelerde görev yapan 400 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilmiş öğretim elemanlarının kariyerlerinde yaşadıkları durgunluk ölçeği kullanılacaktır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılacaktır. Verilerin analizinde SPSS 13.0 ve LISREL 8.54 istatistik paket programlarından yararlanılacaktır. Bağımsız değişkenlerin kariyerde durgunluk puanları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını belirlemek için MANOVA ve ANOVA yapılacaktır. MANOVA analizi sonucunda Wilk's Lambda değerinin anlamlı çıktığı durumlarda farkın hangi gruptan kaynaklandığını bulmak için Post Hoc testlerinden Scheffe testi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: öğretim elemanları, durgunluk, kariyerde durgunluk, kariyer yönetimi

ABD'DE YÜKSEKÖĞRETİM ÜST KURULLARININ ÜYE KOMPOZİSYONLARI VE İDARİ YAPILARI: GEORGİA VE GÜNEY KAROLİNA ÖRNEKLERİ

Doç. Dr. Sedat GÜMÜŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
gumussed@gmail.com

ÖZET

ABD yükseköğretiminin son yüz yılda göstermiş olduğu başarının da bir sonucu olarak bu yönetim yapısının bazı unsurları Türkiye'nin de dahil olduğu farklı ülkeler tarafından örnek alınmıştır. Örneğin, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ABD'nin farklı eyaletlerinde bulunan ve eyalet yükseköğretim sistemini genel olarak yönetmek ve/veya koordine etmekle sorumlu olan üst yönetim yapılarından yola çıkılarak kurulmuştur (Doğramacı, 2007). Yani, yıllardır Türkiye'deki yükseköğretim tartışmalarının en önemli konularından biri olarak karşımıza çıkan YÖK'ün aslında ABD yükseköğretim sisteminden ülkemize uyarlandığı söylenebilir. Buna rağmen, ülkemizde ABD yükseköğretim sistemini, özellikle de üst yönetim yapısını detaylı şekilde incelemeye yönelik çalışmalar oldukça sınırlı sayıdadır. Özellikle, ABD'de eyalet seviyesinde bulunan YÖK benzeri idare veya koordinasyon kurullarının yapı ve işleyişlerini detaylı bir şekilde inceleyen ve Türkiye'deki mevcut YÖK yapısı ile karşılaştıran kapsamlı çalışmalar oldukça azdır (ör; Gür, 2016).

Bu çalışma ABD'de bulunan eyalet düzeyindeki yükseköğretim üst yönetim organlarının üye kompozisyonları ve idari yapılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Georgia ve Güney Karolina eyaletleri detaylı inceleme için seçilmişlerdir. Georgia yükseköğretim üst yönetimi ABD eyaletlerinin yükseköğretim üst yönetimleri açısından Türkiye'ye en benzer yapılardan biri olarak göze çarpmaktadır. Örneğin, Georgia'da tüm kamu yükseköğretim kurumları eyalet seviyesindeki tek bir idare heyeti tarafından yönetilmektedir. Georgia'ya komşu olan Güney Karolina eyaleti ise ABD'de yaygın olarak bulunan bir diğer üst yönetim yapısı olan koordinasyon kuruluna örnek olarak seçilmiştir. Georgia eyaleti ile karşılaştırıldığında Güney Karolina daha az merkeziyetçi bir yükseköğretim sistemine sahiptir. Eyalet seviyesindeki koordinasyon kuruluna ek olarak her bir yükseköğretim kurumu ya da bir kaç yükseköğretim kurumundan oluşan sistemler kendi mütevelli heyetlerine sahiptirler.

Anahtar Kelimeler: ABD, Koordinasyon, YÖK, Yükseköğretim Yönetimi

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETİM ÜYELERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN
Akdeniz Üniversitesi
cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşegül ALAN
Akdeniz Üniversitesi
aysglalan@gmail.com

ÖZET

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa göre üniversite, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur. Günümüz dünyasında yaşamsal öneme sahip bilginin ve teknik üretimin büyük ölçüde gerçekleştiği yerler olan üniversitelerde (Demirtaş, 2004), öğrencilere teorik bilginin yanı sıra hür ve bilimsel düşünme gücü kazandırılmakta ve bu yolla sorunlarını bilimsel yöntemlerle çözebilen öğrenciler yetiştirilmesi hedeflenmektedir (Yüksel, 2002). Türkiye'de 2016-2017 eğitim öğretim yılı itibariyle devlet ve vakıf üniversitelerinden oluşan toplam 183 üniversite vardır. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa göre öğretim üyesi, yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentlerdir. Yükseköğretim kurumlarında çalışan öğretim üyeleri aynı zamanda akademisyen, bilim insanı olarak da tanımlanmaktadır. Bu kapsamda Harland ve Staniforth (2003) akademisyenleri bağımsız karar verme hakkına sahip, kendi müşterileriyle ilgilenme görevleri olan, çalışmaları kurama, bilgiye ve araştırmaya dayanan profesyoneller olarak tanımlamaktadır (Akt:Apaydın ve diğ.,2015).Öğretim üyelerinin araştırma, eğitim-öğretim, topluma ve üniversiteye karşı çeşitli sorumlulukları bulunmaktadır. Ergün'e (2001: s.88-192) göre üniversite öğretim üyelerinin öğretim görevi araştırma yapmaya göre ikincil bir fonksiyon olarak görülmüştür. Ancak son zamanlarda dünyanın her tarafında yükseköğretimin normal öğretim kademelerinden biri haline gelmesi, ülke gençlerinin büyük bir çoğunluğuna bu öğretim kademesini tamamlama imkânı verilmesi ve seçkin üst düzey mesleklere girişte üniversite üstü eğitimin gerekli görülmesi gibi nedenlerden dolayı öğretim elemanlarının öğretim görevleri daha çok ön plana çıkmaya başlamıştır. Bütün bunlardan anlaşılmaktadır ki öğretim elemanlarının en önemli görevlerinden biri "öğretim" görevidir. Öğretim elemanları, ders etkinliklerini gerçekleştirirken bir yönüyle öğretmenlik yapmaktadırlar (Arslantaş, 2011: s.489).

Öğretim elemanlarının çoğunluğu öğretimin öğrencilerce değerlendirilmesine önem vermektedir (Ünver, 2012: s.472). Yeşiltaş ve Öztürk (2000) ve Collins (2002) çalışmalarında öğretim elemanlarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesini olumlu karşılamış ve genellikle sıcak baktıklarını belirtmiştir ancak bu değerlendirmelere olumsuz bakan çalışmalar da vardır. Altschuler (1999) ve Sproule (2000), öğretimin etkililiğini değerlendirenler olarak öğrencilerin cevaplamasına dayalı etkililik araştırmalarının, öğretimin etkililiği yerine öğretim elemanının popülaritesini ölçtüğüne ve dolayısıyla güvenir olmadığına ilişkin değerlendirmelerde bulunmaktadır (Akt. Yılmaz, 2011: s.6). Howell ve Symbaluk (2001), öğrencilerin öğretim elemanlarını değerlendirmelerine ilişkin sonuçların açıklanması ya da yayımlanması öğretim elemanları tarafından sıcak karşılanmamakla ve bu yöntemin ne derece geçerli ve güvenilir olduğu tartışılmakla birlikte, öğrenci değerlendirmesi halen en yaygın kullanılan yöntemlerin başında yer almaktadır (Marsh, 1984; Wright, 2006; Akt. Aksu ve diğ., 2008: s.22). Öğrenci değerlendirmelerine başvurulmasının temel nedeni, öğretim üyelerine süreci doğrudan gözleyebilen öğrenciler tarafından etkinlikleri konusunda dönüt sağlamak, daha etkili bir öğretme ortam ve süreci oluşturulmasına katkıda bulunmaktır. Bütün alanlardaki öğretim üyeleri öğretimin etkililiğini değerlendirmede öğrenci değerlendirmelerinin gerekli olduğu görüşündedir. Eğitim fakültelerinde ki öğretim üyelerinin öğrenci değerlendirmelerini nesnel bulmaları öğrenci değerlendirmelerinin geliştirilmesine katkı sağlayıcı bir bakış açısına sahip olmaları ile açıklanabilir.

Eğitim formasyonu kazanma ihtiyacının, bireyin mesleki gelişiminin hangi aşamasında ve nasıl kazanılacağına yönelik farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre, kişi mesleki yaşamında edindiği deneyimlerle bir repertuar oluşturarak kendine özgü bir yöntem geliştirir. Bu yöntem kişinin öğrenciler ve meslektaşlarla etkileşimi sonucu ve kendi öğretme sürecini değerlendirmesi yoluyla oluşur.(Freiberg ve Driscoll,1992). Bu araştırma kapsamında öğretmen adaylarının, aldığı eğitimin içerdiği deneyim ve güçlü insan etkileşimleri süreçleri ile bir öğretmen olma sürecinde rol alan öğretim üyeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesine odaklanılmaktadır.

Araştırmanın Amacı: Bu araştırma, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi lisans öğrencilerinin Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesinde görev yapmakta olan öğretim üyelerine yönelik görüşlerinin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1.Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri ile İngilizce Öğretmenliği bölümleri öğrencilerinin öğretim üyesi tanımları arasında sınıf düzeylerine göre farklılık var

mıdır?
2. Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri ile İngilizce Öğretmenliği bölümleri öğrencilerinin üniversiteye gelmeden önce ve üniversiteye geldikten sonra öğretim üyeleri hakkında görüşleri arasında sınıf düzeylerine göre farklılık var mıdır?
3. Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri ile İngilizce Öğretmenliği bölümleri öğrencilerine göre öğretim üyelerinin kendilerine olumlu veya olumsuz etkileri olup olmadığına ilişkin görüşleri arasında sınıf düzeylerine göre farklılık var mıdır?
4. Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri ile İngilizce Öğretmenliği bölümleri öğrencilerine göre öğretim üyelerinin kişisel özellikleri, iletişim becerileri, pedagojik formasyon ve uzmanlık alan bilgilerine ilişkin görüşleri arasında sınıf düzeylerine göre farklılık var mıdır?

5. Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri ile İngilizce Öğretmenliği bölümleri öğrencilerine göre öğretim üyelerini canlı veya cansız bir varlığa ya da herhangi bir şeye benzetmeleri istendiğinde neye benzeteceklerine yönelik görüşleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Yöntem: Araştırma, nitel desende oluşturulmuştur. Çalışma verileri araştırma kapsamında geliştirilen ve beş sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma Grubu: Araştırmanın örneklemini 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içinde Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Gönüllü olan katılımcılar araştırmaya dahil edilecektir. Bu nedenle bu araştırmada amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabilir ve ölçüt örnekleme tekniği kullanılacaktır. Araştırmaya İngilizce ve Fen Bilgisi öğretmenliği bölümlerinde eğitim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri katılmıştır.

Veri Toplama Teknikleri: Görüşmeler öğrencilerden randevu alınarak odak grup çalışması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmede ses kaydı alınmış ve bu kayıtlar daha sonra yazılı hale getirilerek kontrol etmeleri amacıyla görüşülen öğrencilere tekrar gönderilip ve onayları alınarak çalışmaya başlanmıştır. Ayrıntılı bilgi toplanmaya çalışılmıştır. Verilerin çözümlenmesi sonucu; bulgular kendi içinde tutarlı, anlamlı ve daha önceden oluşturulan kavramsal çerçeve ve kuramlarla uyumlu şekilde çıkarılacaktır.

Verileri Çözümleme Yöntemleri: Katılımcıların görüşleri açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve yazılı olarak toplanan verilerin betimsel çözümlemesi yapılacaktır.

Bulgular: Araştırma devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim üyesi, lisans öğrencileri, metafor

ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİM FAKÜLTESİ İNTERNET SİTELERİNDE YAYINLANAN "DEKAN MESAJLARININ" SÖYLEM ANALİZİ İLE İNCELENMESİ VE FOUCAULDİAN BİR ÇÖZÜMLEME DENEMESİ: BUGÜNÜN VE GELECEĞİN EĞİTİM FAKÜLTESİ TEMSİLLERİNİN ELEŞTİRİSİ

Doktora Öğrencisi Köksal BANOĞLU
Ghent University
koksal.banoglu@ugent.be

Dr. Şengül UYSAL
Milli Eğitim Bakanlığı
uysalsengul@yahoo.com.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültelerinin internet sayfalarında yayınlanan "dekan mesajları"nın Fransız sosyolog Michel Foucault (2002a, 2005) tarafından geliştirilen bilgi arkeolojisi perspektifiyle incelenmesidir. Bu amaca yönelik olarak İstanbul'daki üniversitelerin web sayfaları taranarak, eğitim fakültesi dekanlarının öğrenci adaylarına hitaben hazırladıkları "dekan mesajları" böümleri analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda eğitim fakültesi dekanlarının söylemlerinde eğitim fakültelerinin işlevleri ve öğrenciler için öngörülen "bilimsellik ve öznellik tasarımlarının" ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak şu araştırma sorularına cevap aranmıştır:

a) Dekan mesajlarında öne çıkan söylem nesneleri nelerdir?

b) Dekan mesajlarının söylem içerikleri nelerdir?

c) Dekan mesajlarında hangi kavramlar nasıl bir anlamsal ve söz dizimsel yapıda kullanılmaktadır?

d) Dekan mesajlarında söylemler arası geçişler nasıl oluşturulmaktadır?

Okumakta olduğunuz araştırmada özellikle "dekan mesajlarına" odaklanılmasının Foucauldian yaklaşıma göre iki açıdan önemli olduğu düşünülmektedir. İlki "dekan" kelimesinin göstergebilimsel anlamda hem tanımlayıcı (gösteren) hem de mesajın sahibi kişi (gösterilen) olarak bilgi-otorite sahibi bir odağı temsil etmesidir. İkinci önemli nokta, iletilen "mesajın", seslendiği öznenin yani öğrencilerin henüz mensubu olmadıkları veya mensubu olsalar bile mezun olmadıkları bir ilişkisel bütünlüğe (i.e. üniversite dispositifi) ait olmasıdır. Diğer bir ifadeyle, mesajın kendisi içeriğinden bağımsız bir üst temsiliyete sahiptir

(Foucault, 2002b). Dolayısıyla incelenen mesajlar sadece geleceğin "öğretmen adaylarına" hitap etmemekte aynı zamanda eğitim bilimleri alanında uzmanlık ve yönetim erkine sahip unsurların otorite alanlarının bugününe ve geleceğine dair "gerçeklik kurgusunu" (i.e. jeux de verite) da ortaya koymaktadır.

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden söylem analizi yaklaşımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İncelenen "dekan mesajları" Foucauldian bilgi arkeolojisi yaklaşımı aracılığıyla göstergebilimsel ögelerine ayrılmış (e.g. gösterge dizgeleri), bu sayede mesajlardaki metindeki dizgelerin söylem (i.e. discourse) içerisinde hangi anlambilimsel (i.e. semantique) ilişkilere dayandığı ortaya konulmuştur. Gösterge dizgeleri oluşturulurken eğitim fakültelerinin internet sayfalarındaki dekan fotoğrafları, tanıtım videoları, mesajın web sayfasındaki konumu ve içeriği gibi çoklu göstergeler bir dizge olarak bir arada incelenmiştir. Metinlerdeki söz dizinsel (i.e. syntaxe) yapıların çözümlenmesi, Foucault (2005)'un ifadesiyle metin yazarının "öznellik yitimi" gerçekleştiği ve "dilin öznesiz olarak kendisini konuştuğu" oranda analizlere dahil edilmiştir.

Foucauldian bilgi arkeolojisi yaklaşımında bir metnin yazarı iki koşul sağlandığı takdirde metnin gerçek üreticisi olarak görülebilir (Foucault, 1984). Bunlardan ilki yazardan bağımsız olarak metnin dil aracılığıyla kendini ortaya koyan bir söyleme sahip olmasıdır. İkinci koşul, metin yazarından bağımsız olarak dil aracılığıyla "konuşan" söyleme denk düşen toplumsal rolün yazarla birlikte öznesine kavuşmasıdır. Bilgi arkeolojisinin amacı bu koşulları tersine doğru işleterek metni yazarın öznel görüşlerinden, fikirlerinden ve kelime tercihlerinden soyutlayarak "özne yitimini" sağlamak ve öznesinden soyulmuş söylemde bilgi-otorite sarmalının sınırlarını ortaya koymaktır (Foucault, 1995, 2002a). Araştırmanın çalışma evrenini internet sayfalarında "dekan mesajı" yayınlanan sekiz üniversitenin eğitim fakülteleri oluşturmaktadır. Fakültelerden altısı vakıf üniversitelerinin ikisi devlet üniversitelerinin eğitim fakültesidir. Araştırmaya sadece altında ilgili dekanın ya da dekan vekilinin ismi bulunan mesajlar alınmıştır.

Foucault'un (2002a) bilgi arkeolojisi yaklaşımı söylem analizini 4 temel başlıkta ele alır: nesneler (söylemin nesnesi); ifade seçimleri (söylemin içeriği); kavramlar (söylemin dili) ve stratejiler (söylemler arasında pozisyon alış). Analizler sonucunda araştırmada şu temel bulgulara ulaşılmıştır:

- Tüm dekan mesajlarında "öğretmen eğitimi" ve "eğitim fakültesinin rolü" temalarının söylemlerin ortak nesnesi olduğu belirlenmiştir.

- Ortak söylem nesnelerine yönelmelerine rağmen üniversitelerin yapısına göre ilgili dekanların ifade seçimleri birbirinden önemli farklılıklar göstermektedir.

Devlet üniversitelerinde öne çıkan söylemlerin "ülke kalkınması" ve "ahlakın önemi" söylemleri olduğu görülmüştür. Devlet üniversitelerinde dekan mesajlarına eşlik eden fotoğraflarda bayrak ve makam masası imgelerinin ortak göndergeler olduğu belirlenmiştir.

- Vakıf üniversitelerinde öne çıkan söylemler "çağdaşlık", "idealistlik" ve "katılımcılık" söylemleridir. Belirlenen söylemlere ilişkin kavramlar, göndergeler ve ifadelerin sözdizimsel yapıları kongrede detaylı olarak sunulacaktır.

- Söylemler arası geçişler ve ilişki kurma biçimleri açısından metinlerdeki anlamların farklı stratejiler aracılığıyla inşa edildikleri görülmüştür. Özellikle iki farklı semantik önerme arasındaki geçişlerin dekanların ifadelerine hakim olduğu görülmüştür:
a) "Öğretmen yetiştirme ülkenin geleceği ve toplumsal yaşama müdahale yoludur";
b) "Öğretmen yetiştirme toplumsal yaşamda karşılaşılan değişimlerle uyumlu olmalıdır".

Elde edilen bulgular Foucault'un (2002) erken dönem bilgi arkeolojisi ve son dönem bilgi-iktidar ağları teorisi (bkz. Foucault, 1995) kapsamında yorumlanarak üniversitelerin bugün ve gelecek temsilleri konusunda yapılmış farklı araştırmalar ışığında kongrede ayrıntılı olarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: eğitim fakülteleri, söylem analizi, göstergebilim, bilginin arkeolojisi, foucault

Kaynaklar

Foucault, M. (1984) What is an author? In P. Rabinow (ed.), The Foucault Reader: An Introduction to Foucault\'s Thought. Pantheon Books.

Foucault, M. (1995). Discipline & Punish: The birth of prison. Vintage.

Foucault, M. (2002a). Archaeology of knowledge. Routledge.

Foucault, M. (2002b). Bu bir pipo değildir. YKY.

Foucault, M. (2005). The order of things. Taylor & Francis.

ARAŞTIRMA ÜNİVERSİTESİNDE TEMEL UNSUR: ÖĞRETİM ÜYELERİNİN KARİYERDE YÜKSELME ÖLÇÜTLERİ

Prof. Dr. Ayşen BAKİOĞLU
Marmara Üniversitesi
abakioglu99@hotmail.com

Dr. R.Şamil TATIK
Marmara Üniversitesi
r.samiltatik@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; araştırma üniversitelerinin yapılandırılması bağlamında öğretim üyeliğine geçişin ve kariyerin düzenlenmesine ilişkin öğretim üyelerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseninin bir türü olan çoklu durum çalışması ile desenlenmiştir. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme türlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi tekniği ve ölçüt örnekleme tekniği ile oluşturulmuştur. Çalışma grubundaki öğretim üyelerinin 7'si Doçent, 3'ü Yardımcı Doçent Doktor ve 3'ü Profesör Doktor ünvanlarına sahiptirler. Öğretim üyelerinin görüşleri, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yüz yüze görüşme tekniği ile alınmıştır. Görüşmeler, katılımcılardan izin alınmak suretiyle ses kaydına alınmıştır. Ses kaydına alınan tüm görüşmeler kelime işlem programında yazıya dökülmüştür. Araştırmada görüşme ile elde edilen verilerin çözümlenmesi için içerik analizine başvurulmuştur. İçerik analizi için NVIVO 11 nitel analiz programı kullanılmıştır. Analizlere göre; araştırma üniversitelerinde öğretim üyeliğine geçişte bilimsel yeterliklerin niteliğine ve ürünlerin özgünlüğüne bakılması gerektiğinin ve bilimsel ürünlerde nicelikten çok niteliğe odaklanılmasının önemli olduğu ortaya konmaktadır. Ayrıca akademisyenin sözleşmeli çalışmasının ve alana özgü ünvan kriterlerinin belirlenmesi gerektiğinin altı çizilmektedir. Yardımcı doçent doktor kadrosunun kaldırılmasına vurgu yapıldığı, doçentlikte sözlü sınavın kaldırılmasına işaret edildiği ve profesör doktor olmanın zamana bağlı olmaması gerektiği görüşleri öne çıkmaktadır. Ulaşılan bulgulara göre araştırmacılara ve karar alıcılara uygun önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: araştırma üniversitesi, kariyerde yükselme ölçütü, öğretim üyesi.

FAKÜLTELERİN LİSANS EĞİTİM PROGRAMLARI NASIL DEĞERLENDİRİLMELİDİR? PROGRAM DEĞERLENDİRME MODELLERİNE DAYALI TASARILAR

Prof. Dr. Nurdan KALAYCI
Gazi Üniversitesi
nurdankal@yahoo.com

Doktora Öğrencisi Elif İLHAN
Gazi Üniversitesi
elif_igrek@hotmail.com

ÖZET

Üniversitelerden eğitsel/yönetsel faaliyetlerini iç ve dış paydaşların beklentileri ile uyumlu bir şekilde gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Pek çok rapor, araştırma ve akademik çalışmada vurgulandığı gibi, üniversitelerin bu beklentileri karşılayabilmesi için program geliştirme çalışmalarını sistematik bir şekilde planlamaları ve uygulamaları bir gerekliliktir. Üniversitelerde yalnızca yapısal ve yönetsel değil; aynı zamanda eğitsel değişimler de yaşanmaktadır. Eğitsel değişimlerin gerçekleştirilmesini sağlayan etkenlerin en önemlilerinden biri eğitim programlarıdır. Bu değişimleri hayata geçirmek için uygulanmakta olan eğitim programlarının değerlendirilmesi ve gelecek beklentilerine cevap verecek niteliklere sahip eğitim programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak hem Yükseköğretim Kurulu tarafından hem de fakültelerde bölüm düzeyinde gerçekleştirilen eğitim programıyla ilgili çalışmalarda, program geliştirmenin ilke ve kuramları dikkate alınmamakta, yapılan değişiklikler derslerin eklenmesi veya çıkarılması ile sınırlı kalmaktadır. Program geliştirme ilke ve kuramlarına göre geliştirme sürecine, uygulanmakta olan programın değerlendirilmesiyle başlanılmalıdır. Program değerlendirme kapsamlı, yoğun ve katılımlı bir süreçtir. Bu süreçte, kuramsal temellere dayandırılarak ve uygun modeller kullanılarak programlar değerlendirilmelidir. Program değerlendirmede çok farklı modeller ve bu modellere dayalı yöntemler bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, fakültelerin lisans eğitim programlarının değerlendirilmesinde rehber olabilecek program değerlendirme modellerine dayalı bir tasarı sunmaktır. Araştırmada ilk olarak, fakültelerin lisans eğitim programlarının nasıl değerlendirilmesi gerektiği tartışılacaktır. Daha sonra fakültelerin lisans eğitim programlarının değerlendirilmesinde kullanılmak üzere Stufflebeam'in çevre-girdi-süreç-ürün modeli, Kirkpatrick'in dört aşamalı değerlendirme modeline ve Provous'un farklar yaklaşımına dayalı üç farklı tasarı sunulacaktır. Program değerlendirmenin kuramsal temellerine dayalı olarak tasarım ve uygulama arasındaki ilişki kuracak

olan bu araştırma, program değerlendirme süreçlerinin niteliğine olumlu katkı sağlayacağından önemlidir. Bu araştırma bir tasarım araştırmasıdır (design research). Tasarım araştırmaları; bir ürün, ortam veya sistemin tasarlandığı, içerisinde geliştirme sürecinin yer aldığı ve sonuç olarak bir ilke, kuram veya eğitim uygulamasının geliştirildiği araştırmalardır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretimde program değerlendirme, Çevre-girdi-süreç-ürün modeli, Dört aşamalı değerlendirme modeli, Farklar yaklaşımı, Tasarım araştırması

TÜRK ÜNİVERSİTELERİ GENEL SIRALAMASININ BELİRLEYİCİLERİNİN AĞIRLIKLANDIRILARAK İNCELENMESİ

Dr. Durmuş ÖZBAŞI
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
dozbasi@gmail.com

Dr. Barış USLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
barisuslu@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türk üniversiteleri genel sıralamasının belirleyicilerinin ağırlıklandırılarak incelenmesidir. Türk üniversitelerine yönelik tek genel sıralama Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Enformatik Ensitüsü'ne bağlı University Ranking by Academic Performance (URAP) ekibi tarafından yapılmaktadır. URAP Türk Üniversiteleri Sıralaması (URAP-TÜS) ile ilgili verilere URAP websitesinden erişilmiştir. URAP-TÜS'ün belirleyici değişkenleri i) Makale Puanı, ii) Toplam Atıf Puanı, iii) Toplam Bilimsel Doküman Puanı, iv) Doktora Mezun Öğrenci Sayısı Puanı ve v) Öğretim Üyesi / Öğrenci Puanı şeklindedir. Bu değişkenlere ait puanlar ve bu puanların toplamları kullanılmıştır. Öncelikle regresyon analizi için gerekli ön şartlar Durbin-Watson Katsayısı ve Collinearity Statistics (Tolerance ve VIF) değerleri üzerinden kontrol edilmiş ve ön şartların sağlandığı görülerek aşamalı (stepwise) regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analiz sonucu tüm değişkenlerin anlamlı yordayıcılar olduğu görülmüş ve oluşan modelin varyansın tümünü açıkladığı belirlenmiştir. Değişkenlere ait beta (β) katsayıları ise sırasıyla: Öğretim Üyesi / Öğrenci Puanı için 1.124; Toplam Atıf Puanı için 1.057; Doktora Mezun Öğrenci Sayısı Puanı için .973; Toplam Bilimsel Doküman Puanı için .961 ve Makale Puanı için .94 şeklinde tespit edilmiştir. Elde edilen β değerleri ağırlıklandırma ölçüsü olarak kullanılmış ve oluşan ağırlıklı puanlara göre Türk üniversiteleri sıralaması yeniden oluşturulmuştur. URAP-TÜS ile ağırlıklandırılmış puanlarla oluşturulan sıralama karşılaştırıldığında ise 125 üniversiteden oluşan listede 68 (%54.4) üniversite yerini korurken 57 (%45.6) üniversitenin sıralamalarının 1 ile 11 sıra arasında değiştiği belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, URAP-TÜS için en güçlü belirleyicinin öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı olduğunu ortaya koymuştur. Bu durumun, öğrenci sayısına kıyasla öğretim üyesi sayısı fazla olan üniversitelerde öğretim üyelerinin göreceli olarak daha az ders yükü üstlenmeleri ve araştırmaya daha fazla zaman ayırabilmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca, elde edilen β katsayıları dikkate alındığında, daha güvenilir bir sıralama oluşturulması için URAP-TÜS belirleyicilerinin:

Makale Puanı (%18.6); Toplam Atıf Puanı (%20.91); Toplam Bilimsel Doküman Puanı (%19.01); Doktora Mezun Öğrenci Sayısı Puanı (%19.25) ve Öğretim Üyesi / Öğrenci Puanı (%22.24) şeklinde ağırlıklandırılarak hesaplanması ve sıralamanın 100 toplam puan üzerinden oluşturulması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Türk üniversiteleri, URAP sıralaması, Ağırlıklı puanlama

TÜRKİYE'DE YÜKSEKÖĞRETİMDE PSİKOLOJİK TACİZDE DÜNDEN BUGÜNE: 2005-2017 YILLARI ARASI TEZ TARAMASI

Yrd. Doç. Dr. Burcu ERDEMİR
Çankaya Üniversitesi
burcuerdemir@yahoo.com

ÖZET

Üniversiteler en başta gelen özellikleriyle bilgi üretmek, onu paylaşmak, öğretim yapmak ve meslek kazandırmakla sorumlu olan kurumlardır. Akademisyenler de bu sorumluluğu, kaliteyi ve profesyonelliği koruyarak yerine getirmekle görevli bireylerdir. Ancak dünyada değişik sektörlerde etkisini gösteren küreselleşmenin getirdiği etkiler üniversitelerde de rekabet ve değişen yönetim anlayışı (Currie, 2004) şeklinde kendisini göstermiştir. Bunların yanında, akademik çalışmaların sayısal ölçütlerle değerlendirilmesiyle (Clarke & Knights, 2015), bilim ve araştırma araç haline dönüşmüştür. Akademisyenler üzerinde öğretim yapmakla araştırma yapmak arasında bir denge kurma baskı oluşmuş, iş güvenliği ve akademisyen dayanışması azalırken (Kwiek, 2003; 2015) bireyselleşme ve benmerkezcilik artmıştır (Fernando, 2016). Tüm bu değişen değerler kaçınılmaz olarak akademik ortamda bireyler arası sürtüşmeyi ve çatışmanın ileri aşaması olan psikolojik taciz vakalarının artmasını beraberinde getirmiştir (Westhues, 2006). Statü ve kadro için rekabet, bilinmezlik, kargaşa ve iş garantisinin olmayışı (Vartia, 1996) gibi nedenlerle ortaya çıkan psikolojik taciz sorunu, akademisyenlerin akademik faaliyetlerini gereken kalite ve profesyonellikte sürdürebilmeleri önünde bir engel teşkil etmenin yanında, dolaylı olarak, akademide de kalitenin düşmesine yol açmaktadır. Bu durum, dünya sıralamasına girebilmek için rekabet etmek durumunda olan üniversitelerin itibarlarını düşürmekte (Kaplan, 2010) ve kendilerine biçilen değeri azaltmakta olduğu için çözülmesi gereken bir sorundur.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yükseköğretimde psikolojik taciz konusunda şimdiye kadar toplanmış olan bilgileri sistemli olarak düzenlemek ve elde edilen sonuçlar ışığında konu ile ilgili gelinen noktayı ve yapılması gerekenleri saptamaktır. Bu sayede, psikolojik taciz konusu üzerine çalışan araştırmacıların gelinen son noktayla ilgili bilgilendirmeleri, onlara bütünsel bir bakış açısı sunulması ve konuyla ilgili yapılabilecekler konusunda bir referans noktası oluşturulması planlanmıştır. Ayrıca, yükseköğretimde psikolojik tacizi önleme konusunda sorumlu olan akademisyenlerin, yöneticilerin ve devletin de sonuçlardan faydalanması ve onarılması imkansız sonuçlar doğurabilen bu sorunu önleme yolunda gerekli düzenlemeleri yapmalarını sağlamak da amaçlar arasındadır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Yükseköğretimde psikolojik taciz konusunda ele alınan temel sorunlar nelerdir?

2. Yükseköğretimde psikolojik taciz konusundaki çözüm önerileri nelerdir?

Çalışmada, nitel veri toplama yöntemlerinden olan literatür tarama yöntemine başvurulmuştur. Bu amaçla günümüzden geriye giderek Türkiye'de psikolojik taciz konusu üzerine yazılan tüm yüksek lisans ve doktora tezleri taranmıştır. Taramada anahtar kelimeler olan "mobbing" (n = 359 tez), "yıldırma" (n = 105 tez), "psikolojik taciz" (n = 35 tez), "bezdiri" (n = 5 tez), "bullying" (n = 146 tez) ve "psychological abuse" (n = 5 tez) sözcükleri kullanılmıştır. Bu kelimelerle taranan toplam 655 tezden, katılımcılarını akademisyenlerin ve yükseköğretimdeki öğrencilerin oluşturduğu, yükseköğretim alanında mobbing konusunu ele alan 2005-17 yılları arasında basılan tez çalışmaları dahil edilmiştir.

Veriler çözümlenme aşamasındadır. Elde edilen sonuçlar yorumlanarak tartışılacak ve öneriler sunulacaktır.

Kaynakça

Currie, L. (2004). The neo-liberal paradigm and higher education: A Critique. In J.K.Odin & P.T.Manicas (Eds.), Globalization and higher education (pp.42-62).

Honolulu: University of Hawai'i Press.

Clarke, C., & Knights, D. (2015). Careering through academia: Securing identities or engaging ethical subjectivities? Human Relations, 68 (12), 1865–88.

Fernando, W. D. A. (2016). Exploring character in the new capitalism: a study of mid-level academics' in a British research-intensive university. Studies in Higher Education. doi: 10.1080/03075079.2016.1212327.

Kaplan, J.F. (2010). Help is on the way: a recent case sheds light on workplace bullying. Houston Law Review, 47 (1), 141-173.

Kwiek, M. (2003). Academe in transition: Transformations in the Polish academic profession. Higher Education,45, 455 - 476.

Kwiek, M. (2015). Academic generations and academic work: Patterns of attitudes, behaviors, and research productivity of Polish academics after 1989. Studies in Higher Education, 40(8), 1354-1376. doi: 10.1080/03075079.2015.1060706.

Vartia, M. A. (1996). The sources of bullying: Psychological work environment and organizational climate. European Journal of Work and Organizational Psychology, 5(2), 203-14.

Westhues, K. (2006). The story behind the mob rule. Erişim http://arts.uwaterloo.ca/~kwesthue/chronicle.htm

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNDE KURUMSAL ÇEŞİTLİLİK VE MİSYON FARKLILAŞMASI: YÖK'ÜN GÜNCEL GÜNDEMİNE DAİR BİR DEĞERLENDİRME

Mete KURTOGLU
Doktora Öğrencisi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi
mete.kurtoglu@daad-alumni.de

ÖZET

Yükseköğretimde küresel eğilimler kitleselleşme, uluslararasılaşma, piyasalaşma, ekonomik büyümenin motoru olarak üniversitelerin reformu ve modern üniversite ideasının krizi tartışmalarına işaret etmektedir. Küresel bilgi ekonomisine geçiş, kitleselleşme ve genişleme süreçleri üniversitelerin misyonlarında kurumsal çeşitliliğe ve farklılaşmaya yol açarken üniversiteleri misyonlarını gözden geçirmeye ve ulusal ve küresel ortamda kendilerini yeniden konumlandırmak için stratejiler geliştirmeye yöneltmektedir. Küresel eğilimlere paralel şekilde Türkiye'de yükseköğretime ilişkin tartışmalarda (özellikle 2011 yasa tasarısı çalışmalarında) çeşitlilik, kurumsal özerklik ve hesap verebilirlik, performans değerlendirmesi, finansal esneklik ve kalite güvencesi ilkeleri üzerinde bir uzlaşma gözükmektedir. Güncel olarak da son on yılda hızla genişleyen yükseköğretim sistemini yeniden şekillendirmek üzere son iki yılda YÖK tarafından misyon farklılaşması, ihtisaslaşma ve kalite güvencesi başlıkları çerçevesinde; kalite kurulu kurulması, bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler belirlenmesi ve araştırma üniversiteleri belirlenmesi gibi önemli adımlar atılmıştır.

Bu çalışmada, öncelikle genişleme sürecindeki yükseköğretim sistemlerinin temel politika sorunsallarından biri olarak kurumsal çeşitlilik ve farklılaşma konularına dair literatür incelenecektir. Literatürde öne çıkan, kurumsal özerkliğin boyutları, kurumların 'benzeşme' eğilimleri, farklı paydaşların çeşitlilikten beklentileri gibi konular göz önüne alınarak çeşitlenmenin önündeki engeller değerlendirilecektir. Burada geliştirilen çerçeve kullanılarak ikinci kısımda Türkiye'de yükseköğretim tarihindeki kurumsal çeşitlilik deneyimleri özetlenecek ve YÖK'ün güncel uygulamaları ele alınacaktır. Sonuç kısmında, 'ihtisaslaşma' vurgusu ile gerçekleştirilen bir 'misyon farklılaşmasının", kurumsal çeşitlilik ilkelerine uygunluğu ve beklentileri ne derece karşılayabileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Çeşitlilik, İhtisaslaşma, Misyon Farklılaşması, Kurumsal Özerklik, Kalite Güvencesi

BOLOGNA SÜRECİNİN "KALİTE GÜVENCESİ" BOYUTU, TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNE VE EĞİTİM FAKÜLTELERİNE YANSIMALAR

Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Hacettepe Üniversitesi
kavak.yuksel@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Nuray KISA
Ömer Halisdemir Üniversitesi
nuray.ksa@gmail.com

Arş. Gör. Funda UYSAL
Hacettepe Üniversitesi
funuysal@gmail.com

ÖZET

1998 Sorbonne Deklarasyonu ile Avrupa Yükseköğretim Alanı oluşturulmasına karar verilmiş, 1999 Bologna Deklarasyonu'nda ise Bologna sürecine başlanmıştır. Kalite güvencesi ise Avrupa yükseköğretim reformunun önemli boyutlarından biri olarak 2015 Erivan Bildirgesi de dâhil olmak üzere hemen hemen bütün bildirgelerde yer almıştır. Bu bildirgeler çerçevesinde; 2005 Bergen Bildirgesinde Kalite Güvencesi İçin Avrupa Yükseköğretim Alanı Standart ve İlkeleri (ESG) kabul edilmiş, 2007 Londra Bildirgesi ile Yükseköğretimde Avrupa Kalite Güvencesi Kayıt Ajansı (EQAR) kurulmuştur. Bu araştırmanın amacı ise yükseköğretimde kalite güvencesi bağlamında Türkiye'deki gelişmeleri ve Eğitim Fakültelerine yansımalarını ortaya koymaktır. Bu kapsamda cevap aranan araştırma soruları; "(1) Kalite güvencesi bağlamında Türkiye Yükseköğretimindeki gelişmeler ve Eğitim Fakültelerine yansımaları nelerdir? (2) Kalite güvencesindeki gelişmelerin Eğitim Fakültelerine yansımaları nelerdir?" şeklindedir.

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Kalite güvencesine yönelik Türkiye Yükseköğretiminde var olan durum ve Eğitim Fakültelerine yansımaları ortaya konacaktır. Bu bağlamda Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun (YKK) web sayfası ile ÖSYS 2016 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu ile Eğitim Fakülteleri Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD) web sayfası incelenmiş ve alanyazın taraması yapılmıştır. ÖSYS 2017 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu ise yayımlandıktan sonra incelenecektir.

Kalite güvencesi bağlamında Türkiye Yükseköğretiminde 2015 yılında Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği çıkartılarak, ulusal kalite güvence kurulu olarak Yükseköğretim Kalite Kurulu kurulmuştur. Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından üniversite düzeyinde "kurumsal değerlendirme" çalışmalarına başlanmıştır. Program akreditasyonuna yönelik olarak ise MÜDEK, TEPDAD, MİAK, FEDEK, VEDEK, ECZAK, TPD, HEPDAK ve EPDAD olmak üzere toplam dokuz ulusal kurum tescil belgesi almış ve bunlardan yedi tanesi program akreditasyonuna başlamıştır. Program akreditasyonu bağlamında ÖSYM ilk kez "ÖSYS (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı) 2016 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu"nda hem ulusal hem de uluslararası akreditasyon kurumları tarafından (ABET, AACSB, AQAS vb.) akredite edilmiş programlara yer vermiştir. ÖSYS 2017 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu da yayımlandıktan sonra tüm alanlarda akredite edilmiş program sayıları 2016 yılındaki veriler ile kıyaslanarak akreditasyon alanındaki gelişmeler ortaya konacaktır. Belirtilen ulusal ve uluslararası akreditasyon kurumlarının akredite ettiği programlara ilişkin dağılımlar, kılavuzlar doğrultusunda frekanslarla betimlenecektir. Eğitim Fakültelerindeki yansımalar bağlamında ise kılavuzlara ek olarak alanyazın taraması ve EPDAD web sayfasından elde edilen bulgular sunulacaktır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bologna süreci, Yükseköğretim, kalite güvencesi, akreditasyon.

DÜNYA ÜNİVERSİTE SIRALAMA İNDEKSLERİ ARASINDAKİ PUAN KORELASYONLARININ İNCELENMESİ: DÜNYANIN EN İYİ 50 ÜNİVERSİTESİ SIRALAMALARI

Arş. Gör. Gürol YOKUŞ
Mersin Üniversitesi
gurolyokus@gmail.com

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN
Mersin Üniversitesi
tyanpar@gmail.com

ÖZET

21.yüzyılda ortaya çıkan küresel gelişmeler sonucunda yükseköğretim kurumlarının performansının ölçülmesi ve değerlendirilmesi, toplum, hükümet, sivil toplum kuruluşları, sanayi gibi çeşitli paydaşlar açısından oldukça önemli hale gelmiştir. Bu ihtiyaçtan dolayı düzenli olarak çeşitli istatistiksel verilerden yola çıkılarak dünya üniversiteleri sıralaması yapılmaktadır. Dünyanın en prestijli yükseköğretim kurumlarını belirleyen ve sıralama yapan çeşitli sistemler bulunmaktadır. Bu araştırmada en yaygın tercih edilen sistemler arasından Times Higher Education (THE) Dünya ÜNiversite Sıralamaları, Quacquarelli Symonds\'un (QS) Dünya Üniversite Sıralamaları, Shanghai Sıralamala Danışmanlığı tarafından yayınlanan Dünya ÜNiversiteleri Akademik Sıralaması (ARWU) ile Türkiye'de Ortadoğu Teknik Üniversitesi tarafından akademik performansı ölçme amaçlı kurulan Akademik Performansa Göre Üniversite Sıralamaları (URAP) tercih edilmiştir. Bu sistemler arasında özellikle THE, QS ve ARWU küresel çapta kabul görmüş sıralamalar olsa da, dünya genelinde üniversite sıralaması yapan ulusal ve uluslarası pek çok indeks bulunmaktadır. Uluslararası platformda ortaya konulan bütün üniversite sıralamaları temel olarak yükseköğretim kurumlarının performansını ölçmeyi hedeflemektedir; fakat bu sıralama indeksleri arasında yöntemsel açıdan farklılıklar bulunmaktadır.

Bu çalışmada, 2016 yılı için dünyanın en prestijli 50 üniversitesine dört sıralama indeksi tarafından puanlar arasındaki korelasyon incelemek amacıyla intra-class korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Önce URAP sıralaması temel alınmış, URAP'ta yer alan listeye göre diğer sıralamalara bakılmıştır. İndeksler arasındaki korelasyon için tekdüze sıra numaraları üzerinden değil, üniversitelere verilen toplam puanlar üzerinden bakılmanın daha doğru olduğu düşünülmektedir. 4 indeks tarafından verilen puanlara ilişkin güvenirliğe bakıldığında Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının .761 olduğu görülmektedir.

Tablo 1: Güvenirlik Analizi Cronbach Alpha Değerlendirici, 761 4 Tablo 2'de yer alan dünyanın en iyi 50 üniversitesine ilişkin korelasyon katsayısına bakıldığında 4 indeks arasında çok düşük derecede bir ilişki olduğu (r=.017) ve bu ilişkinin anlamlı bir ilişki olmadığı (p < .05) gözlenmiştir. Tablo 2: Intraclass Korelasyon Katsayısı Intraclass Korelasyon 95% Güven Aralığı F Testi Alt limir Üst Limit Değer df1 df2 Sig Tekli ölçüm ,004 -,104 ,163 1,017 38 117 ,456 Ortalama Ölçümleri ,017 -,602 ,438 1,017 38 117 ,456 Tek yönlü tesadüfi etki modeli Üniversite sıralamaları indekslerine bakıldığında ARWU sıralamalarının ölçütlerinin çok farklı olduğu görülmüştür. Tablo 3'de yer alan ARWU sıralamaları çıkartıldıktan sonra geri kalan üç indeks arasındaki korelasyona bakıldığında oldukça güçlü bir ilişki olduğu (r= .804) ve bu ilişkinin anlamlı olduğu gözlenmiştir. Tablo 3: Intraclass Korelasyon Katsayısı Intraclass Korelasyon 95% Confidence Interval F Test Alt limir Üst limit Değer df1 df2 Sig Tekli ölçüm ,578 ,402 ,731 5,113 38 78 ,000 Ortalama Ölçümler ,804 ,668 ,891 5,113 38 78 ,000 Tek yönlü tesadüfi etki modeli Üniversite sıralamaları puanları arasındaki en güçlü korelasyon THE sıralamaları ve QS sıralamaları arasında olduğu (r= .799) ortaya çıkmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından ortaya konulan URAP sisteminin diğer indekslerle olan korelasyonuna bakıldığında ise THE sıralamaları ile güçlü düzeyde (r=.70); QS sıralamaları ile orta düzeyde (r=.61) bir korelasyona sahip olduğu gözlenmiştir. Korelasyonlar, indekslerde yer alan gösterge ve ölçütlerin yakınlığı hakkında bilgi vermektedir. THE ve QS indeksleri metodolojileri açısından çok örtüşmese de en yüksek derecede ilişki gösteren indeksler olmuştur. Bu çalışma, göstergelerdeki farklılıklara rağmen, aslında farklı indekslerin aynı ölçütü (üniversitelerin kalitesi) benzer etkililikle ölçebileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: üniversite sıralamaları, yükseköğretim kalitesi, üniversite sıralama indeksleri

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ PERFORMANS DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMINDAN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Arş. Gör. Gürol YOKUŞ
Mersin Üniversitesi
gurolyokus@gmail.com

Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN
Mersin Üniversitesi
tyanpar@gmail.com

ÖZET

Öğretim elemanlarının performansın sistematik şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesi şeffaf, etkili ve başarılı bir işleyiş için yükseköğretim kurumlarının üzerinde hassasiyetle durduğu bir boyuttur. Bu çalışmanın amacı, Eğitim Fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının performans değerlendirme yaklaşımından beklentileri ve performans değerlendirmenin önündeki engellere ilişkin görüşlerinin nicel ve nitel olarak incelenmesidir. Araştırmanın verileri çeşitli devlet üniversitelerinde görev yapan Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarından toplanmıştır. Bu araştırma kapsamında karma araştırma yöntemlerinden yakınsayan paralel karma desen tercih edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, öğretim elemanlarının performans değerlendirme yaklaşımıyla ilgili beklentilerinin orta düzeyde olduğu, performans değerlendirme yaklaşımıyla ilgili en yüksek beklentiye sahip olanların yardımcı doçentler, en düşük beklentiye sahip olanların ise profesörler olduğu ortaya çıkmıştır. Madde madde bakıldığında ise en yüksek beklentilerin "etkili öğretim üyesinin kriterleri konusunda görüş birliğinin oluşması sağlanması (=3,42); öğretim üyesinin mesleki gelişiminin olumlu etkilenmesi (=3,27); öğretim üyesinin iş yükünün artacağı (=2,40) ve kurum içi gerginliğe neden olacağı. (=2,39)" maddeleri ile ilgili olduğu görülürken; en düşük beklentilerin ise "öğretim üyelerinin motivasyonunun artacağı (=1,90) ve öğretim üyesinin derslere daha hazırlıklı geleceği (=1,70)" ile ilgili maddeler olduğu görülmektedir. Performans değerlendirmenin önündeki en önemli engeller olarak ise yükseköğretim kurumlarının mevcut örgütsel işleyişinde karşılaşılan birtakım sorunlar ve öğretim üyesinin iş yükü olarak saptanmıştır. Performans Değerlendirmeye İlişkin Beklentiler ve Engellerle ilgili puanlar akademik teşvik alma, çalışma deneyimi, akademik unvan ve kurumdan memnuniyet düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu araştırmada toplanan nitel verilerin analizi tamamlanmadığı için nitel bulgulara yer verilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Performans Değerlendirme, Yükseköğretimde Kalite, Öğretim Elemanlarının Performansını Ölçme ve Değerlendirme, Akademik Teşvik

AKADEMİSYENLERİN DOKTORA SONRASI ULUSLARARASI YAYIN SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Servet ÖZDEMİR
Başkent Üniversitesi
Servetozdemir1996@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Nazife KARADAĞ
Adıyaman Üniversitesi
nazifekaradag@adiyaman.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Şükrü BELLİBAŞ
Adıyaman Üniversitesi
mbellibas@adiyaman.edu.tr

ÖZET

İnovasyon ve rekabetin temel itici güçlerden biri olarak kabul edildiği 21. Yüzyılda araştırma-geliştirme faaliyetlerinin odak noktası olan üniversiteler ve üniversitelerin temel unsurlarından olan öğretim elemanları küresel eğilimlere karşı koyamamışlardır. Markalaşma, uluslararasılaşma, uluslararası arenada tanınan bir üniversite olmak ve üniversite sırlamalarında daha üst sıralarda yer almak kaygısı güden üniversiteler ve benzer kaygılara ek olarak yapmış oldukları bilimsel faaliyetleri daha fazla insana ulaştırma arzusu taşıyan akademisyenler uluslararası yayın faaliyetlerinde bulunma çabası içerisine girmişlerdir. Bu süreç üniversiteleri, akademisyenleri uluslararası yayın yapma sürecinde teşvik etmeleri ve akademisyenlerin de uluslararası yayın yapma sürecine ait birtakım stratejiler geliştirmelerini sağlamıştır. Ancak uluslararası yayın süreci akademisyenler için çoğu zaman sancılı bir süreç olarak algılanmaktadır. Araştırmanın amacı akademisyenlerin uluslararası yayın yapma sürecinde yaşadıkları deneyimlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışma spesifik olarak akademisyenlerin uluslararası alan indekslerinde ve SSCI, SCI ve AHCI gibi indekslerde taranan dergilerde yayın yapma sürecinde yaşadıkları sorunlar ve bu konuda başarılı olabilmek için vurguladıkları ihtiyaçları ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde yapılandırılan araştırma olgu bilim deseninde yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik tekniği ile belirlenmiş, doktorasını son 5, 10 ve 15+ yılda Türkiye'de veya yurtdışında tamamlamış 15 akademisyenden oluşturmaktadır. Çalışmada veriler yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri birlikte kullanılmış olup veri analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretimde kalite, uluslararası yayın, akademik üretkenlik

STRATEJİK PLANLARINA GÖRE EĞİTİM FAKÜLTELERİ: BUGÜN NASILLAR, YARIN NE OLACAKLAR?

Arş. Gör. SEVGİ YILDIZ
Ankara Üniversitesi
yldzsvg@gmail.com

Doç. Dr. Şakir ÇINKIR
Ankara Üniversitesi

ÖZET

1980 sonrası neoliberal politikaların etkisiyle merkezi planlamanın işlevini yitirmesi stratejik yönetim ve stratejik plan kavramlarını gündeme getirmiştir. Stratejik planlar, örgütlerin büyük resmi ortaya koymak için kullandığı etkili bir araç olarak tanımlanmaktadır. Stratejik planlar, örgütlerin bulunduğu nokta ile ulaşmayı arzu ettiği durum arasındaki yolu tarif etmektedir. Stratejik planlama çalışmaları eğitim örgütlerine yeni bir soluk getirmiş, değişen çevresel koşullara göre bu örgütlerin etkili ve verimli yönetilebilmeleri için geleceğe yönelik vizyon, misyon, amaç, hedef ve stratejilerin geliştirilmesine dayalı olmasının bu planları önemli ve işlevsel kılmaktadır.

Türkiye'de dünyadaki gelişmelere paralel olarak kamu kurumları ve özel kurumlar için stratejik planlar oluşturulmaktadır. Üniversiteler beşer yıllık sürelerle planlama yapan ve stratejik planlar oluşturan kurumlardandır. Ayrıca üniversitenin geneli için oluşturulan stratejik planların yanı sıra akademik birimler düzeyinde stratejik planlar oluşturulmaktadır. Öğretmen yetiştirme temel misyonunu yüklenmiş eğitim fakülteleri stratejik planlar oluşturan akademik birimlerdendir. Eğitim fakülteleri stratejik planlar aracılığıyla mevcut durum analizi yapmakta ve bu analizler ile iyileştirme yapılacak alanları belirlemektedir. Nitelikli hazırlanan stratejik planlar ile eğitim fakültelerinin mevcut durumları ortaya konabilir, sorunları açığa çıkabilir ve gelecekte fakültenin nereye taşınacağı belirlenebilir. Stratejik planlarda yer alan vizyon, misyon, amaç ve hedefler eğitim fakültelerinin gelecek hedeflerini açıkça ortaya koyan unsurlardır. Bu planlarda yer alan paydaş analizleri, SWOT (Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats) ve PEST(Political, Economic, Social, Technological) analizleri ise eğitim fakültelerinin mevcut durumlarını ve sorunlarını detaylı bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. SWOT analizi, örgütün güçlü ve zayıf yönlerini, fırsat ve tehditleri analiz eden bir stratejik planlama metodudur. PEST analizi ise örgüt ve çevresinin incelenerek, önemli ve hemen harekete geçirilmesi gerekenleri tespit etmek ve bu faktörlerin olumlu veya olumsuz etkilerini ortaya çıkarmak için yapılan bir

analizdir. Bu analizler eğitim fakültelerinde örgüt içi ve dışı durumları analiz ederek büyük resmi ortaya koymaktadır.

Tüm bu bilgilerden yola çıkarak bu araştırmada eğitim fakültelerinin stratejik planları incelenerek mevcut durumları ve gelecek planlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubu stratejik planları bulunan Osmangazi, Gazi, Sinop, Bartın, Niğde ve Çukurova üniversiteleri eğitim fakültelerinden oluşmaktadır. Planlar fakültelerin web sayfalarından elde edilecek ve veriler içerik analizine tabi tutulacaktır. Paydaş, SWOT ve PEST analizleri incelenerek fakültelerin mevcut durumu ve sorunları açığa çıkarılacak, vizyon ve stratejileri incelenerek gelecek hedefleri belirlenecek ve eğitim fakülteleri için genel sonuçlar açığa çıkarılacaktır. Araştırma sonucunda sorunları azalmış, güçlü, dinamik ve gelecek hedefleri açık ve tutarlı eğitim fakülteleri ile karşılaşılması umulmaktadır. Öğretmen yetiştiren temel eğitim kurumları olan bu fakültelerden eğitim paydaşları ve toplumun genelinin beklentisinin de bu yönde olduğu açıktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim fakülteleri, stratejik plan, SWOT analizi, PEST analizi, paydaş analizi

YÜKSEKÖĞRETİMDE AKADEMİSYENLERİN ÖĞRETİM ARAŞTIRMACILIĞINA DAİR BİR META ANALİZ ÇALIŞMASI

Dr. Sevinc TUNALI
Egotism, Sanayi ve Teknoloji Enstitusu
sevinctunali@yahoo.com

Yrd. Doç. Dr. Derya YORGANCIOGLU
Istanbul Kemerburgaz Universitesi
yorgancioglu.derya@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, akademisyenlerin öğretim araştırmacılığı ("scholarship of teaching") konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası literatürdeki güncel tartışmaların betimleyici bir analizini içermektedir. Yüksek öğretim derslerini yürüten akademisyenlerin hem kendi alanlarına dair araştırma yapma becerisine, hem de öğretim, öğrenme ve pedagojik yaklaşımlar konularında genel bilgi ve becerilere sahip olmaları beklenir. Akademisyenler araştırma yapma konusunda birçok fırsat ve destekler bulabilirken, öğretim pratiklerini geliştirmek sadece bireysel çabalarla gerçekleşmektedir. Öğretim araştırmacılığı kavramı, akademisyenler tarafından öğretim ve öğrenim süreçleri üzerine çalışmalar yürütülmesini ve disiplinler arası bir birlikte öğrenme sürecini kapsar. Belli bir disiplin alanındaki akademisyenlerin eğitim bilimleri alanında öğretim-öğrenim üzerine yapılan çalışmaları takip etmesi ve yenilikçi gelişmeleri kendi disiplin alanına aktarmasını öngörür. "Carnegie Öğretimi Geliştirme Vakfı" (Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching) eski başkanı Ernst L. Boyer (1990) büyük etki yaratan "Yeniden Ele Alınan Araştırmacılık: Profesörlüğün Öncelikleri" (Scholarship Reconsidered: Priorities of the Professoriate) başlıklı raporunda yükseköğretim alanında öğretici olabilmek için sadece belli alanda uzmanlaşmanın değil, öğretme/öğrenme olguları ve pedagojik yaklaşımlar konularında da genel bilgi ve becerilere sahip olmanın gerekliliğinin altını çizerken, lisansüstü programlarında mezunların bu yönde bilgi ve beceri kazandırmakta yetersiz kaldığı eleştirisini yapmaktadır (Boyer, 1990, 70). Clegg (2000) benzer bir bakış açışıyla "mesleki yetkinliğin pratik aracılığıyla tanımlandığı diğer meslek alanlarından farklı olarak akademisyenlik alanında uygulayıcıların pedagojik yetkinlik kazanmamış olduğu ve konu temelli araştırma uzmanlığına bakılarak işe alındığı" görüşünü belirtir.

Pedagojik formasyon eksikliğinin yanı sıra akademisyenlerin öğretim deneyimleri üzerinden bilgi üretme ve bu bilgiyi pratiğe dönüştürme konusundaki çalışmalarının azlığı bu çalışmanın problem alanını tetikleyen unsurlardan biridir. Akademisyenlerin kendi öğretim süreçleriyle ilgili deneyimlerini eleştirel olarak

sorgulamaya, diğer meslektaşlarıyla tartışmaya, öğretim sürecindeki paydaşlardan geri bildirimler almaya açık olmadığı literatürdeki diğer bir tartışma konusudur (Kalaycı, 2009, 633, 634). Literatürde öne çıkan bir diğer problem alanı da "akademik performans değerlendirmesi" konusundaki çalışmalarda akademisyenlerin araştırma yapma konusundaki yetkinliklerinin önemli bir performans kriteri olarak ele alınırken öğretme konusundaki yetkinliklerinin geri planda kalması durumudur (Boyer 1990, 37; Boyer Commission 1998, 38). Yükseköğretimde "yaşam boyu öğrenim" ve "pedagojik bilgi ile pedagojik uygulama arasındaki ilişki" konularına değinilirken, öğretim konusundaki yetkinliklerinin geliştirilmesinde "işyerinde öğrenmeye dayalı pedagojik öğrenmenin" önem kazandığına dikkat çekilmektedir (Zukas, 2006, 70).

Anahtar Kelimeler: Öğretim araştırmacılığı (Scholarship of teaching), Yükseköğretim araştırmaları, Akademik performans, Akademik Mukemmellik

YÜKSEKÖĞRETİMDE KADIN YÖNETİCİLERİN YAŞADIKLARI ZORLUKLARIN VE KADIN YÖNETİCİLERİ DESTEKLEYİCİ UNSURLARIN BELİRLENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Nazife KARADAĞ
Adıyaman Üniversitesi
nazifekaradag@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Dünyanın pek çok bölgesinde olduğu gibi Türkiye'de de kadınların sosyal hayatın her alanında karşılarına birtakım zorlukların çıktığı bilinmektedir. Özellikle çalışma hayatında kadınlar Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı, kültürel ve geleneksel dokusu nedeniyle çoğu zaman erkek meslektaşlarına göre daha fazla performans sergilemek durumunda kalmaktadırlar. Ancak buna rağmen yine de kadınların kariyer süreçlerinde erkeklere oranla daha çok engelle karşılaştıkları yurt içinde ve yurt dışında yapılmış olan birçok araştırmada vurgulanmaktadır (Besler ve Oruç, 2010; Bedük, 2005; Kalaycıoğlu ve Toprak, Kauser ve Tlaiss, 2011; Örücü, Kılıç ve Kılıç, 2007;Panigrahi, 2013; Tüzel, 2014).

Araştırmanın amacı yükseköğretimde kadın yöneticilerin yaşadıkları zorlukların ve yöneticilik süreçlerinde kendilerini destekleyen unsurların belirlenmesidir. Bu süreçte öncelikle üniversitelerde üst düzey kurullarda kadınların temsil düzeylerine yer verilmiş daha sonra yönetici pozisyonunda bulunan kadın akademisyenlerin görüşlerinden hareketle kariyer süreçlerinde yaşadıkları zorluklar ve kendilerini destekleyen unsurlar açıklanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin benimsendiği araştırmada durum çalışması desenlerinden betimleyici durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'deki üniversitelerde yönetici pozisyonunda bulunan 15 kadın akademisyen oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubu için belirlenen temel ölçüt ise üniversitelerde kadın yönetici olmaktır. Verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri birlikte kullanılmıştır. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim yönetimi, kadın yöneticiler, kariyer engelleri

Kaynaklar

Bedük, A. (2005). Türkiye'de Çalışan Kadın ve Kadın Girişimciliği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, www.e-sosder.com, ISSN:1304-0278 c.3, 12-113.

Besler, S., ve Oruç, A. G. İ. (2010). Türkiye'de Ve Yazılı Basında Kadın Yöneticiler. Anadolu University Journal of Social Sciences, 10(1).

Kalaycıoğlu, E ve B. Toprak.(2004). İş Yasamı, Üst Yönetim ve Siyasette Kadın. TESEV Yayınları: İstanbul.

Kauser, S. ve Tlaiss, H. (2011). The Arab women manager: Participation barriers, and future prospects. Journal of International Business and Economy, 12(1), 35-56.

Örücü, E., Kılıç, R. ve Kılıç, T. (2007). Cam tavan sendromu ve kadınların üst düzey yönetici pozisyonuna yükselmelerindeki engeller: Balıkesir ili örneği.

Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 14(2), 117-135

Panigrahi, M. R. (2013). Perception of secondary school stakeholders towards women representation in educational leadership in Harari Reiıon Of Ethiopia. International Women Online Journal of Distance Education, 2(1), 27-43.

Tüzel, E. (2014). Eğitim Örgütlerinde Kadın Yöneticilerin Kariyer Engellerinin İncelenmesi (Ankara İli Örneği). Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara.

EĞİTİM, İSTİHDAM VE KAZANÇ İLİŞKİLERİNİN BOLOGNA SÜRECİ ÇERÇEVEİNDE İNCELENMESİ

Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Hacettepe Üniversitesi
kavak@hacettepe.edu.tr

Arş. Gör. Hilal BÜYÜKGÖZE
Hacettepe Üniversitesi
buyukgoze@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Yirmibirinci yüzyılda iş dünyasında yaşanan ekonomik kriz ve mali durgunluk sonucunda yükseköğretime yapılan yatırımlarda bir azalma gerçekleşmiştir. Oysa ki, ekonomilerin içinde bulunduğu güç durumdan çıkabilmelerinde güçlü ve hesapverebilir yükseköğretim sistemlerinin bilgi toplumlarının inşasını hızlandırmada rolü büyüktür. Bu noktada, Bologna Süreci'nin temel bileşenleri ortaya koyulmuş ve öğrenme hareketliliği, kalite güvencesi kadar mezunların istihdamı konusu da odağa alınmıştır. Mezunların istihdamedilebilirliğine ilişkin öncelik, 2012 yılındaki Bükreş Bildirgesi ile somutlaştırılmıştır. Bilindiği gibi, Bologna Süreci kapsamında AYA üyesi ülkelerin yükseköğretim sistemleri daha uyumlu hale gelmiş ve her düzeyde yönetişim/işbirliği artmıştır. Kazanılan ivme dikkate alınarak, Romanya'da gerçekleştirilen konferansta hem ekonomik büyüme hem de sürdürülebilir demokrasi için toplumun ve iş piyasalarının ihtiyaç duyduğu sorumluluk sahibi, analitik düşünebilen ve inovatif bakış açısına sahip mezunların yetiştirilmesine vurgu yapılmıştır. Bu amacın, işverenlerin, öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının etkili bir işbirliği içerisinde hareket etmesi ile sağlanabileceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda, yükseköğretim kurumları iş dünyasının ihtiyaçlarına hizmet edebilecek beceri ve yeterlikle donanmış mezunlar ile toplumun bütüncül olarak işgücü becerilerinin yükseltilmesi ve güçlendirilmesine destek olmaktadır. Bu çerçevede, mevcut araştırmada AYA üye ülkelerinden biri olan Türkiye'nin işgücüne katılım ve kazanç ilişkisi temelinde istatistiksel verilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları hem genel olarak hem de eğitim durumu ve cinsiyet açısından incelenmiştir. Ayrıca, eksik istihdam, atıl istihdam ve beceri uyuşmazlığına ilişkin sayısal veriler de değerlendirilmiştir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman inceleme yöntemine dayalı olarak yürütülmüştür. Merriam (1998, s. 112), doküman incelemesi kapsamında yer

alan dokümanları esas olarak üç başlıkta incelemektedir; (1) kamu raporları (devlet kurum ve kuruluşlarının görev tanımları, yıllık raporları, politika belgeleri, stratejik planları vb.), (2) kişisel dokümanlar (e-postalar, sosyal medya hesapları, bloglar, vb.) ve (3) fiziksel kanıtlar (ajandalar, posterler, tanıtım kartları vb.). Bu çalışma kapsamında ise çoğunlukla 'kamu raporları'ndan yararlanılmıştır. Araştırma dahilinde, UNESCO, OECD, EACEA (AB Eğitim, Görsel, İşitsel ve Kültür İdari Ajansı), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), TÜİK, TÜSİAD, TEPAV gibi ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların araştırma raporları ve buna ilişkin istatistiki bilgiler incelenmiştir.

Araştırma bulguları, özetle; Türkiye'deki işgücüne katılım oranının 15-64 yaş nüfusunda %71,3 oranında olduğunu; istihdam oranının %50,5 olduğunu; en yüksek istihdamın lise ve yüksekokul mezunu nüfusta gerçekleştiğini; işsizlik oranının ise %11,7 olduğunu ve en düşük işsizlik oranının lisans mezunları arasında olduğunu göstermektedir. Öte yandan, eksik istihdama ilişkin veriler ise lisans ve yüksekokul mezunlarının yaklaşık %30'unun niteliklerinden daha düşük işlerde çalıştığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: işgücüne katılım; istihdam oranı; işsizlik oranı; eksik istihdam; beceri uyuşmazlığı.

ÜNİVERSİTE KADIN ARAŞTIRMALARI MERKEZLERİ WEB SİTELERİNİN FEMİNİST BIR BAKIŞ AÇISIYLA İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Senem ERTAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
senem.ertan@asbu.edu.tr

Fatma YOL
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
yolfatma3@gmail.com

ÖZET

Türkiye'de ilk olarak 1989 yılında İstanbul Üniversitesi bünyesinde kurulan Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezleri 1990'lı yıllarda yavaş bir artış göstererek 6'ya ulaşmış, 2000'li yıllarda ise hızlı bir yayılma göstererek 2017 yılı itibariyle 185 sayısına ulaşmıştır. Bu gelişmeler bir yandan 2000'li yıllarda YÖK'ün teşvik ve motivasyonunun, diğer bir yandan ise kadın sorunlarının ve bu sorunlara karşı çözüm arayışlarının artmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Buna rağmen bu merkezlerin yayılması olumlu bir gelişme olarak algılansa bile, hızlı bir enflasyon ile artan bu kadın sorunları araştırma merkezlerinin ne derecede aktif oldukları, ne derecede etkili çalışmalar yürüttükleri ve aslında feminist güdülerle ve amaçlarla çalışıp çalışmadıkları konusu hala net değildir. Bu araştırma, literatürdeki bu boşluğu doldurmayı hedefleyerek, bu merkezlerin web sitelerinin görsel ve söylem analizini, feminist bir bakış açısıyla inceleyecektir. Bu bağlamda hâlihazırda bir web sitesi bulunan merkezlerin kullandıkları logolar, renkler, simgeler ve söylemler incelenerek bu merkezlerin kadın sorunlarına bakış açıları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Feminist teori, görsel analiz, söylem analizi, üniversite ve kadın

TÜRKIYE'DE VE DÜNYA'DA YÜKSEKÖĞRETİMDE REKABET

Yrd. Doç. Dr. Aslı GÜNAY
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
asli.gunay@asbu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde üniversiteler özellikle kalitelerine, ulusal ve uluslararası piyasalardaki yerlerine, ve yurtiçinde ve yurtdışındaki imajlarına göre bir rekabet avantajı sağlamaya çalışmaktadırlar. Rekabet, üniversitelerde kalitenin geliştirilmesine katkıda bulunabilir, ama aynı zamanda üniversitelerin sadece görüntüye odaklanmasına ya da gereksiz harcamalar yapmalarına da neden olabilir. Bu yüzden yükseköğretimde rekabetin doğasını anlamak, strateji belirlemede ve neyin önemli olduğunu vurgulamada üniversitelere yardımcı olabilir.

Yaklaşık 15 20 yıl önce diğer birçok ülkede üniversiteler hala küçük bir kesime hizmet etmekte ve nispeten birbirlerine benzemekteydiler. Fakat dünyada sürekli artan öğrenci nüfusu nedeniyle yoğun bir yükseköğretim talebi oluştu, ve bütün sistem değişmeye başladı. Günümüzde yüksek gelirli ülkelerde brüt yükseköğretim okullaşma oranı yaklaşık %70'dir ve bazı ülkelerde bu oranın %70'den daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumda her çeşit yükseköğretim kurumun sayısının ve farklı ilgi, beceri ve yaşa sahip öğrenci sayısının artmasına, ve sonuçta dünyadaki yükseköğretim sistemlerinin giderek farklılaşmasına neden olmaktadır.

Yükseköğretimdeki mevcut ürün piyasalarının da ürünün türüne, kalitesine hatta bulunduğu bölgeye göre farklılaştığı görülmektedir. Örneğin; yapılan çalışmalar göstermektedir ki önlisans, lisans ve kısmen yüksek lisans düzeyindeki piyasa rekabeti daha çok ulusal ya da bölgesel düzeyde yapılmaktayken; doktora düzeyindeki eğitim daha çok uluslararası bir hale dönüşmüş olup yükseköğretimde küresel rekabetin bir parçası olmuştur. Ayrıca akademik araştırma piyasaları da ürün ve itibar bakımından (örneğin; bilimsel yayınlar) daha çok uluslararası bir hal almaktadır. Unutulmamalıdır ki üniversiteler aynı anda farklı mekanlarda farklı amaçlar içinde rekabet edebilirler.

Öte yandan yükseköğretimde rekabetin artık şekil değiştirdiği de unutulmamalıdır çünkü bilgi teknolojisi artık hızla tercih edilen öğrenme biçimi olmakta ve yükseköğretim kurumlarının geleneksel öğretim metotlarına bağlı kalarak daha fazla başarılı olamayacakları hatta var olamayacakları görülmektedir. Geçmiş yıllarda üniversiteler büyük ve etkileyici bir kampus inşa ederek öğrenci

çekmeye çalışırken günümüzde uzaktan eğitim, hayali üniversiteler (virtual universities) ve dijital kütüphaneler öğrenciler arasında büyük ilgi uyandırmaktadır.

Bu tarz yeni öğretim yöntemleriyle gelişmekte olan çoğu ülkedeki öğrencilere ABD, İngiltere gibi ülkelere gitmeden dünya standartlarında eğitim alma imkanı sunulmaktadır. Bu durumda üniversiteleri gerekli teknolojik altyapıyı ve organizasyonu kurmaya zorlamakta, ve bu değişimi sağlamak için gerekli finansal kaynakları bulmak için yeni arayışlara itecektir.

Bu kapsamda bu çalışmada özellikle yükseköğretimde rekabeti belirleyen unsurlar, yükseköğretimin genişlemesiyle birlikte değişen rekabet unsurları, rekabeti etkileyen faktörler ile rekabetin yükseköğretim için avantajlı ve dezavantajlı yönleri Dünya'da ve Türkiye'de ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Keliemeler: Yükseköğretim, Rekabet, Strateji

AKADEMİK SIRALAMADA TANINIRLIK: BİR TERCİH EDİLİRLİK İNDEKSİ OLUŞTURMA

Prof. Dr. Engin KARADAĞ
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
enginkaradag@ogu.edu.tr

Prof. Dr. Cemil YÜCEL
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
cemilyucel@gmail.com

Arş. Gör. Cüneyt BELENKUYU
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
cuneytbelenkuyu@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Celal Murat KANDEMİR
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
kandemir@ogu.edu.tr

ÖZET

Ulusal ve uluslararası sıralama sistemlerinin en önemli göstergelerinden biri de tanınırlık (reputational) göstergeleridir. Cattell'in 1907 yılında ABD'deki bilim adamlarını sıraladığı ilk akademik kalite çalışmasından bu yana bu göstergeye ilişkin hem ulusal hem de uluslararası sıralama sistemlerinde farklı yaklaşımlar benimsenmiştir. Akademik kaliteyle ilgili çalışmalarda en çok bilinen Hughes'in 1925 yılındaki tanınırlık çalışması kendi çalıştığı üniversitedeki öğretim üyelerinden kendi alanlarındaki en bilinen akademisyenlerin belirlenmesi ve bu kişilere alanlarındaki lisansüstü eğitim kurumlarını sıralamalarının istenmesi şeklinde yürütülmüştür. Ancak tanınırlık sıralamaların kapsamındaki ve oluşturulmasındaki yöntemsel farklılıklar günümüz sıralama sistemlerine kadar farklılıklar göstermiştir. Sıralama yapması istenen gruplar Keniston'un 1957 tarihli çalışmasında bölüm başkanları ile sınırlandırılmışken, Webster 1983'te tanınırlık çalışmasının kapsamını lisans programlarıyla sınırlamış ve sıralama yapan grubu da dört yıllık üniversitelerin rektörleri olarak belirlemiştir. Üniversite sıralamalarının ilk örnekleri ve formları olarak ortaya çıkan tanınırlık göstergesi günümüz sıralama sistemlerinde de farklı form ve puan ağırlıklandırılmaları olarak kullanılmaya devam edilmektedir. The Times Higher Education (THE) dünya üniversite sıralamalarında akademik tanınırlık anketi yoluyla veri toplanmakta ve sıralama puanı hesaplamasında %33'lük bir ağırlıkla etki yapmaktadır. QS Dünya Üniversite Sıralamasında ise tanınırlık göstergesi %40'lık bir ağırlıkla sıralama

puanında en büyük etkiye sahip gösterge olarak kullanılmaktadır. Brooks (2005) tanınırlığın ölçümünün günümüze kadar çok az değiştiğini, ancak bu kısıtlı değişikliğin önceki çalışmalarla karşılaştırılabilirliğini sağladığını belirterek tanınırlık sıralamalarının birkaç eleştiriyle (i) tanınırlık çalışmaları dedikodudan öteye geçmemektedir; (ii) tanınırlık çalışmaları objektif değildir; (iii) ayla etkisi (halo effect) görülür; (iv) taksonomik konular tartışmalıdır, karşı karşıya kaldığını ifade etmiştir. Türkiye'de tanınırlıkla ilgili bir çalışma bulunmamakla birlikte üniversiteleri sıralama bağlamında bazı çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı ise Yükseköğretim Kurulu'nun öğrencilerin üniversite tercihlerinde yararlanmaları için hazırladıkları Yükseköğretim Program Atlası'ndaki program bilgileri içindeki girdi göstergelerinden tercih ve yerleşme puanları göstergelerini kullanarak bir tercih edilirlik indeks sıralaması oluşturmaktır. Seçilen göstergelerle belirli ağırlık oranları kullanılarak sıralama için puanlar oluşturulacaktır. Bu bağlamda tanınırlık göstergeleri için metodolojik zayıflıkların üstesinden gelinerek objektif bir sıralama oluşturulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Sıralama, Tanınırlık, Tercih Edilirlik.

ÖĞRETİM ÜYESİNİN OTORİTESİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇÖZÜMLEME

Arzu DONAT
TÜBİTAK
arzuudonat@gmail.com

Belda BİLGİÇ
Ankara Üniversitesi
beldabilgic@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Nihan DEMİRKASIMOĞLU
Hacettepe Üniversitesi
nihansal@yahoo.com

ÖZET

Otorite, öğrenme-öğretme süreçlerinin temel bir parçasıdır. Eğitim çalışmalarında pedagojik otorite ve gücün otoriter kullanımı arasında genellikle bir ayrım yapılmaktadır. Bu ayrım, otoritenin olumlu ve olumsuz yönleri arasında sürekli devam eden bir gerilimi işaret etmektedir (Harjunen, 2009). Otorite kavramı, eğitim literatüründe sıklıkla güç kavramı ile birlikte kullanılmaktadır. Güç otoritenin içine gömülüdür. Güç kavramı, eleştirel pedagoji çalışmalarında tahakküm ve baskı aracı olarak gücün kötüye kullanılması ile ilişkilendirilerek tartışılmaktadır (Rogers, 2011, 3) Otoriteryanizm ise, "gücün yanlış kullanımı, adil kullanılmaması veya aşırı kullanımı ya da kötüye kullanılması" gibi anlamlarda kullanılmaktadır (Watt, 1982, 21). Bir entelektüel olarak öğretmenin uzmanlık gücünü ve pedagojik otoritesini, gücün otoriter kullanımı ve bu otoritenin sınırları ikileminde tartışan Giroux (1985), ve Freire (2000)'in bu kavramlara ilişkin önermeleri, bu çalışmanın çerçevesini oluşturmaktadır.

Giroux'a göre (2004) kamusal eğitim ve yüksek öğretim, bireylerin toplumsal vatandaşlık becerilerinin ne anlama geldiği ile demokratik ve kolektif yaşam olanaklarının nasıl genişletilebileceğinin öğrenebileceği sınırlı bir kaç alandan birisidir. Böyle bir alanda bireylerin ve toplumun dönüşümünde temel rol oynaması beklenen üniversiteler ve öğretim üyelerinin pedagojik otoritesini eğitim hizmetinden yararlanan öğrencilerin gözünden incelenmesi araştırmaya değer bir konu olarak görünmektedir. Bu çalışmada Türkiye'de bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan lisansüstü öğrencilerin, öğretim üyesinin otoritesinin kaynağını ve bunun pratiğe yansımalarının pedagojik otorite ve otoriteryanizm ikileminde ve geriliminde ampirik bulgular ekseninde çözümlenmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede, öğretim üyelerinin-öğrenciler ile etkileşimlerinde; kullandıkları yetki türlerinin neler olduğu, öğretim üyesinin

yetkisinin/gücünün kaynağının ne olduğu ve öğrencilerin bu yetkiyi/gücü sorgulamalarının mümkün olup olmadığına ilişkin sorulara yanıt aranacaktır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması ile desenlenmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde anabilim dalı, öğrenim düzeyi ve cinsiyet gibi değişkenler çeşitlilik kaynağı olarak alınacaktır. Buna göre, araştırmaya eğitim bilimlerinin dört alt disiplininden toplam sekiz öğrenci ile görüşülecektir. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Araştırma verilerinin geçerlik ve güvenirlik analizlerinde, iç geçerliği sağlamak için uzman incelemesi, katılımcı teyidi, bulguların doğrudan alıntılarla verilmesi, veri toplama aracının ve bulguların ilgili alan yazınla tutarlılığını karşılaştırmak gibi çalışmalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim üyesinin otoritesi, yetki, otoriteryanizm

Kaynakça

Giroux, H. A. (1988). Teachers as intellectuals: Toward a critical pedagogy of learning. Greenwood Publishing Group.

Giroux, H. A. (2004). Cultural studies, public pedagogy, and the responsibility of intellectuals. Communication and critical/cultural studies, 1(1), 59-79.

Harjunen, E. (2009). How do teachers view their own pedagogical authority?. Teachers and Teaching: theory and practice, 15(1), 109-129.

Rogers, R. (2011). An introduction to critical discourse analysis in education. New
York: Routledge.

Watt, E. D. (1982). Authority. New York: St.Martin's Press.

AKADEMİK KENDİLEŞME OLGUSUNA İLİŞKİN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. Nihan DEMİRKASIMOĞLU
Hacettepe Üniversitesi
nihansal@yahoo.com

Arş. Gör. Hilal BÜYÜKGÖZE
Hacettepe Üniversitesi
hilal.buyukgoze@gmail.com

ÖZET

Uluslararası alanyazında "academic inbreeding" olarak bilinen akademik kendileşme olgusu (içerden beslenme olarak da ifade edilmektedir), genellikle üniversitelerin kendi mezunlarını istihdam etmesi olarak tanımlanmaktadır. Kavram (Gorelova ve Yudkevich, 2015), farklı yazarlarca farklı şekillerde tanımlansa da, literatürde çoğunlukla öğretim üyesinin öğrenim gördüğü üniversitede çalışmaya başlamasını ifade etmektedir. Kozikoğlu (2016), akademik kendileşme kavramını mevcut literatür ve araştırma bulguları ekseninde irdelediği ve bilim dünyasındaki etkilerini tartıştığı çalışmada, akademik kendileşmenin bilimsel üretkenliğe zarar verdiği ve zamanla bilimsel durgunluğa neden olduğu sonucuna varmaktadır. Yazar, bu durumun nedenleri arasında üniversiteler arasında bilgi dolaşımının kısıtlanması ve böylelikle bilimsel bilginin tekrar ve taklit olması ile akademik yükselmelerde akademik yeterliğin yerini kişisel ilişkilerin öne çıkmasını saymaktadır. Bu önermeleri ampirik olarak kanıtlayan Horta (2012) da kariyerin erken evrelerindeki akademik hareketliliğin (mobility) akademik davranışları ve bilimsel üretkenliği etkilemede belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Uluslararası alanyazında bir asırdır devam eden ve halen tartışma konusu olan akademik kendileşme olgusunu ulusal alanyazında ampirik araştırmalara konu edinen araştırma sayısı oldukça sınırlıdır. Taramalar sonucunda ulaşılan çalışmaların, Güçlü ve Kılıç (2017) tarafından uyarlaması yapılan akademik kendileşme anketi ile İnanç ve Tuncer (2011) tarafından Türkiye'de bir teknik üniversitenin uçak ve uzay bilimleri ile makine mühendisliği bölümlerinde yapılan çalışmalar olduğu belirlenmiştir. İnanç ve Tuncer (2011), akademik kendileşmenin bilimsel etkililik üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanında, araştırma sonuçlarına göre, akademik kendileşmenin yüksek olduğu bölümlerde bireylerin üretkenlikleri ile olumsuz bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu tartışmalardan hareketle, üniversitelerde yetenekli ve nitelikli bireylerin seçilmesi ve yönetilmesi süreçlerinde belirleyici olan bu politikaların üniversite ortamında akademik

etkinlikler üzerindeki etkileri ve sonuçlarının incelenmesi araştırmaya değer görünmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de iki (içerden beslenen ve beslenmeyen) devlet üniversitesinin eğitim bilimleri bölümünde görevli öğretim üyelerinin görüşlerine göre akademik kendileşme olgusunu incelemektir. Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılacaktır. Araştırmanın genel amacı çerçevesinde öğretim üyelerinin; içerden ve dışardan beslenme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri, bu iki yaklaşımın akademik üretkenliğe etkisi, bu iki farklı yaklaşımın akademik ve kişisel ilişkilere etkisinin nasıl olduğu sorularına yanıt aranacaktır. Verilerinin toplanmasında yarı yapılandırılmış bir görüşme formundan yararlanılacak ve yüzyüze görüşmeler yapılacaktır. Görüşmelerden elde edilen bulgular, betimsel analiz tekniği ile çözümlenecektir. Araştırma verilerinin geçerlik ve güvenirliğinin sağlanmasında (Yıldırım ve Şimşek, 2006), araştırma sürecinin ayrıntılı biçimde betimlenmesi, katılımcı teyidi, bulguların doğrudan alıntılarla birlikte sunulması, veri toplama aracının ve bulguların ilgili alanyazınla tutarlılığı gibi çalışmalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akademik kendileşme, içerden beslenme, dışardan beslenme, öğretim üyeleri

Gorelova, O., & Yudkevich, M. (2015). Academic inbreeding: State of the literature. Academic inbreeding and mobility in higher education: Global perspectives (pp. 17-44).

Basingstoke: Palgrave Macmillan. Güçlü, N., & Kılıç, D. Ö. (2017, Mayıs). Yükseköğretim kurumlarında akademik kendileşme anketi uyarlama çalışması. 12. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi. Bildiri Özetleri. http://eyk12.eyedder.org.tr/wp-content/uploads/2017/05/12-UEYK-ozet-kitapcigi.pdf

Horta, H. (2012). Deepening our understanding of academic inbreeding effects on research information exchange and scientific output: New insights for academic based research. Higher Education, 65(4), 487-510. doi: 10.1007/s10734-012-9559-7

İnanç, Ö., & Tuncer, O. (2011). The effect of academic inbreeding on scientific effectiveness. Scientometrics, 88, 885-898. doi: 10.1007/s11192-011-0415-9

Kozikoğlu, İ. (2016). Akademik Kendileşme: Kavramsal Bir Çözümleme. International Journal of Social Science, 49, 349-357.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel arastirma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.

TÜRKİYEDE ÖYP SERÜVENİ-NEYDİ NE OLDU? VE ÖYP TÜRKİYE İÇİN NEDEN ÖNEMLİ?

Arş. Gör. Sevgi YILDIZ
Ankara Üniversitesi
yldzsvg@gmail.com

ÖZET

Akademik kariyerin ilk basamağında bulunan araştırma görevlilerinin mesleki gelişimleri, yükseköğretim kurumlarının gelecekteki öğretim üyesi kadrolarının oluşmasında büyük önem taşımaktadır. Araştırma görevlileri kendilerini geliştirmek, öğretim üyesi olduklarında ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek, ulusal ve uluslararası alanda bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmakla sorumludur. Buna göre nitelikli araştırma görevlileri yetiştirmek, geleceğin nitelikli öğretim üyelerinin yetiştirilmesinde kilit bir rol üstlenmektedir.

Türkiye'de yeni kurulan üniversitelerle, öğretim üyelerinin/elemanlarının sayıca yetersizliği; eski üniversitelerde ise üniversitelerin kendi iç problemlerine odaklanmaları önemli bir sorun olagelmektedir. Diğer yandan Türk yükseköğretiminin aşması gereken önündeki en önemli zorluklardan biri, sayısal büyümesine paralel olarak yeterli sayıda ve uluslararası ölçütleri karşılayan nitelikli öğretim üyelerinin yetiştirilmesidir. Nicelik ve nitelik olarak öğretim üyesi yetersizliğine yönelik yükseköğretim sisteminde görülen bu açık, araştırma görevlilerinin ÖYP ile atanması ve yetiştirilmesiyle aşılmaya çalışılmıştır. Öğretim üyesi yetiştirme programı uzun ismi ile ÖYP, lisansüstü eğitim verme imkanına sahip olan yükseköğretim kurumlarının, araştırma görevlilerine lisansüstü eğitim yaptırarak, öğretim üyesi yetiştirilmesini sağlayan bir programdır. ÖYP uygulaması 2002 yılında ilk olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesinde başlatılmıştır. Daha sonra, Hacettepe, Ankara, Ege, Gazi, Boğaziçi ve İstanbul Teknik üniversitelerinde yürütülmüştür. ÖYP yurt içi ve yurt dışı lisansüstü eğitim programlarının harmanlanmasıyla elde edilmiş bir model ile nitelikli öğretim üyesi yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Bir başka deyişle ÖYP ilave imkanlara sahip olan bir 35. madde uygulaması özelliği ile oluşturulmaktadır. ÖYP kapsamındaki araştırma görevlileri 35. madde kapsamındakilere ek olarak eğitim süreleri boyunca proje ve seyahat ödeneğine sahip olmakta ve yurtiçi/yurtdışı kısa süreli görevlendirilebilmektedir. Ayrıca yüksek lisans tez araştırma desteği ile en fazla 3 ay, doktora tez araştırma desteği ile en fazla 1 yıl süreyle yurtdışında görevlendirilebilmektedir.

YÖK sayfasında yukarıdaki ifadelerle anlatılan ve pek çok çevre tarafından öğretim üyesi yetiştirebilmenin adil ve nitelikli yolu olarak kabul edilen ÖYP bugün gelinen noktada tüm özelliklerini kaybetmiş bir program durumundadır. Özlük haklarını kaybetmiş ve burslu öğrenci statüsüne gelmiş ÖYP'li araştırma görevlileri, çok yakın bir süreçte lisansüstü eğitimlerini tamamlama durumlarında doktoralı işsizler olarak kendilerine kadro arama gerçeği ile yüzleşecektir. Ayrıca süreç içerisinde kendisine verilen ödeneklerden yurtdışı eğitimine kadar programın çok cazip artıları da hemen hemen elinden alınmış bulunmaktadır. Süreç kendisine verilen vaatlerle programlara yerleşmiş genç akademisyenler için içi boş bir hale dönüşmüştür. Ancak konunun ilginç boyutu böyle ciddi bir sorunun neden göz ardı edildiği ve üniversiteler başta olmak üzere çoğu çevre tarafından bu sürece ses çıkarılmadığıdır. Bu araştırma ÖYP sorununu göz önüne sermek için ilk girişimlerden biri olarak programın başından sonuna değişen yapısını sürecin Türkiye yükseköğretimi önemi bağlamında doküman analizi ile incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: ÖYP, araştırma görevlisi, öğretim elemanı,

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN DİĞER GRUPLARA YÖNELME DAVRANIŞI İLE ÜNİVERSİTELERİNİN ÖRGÜTSEL ÇEKİCİLİĞİNE İLİŞKİN ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş. Gör. Gizem GÜNÇAVDI
Kocaeli Üniversitesi
gizemguncavdi@gmail.com

Doç. Dr. Soner POLAT
Kocaeli Üniversitesi
spolat@kocaeli.edu.tr

Arş. Gör. Yaser ARSLAN
Kocaeli Üniversitesi
yaserarslan@yahoo.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Kocaeli Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan uluslar arası öğrencilerin, diğer gruplara yönelme davranışları ile öğrenim görmekte oldukları üniversitelerinin örgütsel çekiciliğine ilişkin algıları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Diğer gruplara yönelme davranışı bireyin kendi grubundan olmayan kişilerle etkileşime geçerken kendisini rahat hissetmesi anlamına gelmektedir (Avery vd., 2013). Örgütsel çekicilik ise bireyin bir örgüte ilişkin sahip olduğu olumlu tutum ya da hissettiği genel pozitif duygular olarak tanımlanmaktadır (Aiman- Smith vd., 2001). Araştırmanın evrenini, Yükseköğretim Kurumu'nun verilerine göre Kocaeli Üniversitesinde öğrenim gören 102 ülkeden 1160 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemini ise, ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilen 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kocaeli üniversitesine kayıt yaptıran 132 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları olarak Smith ve Tyler (1997) tarafından geliştirilmiş olan 5 maddelik "Diğer Gruplara Yönelik Tutum" ölçeğiyle Highhouse, Lievens ve Sinar'ın (2003) geliştirmiş olduğu "Örgütsel Çekicilik" ölçeğinin "genel çekicilik" boyutunda yer alan 5 madde kullanılmıştır. Her iki ölçek de 6lı Likert tipindedir. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin diğer gruplara yönelme davranışları ile öğrenim görmekte oldukları üniversitelerinin örgütsel çekiciliğine ilişkin algıları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur ($r= 0.344$, $p=0.00< 0.05$). Elde edilen bu bulgu, uluslar arası öğrencilerin diğer gruplara yönelme davranışları arttıkça öğrenim gördükleri üniversitelerinin örgütsel çekiciliğine ilişkin algılarının da arttığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: uluslararası öğrenci, üniversite, örgütsel çekicilik, diğer gruplara yönelme

YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE ALGISI ÜZERİNE BİR İNCELEME: ÖĞRENCİ PERSPEKTİFİ

Akademik Uzman/Öğretim Görevlisi Eda ATATEKİN
Yükseköğretim Kurulu (YÖK)
edaatatekin@hotmail.com

Prof. Dr. Murat Ali DULUPÇU
Süleyman Demirel Üniversitesi
mdulupcu@yahoo.com

ÖZET

Küreselleşme, gelişen teknoloji, çeşitlenerek artan ihtiyaçlar ve beklentiler her alanda olduğu gibi yükseköğretimde de değişimlere neden olmuştur. Değişen koşullar, üniversitelerin yapısını ve idari işleyişini etkilemektedir.

Yükseköğretimde kalite kavramı daha çok önem kazanmıştır. Yükseköğretimde kalite anlayışı ve yaklaşımlar değişse de, tüm anlayış ve yaklaşımların, yapılan kalite tanımlamalarının temelinde yükseköğretim hizmetinden faydalanan öğrenciler yer almaktadır. Mathews yükseköğretim sisteminde kalite yönetimini, "Gelişmiş bağımsız ama bütünleşik çalışma iklimlerini yaratmak" olarak tanımlamıştır. Bu çerçevede, literatürde yükseköğretimde kalite algısını ölçmeye yönelik farklı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda, genel olarak eğitimde ve de özel olarak yükseköğretimde karmaşık olan yapı nedeniyle, kalitenin ne olduğu ve nasıl ölçüleceği konusunda herhangi bir uzlaşının olmadığı görülmektedir (Özer vd., 2010: 12). Kalitenin farklı boyutlardan oluşan bir bütün olduğunu varsaydığımız bu çalışmada da geliştirilen kalite algısı ölçeği ile toplam kalite algısı da dahil olmak üzere sekiz boyutta yükseköğretimde öğrencilerin kalite algıları incelenmiştir.

Türkiye\'de 2006 yılında başlayan yükseköğretimdeki genişlemeye paralel olarak üniversite bütçelerinde artış görülmüştür. Bu kapsamda çalışma örneklemine ülkemizde 1992 yılında kurulan 23 üniversite arasından bünyesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme bölümü ile Mühendislik Fakültesi, Makine Mühendisliği bölümlerini bulunduran, 2008 yılından itibaren bütçesi 100 milyon liranın üzerinde seyreden ve toplam öğrenci sayısı 20 binin üzerindeki beş üniversitenin (Sakarya, Adnan Menderes, Süleyman Demirel,

Kocaeli ve Pamukkale Üniversiteleri) bu bölümde öğrenim gören öğrencileri dahil edilmiştir.

Çalışmada anket yöntemi uygulanmıştır. Dolayısıyla biri sosyal bilimlerden, diğeri mühendislik temel alanından farklı iki programda son sınıf öğrencilerinin cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre kalite algılarında farklılık olup olmadığı, aynı zamanda aynı yıllarda kurulan farklı üniversite öğrencilerinin aynı programlarda kalite algılarının değişim gösterip göstermediği ve kalite algılarının hangi yönde ağırlık kazandığı gösterilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: yükseköğretim, kalite, algı

EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE GÖREV YAPAN KADIN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN YAŞADIKLARI SORUNLAR

Doç. Dr. Çiğdem APAYDIN
Akdeniz Üniversitesi
cigdemapaydin@akdeniz.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Emine GÜMÜŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
egumus@konya.edu.tr

ÖZET

Kadın öğretim üyelerinin akademik hayatın ve kariyer basamaklarında ilerlemenin bir gereği olarak ders vermek, yayın yapmak, proje hazırlamak, danışmanlık yapmak, konferanslarda sunum yapmak, kitap yazmak gibi birçok faaliyeti bir arada götürme yükümlüğünün yanında sahip olduğu toplumsal rolleri gereği yerine getirmeleri gereken sorumlulukları mevcuttur. Bu sorumluluklar doğrultusunda hem akademik hayatlarını hem de özel yaşamlarını başarılı ve mutlu bir şekilde devam ettirebilmeleri için önemli çabalar harcadıkları ve bu konuda zaman zaman problem yaşadıkları ifade edilmektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın amacı, kadın öğretim üyelerinin iş, aile ya da özel yaşamlarından kaynaklanan sorunlarının belirlenmesini sağlamak, bu kapsamda politika uygulayıcılara geleceğe yönelik önerilerde bulunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma, bütüncül tek durum desende planlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerin Eğitim Fakülteleri'nde görev yapmakta olan Doçent ve Profesör ünvanına sahip kadın öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde kadın öğretim üyelerinin Eğitim Fakültelerinde görev yapması ve Doçent veya Profesör ünvanına sahip olması temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Çalışmada özellikle Doçent ve Profesör ünvanına sahip kadın öğretim üyelerine yer verilmesinin nedeni, Doçent olma kriterlerinin üniversitelerarası kurul aracılığı ile belirlenmesinden ötürü zor bir süreç olması ve özverili çalışmalar gerektirdiği olarak ifade edilebilir. Bu araştırmada, amaçlı örnekleme yönteminden kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu kapsamda katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formu gönderilmiştir. Görüşme formu, açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Türkiye'deki çeşitli üniversitelerdeki Eğitim Fakülteleri'nde görev yapan kadın öğretim üyelerine ulaşmak zaman ve ekonomik olarak zor olduğundan görüşme formları elektronik ortamda e-mail ile gönderilmiştir. Bu nedenle çalışmada doküman analizi yapılmıştır, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Şu an veriler toplanma aşamasında

olduğu için bulgular henüz elde edilmemiştir. Bulgular elde edildiğinde paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın öğretim üyesi, iş-aile- özel yaşamdan kaynaklanan sorunlar, nitel araştırma

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARIYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Adnan BOYACI
Anadolu Üniversitesi
adnanboyaci2100@gmail.com

Arş. Gör. Yasemin KALAYCI
Anadolu Üniversitesi
yaseminkalayci@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bilgi ekonomisi olarak adlandırılan bu çağda küreselleşmeye paralel olarak karmaşıklaşan uluslararasılaşma süreçleri içinde yükseköğretiminde yer aldığı pek çok sektörü yapısal olarak etkilemekte ve dönüştürmektedir. Yükseköğretimde uluslararası öğrenci hareketliliği olarak başlayan bu süreç ülkelerin ulusal yükseköğretim süreçlerinde yeni yönelimler yaratırken, ülkeler bölgesel, kültürel, politik ve ekonomik bağları ve etkileri çerçevesinde ulusal yükseköğretim sistemlerini yeniden yapılandırma çabaları içine girmişlerdir. Yükseköğretimin uluslararasılaşması olarak adlandırılan bu süreç ülkelerin iktisadi, sosyal, politik sürdürülebilir kalkınmasında stratejik bir rol niteliği kazanırken, yükseköğretim yönetim süreçlerinde de yapısal bir dönüşüm ortaya çıkmaktadır. Uluslararası öğrencilerin bulundukları ülkeye ve devam ettikleri yükseköğretim kurumuna akademik sosyal ve kültürel uyumları alanyazında önemli bir tartışma konusudur. Uluslararası öğrencilerin akademik başarısı araştırmalarda genel olarak bireysel, kurumsal ve kampüsle bütünleşmeyi sağlayan faktörler çerçevesinde irdelenmektedir (Adewale, 2015).

Bu araştırmanın genel amacı Eskişehir'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin akademik başarılarını olumlu ve olumsuz etkileyen etmenleri belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır: (1) Uluslararası öğrencilerin bulundukları ülkenin yükseköğretim kurumundaki akademik başarılarını etkileyen olumlu ve olumsuz etmenlere ilişkin görüşleri nelerdir? (2) Uluslararası öğrencilerin, akademik başarılarını etkileyen bireysel, kurumsal ve çevresel etmenlere ilişkin görüşleri nelerdir? (3) Uluslararası öğrenciler akademik açıdan nasıl sorunlarla karşılaşmaktadır? (4) Uluslararası öğrencilerin akademik başarılarının sağlanmasına ilişkin çözüm önerileri nelerdir? Araştırma sorularının cevaplandırılması için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine başvurulacaktır. Durum çalışması türlerinden bütüncül tekli durum çalışmasınınsa aralarında en uygunu olduğuna karar verilmiştir. Veriler Eskişehir'deki üniversitelerde öğrenim gören 10 uluslararası öğrenci ile yüz yüze,

yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanacaktır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik kullanılarak seçilmiştir.

Verilerin toplanması ve analizi için; (Patton, 2002, s.453; Yıldırım ve Şimşek, 2016). (1) Etik sözleşme hazırlanacaktır, (2) dört katılımcı ile pilot çalışma yapılacak, sonrasında sorularda ve görüşme sırasında izlenen yöntemlerde gerekli değişiklikler yapılacaktır, (3) asıl katılımcı grubunu oluşturan on görüşmeci ile yaklaşık birer saatlik görüşmeler yapılacak, yapılan görüşmeler kaydedilecektir, (4) kaydedilen tüm görüşmelerin motamot dökümü alınacaktır, (5) görüşmeler için kodlama anahtarı geliştirilecektir, (6) gerekli kodlamalar yapılacaktır, (7) sonuçlar frekans tablosu ve katılımcıların söylediklerinden alıntılar yapılarak sunulacaktır ve (8) çalışmanın güvenirliğini sağlamak için Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen uyumluluk yüzdesi doğrultusunda görüşmeciler arasında görüş birliği ve ayrılığı analiz edilerek güvenirlik sağlanacaktır. Çalışmada verilerin analizi için ise betimsel veri analizi kullanılacaktır. Uluslararası öğrencilerin akademik başarılarını ve yükseköğretime devam sağlamalarını etkileyen unsurlar, literatürde var olan sınıflandırmaya göre incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası öğrenci, Akademik başarı, Yükseköğretim

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ BAĞLAMINDA GİRİŞİMCİ ÜNİVERSİTE MODELİNİN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Prof. Dr. Servet ÖZDEMİR
Başkent Üniversitesi
servetozdemir1996@gmail.com

Doç. Dr. Adnan BOYACI
Anadolu Üniversitesi
adnanboyaci2100@gmail.com

Doç. Dr. Ali Çağatay KILINÇ
Karabük Üniversitesi
cagataykilinc@karabuk.edu.tr

Doç. Dr. Serkan KOŞAR
Gazi Üniversitesi
serkankosar67@yahoo.com

ÖZET

Son yıllarda üniversitelerin görev ve rollerinde önemli değişimler gözlenmektedir. Klasik üniversite anlayış ve uygulamaları yerini araştırma ve inovasyon merkezi olarak üniversitelere bırakmaktadır. Yükseköğretimde yaşanan küreselleşme, kitleselleşme, profesyonel yönetim, hesap verebilirlik akımları ve yükseköğretime yönelik artan talebe dayalı olarak şirket üniversitesi, sanal üniversite ve küçük üniversite gibi farklı üniversite modelleri kavramsal düzeyde tartışma konusu edilmektedir. Bu noktada tartışma konusu edilen modellerden biri de girişimci üniversite modelidir. Girişimci üniversiteler gerek yapı, işleyiş, yönetim ve finansman gibi üniversitenin temel boyutları gerekse öğretim, araştırma ve topluma hizmet gibi üniversitenin temel amaçları noktasında diğer üniversite modellerinden ayrışan birtakım özelliklere sahiptir. Ancak girişimci üniversite kavramına ilişkin çalışmalar genellikle kavramsal düzeyde kalmaktadır. Girişimci üniversitenin ne olduğu, olumlu ve olumsuz yanları ve diğer üniversite modellerinden farklı yanları ile ilişkili çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bununla birlikte, girişimci üniversite modelinin Türkiye'de yükseköğretim sistemi içinde nasıl bir görünüm arz ettiği ve Türk eğitim sistemine nasıl katkı sunabileceği araştırmalarla incelenmeye muhtaç görünmektedir. Bu itibarla alan yazındaki bu boşluğu doldurmaya yönelik akademik bir çaba olarak mevcut çalışma, girişimci üniversite modelinin temel özelliklerini, olumlu ve olumsuz yanlarını, diğer üniversitelerden ayrışan

yönlerinin neler olduğunu ve Türk yükseköğretim sistemine nasıl katkı sunabileceğini öğretim üyelerinin görüşlerine dayalı olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi ve temel betimleyici desende tasarlanan bu araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Buna göre mevcut araştırmanın katılımcıların belirlenmesinde kullanılacak ölçüt, genelde yükseköğretim sistemi özelde ise farklı üniversite modelleri ve girişimci üniversite modeli üzerine çalışmalar yapmış; seminer, kongre ya da konferans gibi çeşitli etkinliklere iştirak etmiş olmaktır. Araştırmanın çalışma grubu, yukarıda belirlenen ölçüte uyan 5 öğretim üyesi/akademisyenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, yazarlar tarafından ilgili alan yazın ve araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan yarı-yapılandırılmış bir görüşme formuyla toplanmaktadır ve bu süreç devam etmektedir. Araştırmada toplanan veriler içerik analizi ve betimsel analiz teknikleri kullanılarak ve tematik bir yöntem izlenmek suretiyle çözümlenecektir. Araştırma sonuçları, ilgili alan yazınla ilişkili bir biçimde tartışma konusu edilecek ve birtakım öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimci üniversite, Türkiye yükseköğretim sistemi, öğretim üyesi, nitel araştırma

PANEL: FIRSAT EŞİTLİĞİ YOLUNDA HEM AKTÖR HEM DE STRATEJİK EYLEM ALANI OLARAK ÜNİVERSİTE

Doç. Dr. Armağan ERDOĞAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
armagan.erdogan@asbu.edu.tr

Doç. Dr. M. Murat ERDOĞAN
Hacettepe Üniversitesi
merdogan1103@gmail.com

Dr. Suna Güzin AYDEMİR DECKER
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
suna.decker@asbu.edu.tr

ÖZET

Bu panel, konferansın genel teması olan Dünya ölçeğinde üniversiteyi yeniden yorumlama: Küresel üniversite sıralamaları, akademik mükemmelliyetçilik, politika transferi ve yerel uygunluk çerçevesinde "yükseköğretime erişim ve eşitlik" alt başlığına katkı sağlamayı hedeflenmektedir.

Toplumun idaresinin gittikçe karmaşıklaştığı günümüzde, üniversite çok çeşitli sorun alanlarında, merkezi- yerel yönetimler ve sivil aktörlerle birlikte politika ve hizmet üretmektedir. Dünyada yoksulluk ve ayrımcı pratiklerinin yayılmasıyla birlikte, çeşitli boyutlarıyla eşitlik ve/veya fırsat eşitliği sorunu, üniversitelerin gündeminde yer bulmaktadır. Bu panel bu kapsamlı meseleyi iki bağlamda irdeleyecektir. Bunun bir bağlamı, toplumun kırılgan unsurlarının topluma iktisadi, siyasal ve sosyal katılımlarını artırmayı hedefleyen yetişkin eğitimi etkinliğidir. Diğeri de bizzat yükseköğretime erişimde ve yükseköğretim sürecinde toplumsal çeşitliliği sağlayacak eşitlik ve pozitif ayrımcılık politikalarını geliştirme etkinliğidir. İçinde bulunduğumuz çağda yükseköğretim, artık fildişi kulelerde azınlık ve ayrıcalıklı gruplar için üretilen bir hizmet değil, toplumun bütün kesimlerini temsil edecek şekilde planlanması gereken bir kamu malı olarak değerlendirilmekte ve çoğulcu yapının sağlanabilmesi için yeni politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Panel, tüm bildirilerde her iki bağlamda da etkili politika üretmek için elzem olan (a.) akademik aktörlerin, (b.) kırılgan ve/veya güçlendirilmesi gerekli grupların görüş ve deneyimlerini aktaracaktır.

Anahtar Kelimeler: yükseköğretime erişim, fırsat eşitliği, mülteciler, toplumsal cinsiyet eşitliği

EŞİTLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ POLİTİKASINDA ETKİLİ VE YENİLİKÇİ BİR AKTÖR OLMAK YA DA OLMAMAK

Dr. Suna Güzin AYDEMİR DECKER
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
suna.decker@asbu.edu.tr

Doç. Dr. Armağan ERDOĞAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
armagan.erdogan@asbu.edu.tr

ÖZET

Eşitlik tüm modern toplumlar için bağlayıcı, temel meşruiyet ölçütlerinden biridir. Ne var ki, B. Turner'in ifadesiyle, eşitliğin net bir tanımını yapmak, bizatihi eşitliği sağlalmak kadar zordur (1997: 35). Modern çağda eşitliğin tanımları, uygulamaları, ideolojik tercihler, yer ve zaman dilimindeki değişmelere göre hayli farklılaşmaktadır. Çok katmanlı ve çok tartışmalı, alabildiğine soyutlanması ve yine tersinden yaşamın her anında somutlanması mümkün olan bir kavram olarak eşitliğin iki alt kavramı (özsel eşitlik ve fırsat eşitliği) tartışmaların, politika ve tedbirlerin ana gövdesini oluşturur. İnsanların özünde eşit olduğu varsayımı bütün bir insan hakları literatürünün temel varsayımıdır. Toplumsal dünyaya dair evrenselci her çıkarım doğrudan veya dolaylı olarak özsel eşitliğe referans verir. Diğeri fırsat eşitliğidir. Eşitliğin reel yaşamda kapsam ve sınırlarıyla ilgili tartışmalarda üzerinde çok geniş konsensus sağlanmıştır. Eşitlik ilkesinin hedefleri yüksek mi yoksa mütevazi bir yorumu olduğu nerden bakıldığına göre değişir. Kurumlara ve kaynaklara erişimde sadece başarı ve yeteneğin eleme kriteri olarak alınmasını savunur. Toplumsal sınıf, cinsiyet, etnisite, ırk aidiyerleri ile dinsel aidiyetlerin erişimde bir avantaj ya da dezavantaj olmasını reddeder. Ancak aynı anda elemeyi kaçınılmaz olarak kabul eder; çünkü kaynaklar kısıtlıdır. Kısıtlılığın en adil şekilde yönetilmesi için kişisel performanslara bakılır. Ne var ki kişisel performansın sosyal sınıf, etnisite vs. ile ilişkisini derinlemesine tartışmakla ilgili isteği kısıtlıdır. İdeal bir toplum tasarımından çok reel bir vizyon olarak okunmalıdır.

Fırsat eşitliği konsepti, günümüz üniversitesinin realitesiyle bizi doğrudan yüzleştirir. 21. yüzyılda hem hizmetlerini kitleselleştirmek hem de daha nitelikli hizmet üretmek (insan kaynağı, bilimsel bilgi, bilgi/teknoloji uygulamaları) baskısı altında olan üniversitenin sürdürülebilir bir eşitlik politikası için yeni açılımlara ihtiyacı vardır. Eğitimin diğer kademelerine göre, yükseköğretim, yurttaş-bireyleri güçlendiren, böylelikle toplumsal kaynaklara erişimini kolaylaştıran, nihayetinde fırsat eşitliğine hizmet eden çok etkili bir araçtır. Yüksek öğretime erişimde etkili

bir fırsat eşitliği politikası, toplumların en çok 20 30 yıl vadede profillerini değiştirecek güçtedir. Öte yandan gitgide detaylanan ve paydaş kümesi sürekli genişleyen bir kurum olarak muazzam çeşitlilikte aktörü biraraya getiren nadide bir yapıdır. Eşitlik ilkesini kendi kurumsal yapısında yaratıcı biçimde yorumlamak ve uygulamak potansiyeline sahiptir. Entellüktel unsurlarını kollektif bir yaratıcılığa sevkedebilir.

Yükseköğretime erişimde ve üniversitede fırsat eşitliği ve pozitif ayrımcılık toplumların sağlıklı sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimlerinin koşuludur. Tüm yurttaşların kendi yetenekleri ve istekleri doğrultusunda, yükseköğretime erişimi için yükseköğretim içerisinde yaşam boyu öğrenim yolları kullanılarak sağlanabilir. Öğrenciler yükseköğretim yönetiminin tam ortaklarıdır ve yükseköğretimin düzenlenmesi ve içeriğinin hazırlanmasında yer almaları kendi gelişimleri ve üniversiteya katkı bakımından önemlidir. Yükseköğretime erişimi artırmak için öğrencilere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmak gerekir. Yükseköğretimin her kademesinin sosyo-ekonomik olarak alt gruplarda yer alanlar, engelliler, göçmen/mülteciler ve hepsiyle örtüşen bir şekilde toplumsal cinsiyet bağlamında engellerin kaldırılması, esnek erişim yollarının oluşturulması ve tanınma mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir

TÜRKİYE'DE SURİYELİLERİN YÜKSEKÖĞRETİME ERİŞİMİ VE KATILIMLARI

Doç. Dr. M. Murat ERDOĞAN
Hacettepe Üniversitesi
merdogan1103@gmail.com

ÖZET

Suriye'deki iç savaşın sonucu olarak ülkesini terk etmek zorunda kalan Suriye vatandaşları 2011 yılından itibaren farklı ülkelere ve Türkiye'ye göç etmişlerdir. 2017 itibariyle 3 milyon civarında Suriyeli'nin yaşadığı Türkiye dünyada en çok mülteci barındıran ülke konumuna gelmiştir. Suriye'deki mevcut çözümsüz siyasi durum çok yakın bir gelecekte Suriyeli mültecilerin ülkelerine dönmelerinin mümkün olmadığını göstermektedir. Bu süre zarfında bir kısım mülteci Türkiye üzerinden Avrupa'ya geçiş yapmıştır, ancak çoğunluğun Türkiye'de kalıcı olacağı öngörüsünden hareketle uyum ve entegrasyona yönelik politialara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bildiride Suriyeli üniversite öğrencilerinin Türk toplumu ile Suriyeli mülteciler arasında toplumsal köprüler oluşturabileceği varsayımından yola çıkarak yapılan araştırma bulguları paylaşılacaktır. 497 Suriyeli öğrenci ile yapılan anketlerle Türkiye'de yükseköğretime erişim, sosyal altyapıları, istihdam ve gelecek beklentilerine dair sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırma bulgularından yola çıkılarak mültecilerin mevcut durumundan yola çıkarak gelecek için politika önerileri sunulmaktadır.

HAYAT BOYU ÖĞRENME KAPSAMINDA YETİŞKİN EĞİTİMİ YOLUYLA TOPLUMA KATILIMIN ARTIRILMASINDA BİR MODEL ÖNERİSİ OLARAK EDUMAP PROJESİ

Doç. Dr. Armağan ERDOĞAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
armagan.erdogan@asbu.edu.tr

ÖZET

EduMAP - Aktif, Katılımcı Yurttaşlık için Bir Araç Olarak Yetişkin Eğitimi Projesi", AB-Horizon-2020 kapsamında sekiz Avrupa üniversitesi ve kurumuyla birlikte yürütülmekte olan uluslararası bir araştırma projesidir. Projede herhangi bir engelden ötürü eğitim sistemine dahil olamayan, toplumsal dışlanma riski altındaki 16 ila 30 yaş arasındaki genç yetişkinlerin topluma aktif yurttaşlar olarak katılmalarını sağlamak için yetişkin eğitimi uygulamalarının durumlarını tespit etmek ve gerekli yeni politikaların oluşturulmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. 36 ay süreli projede çalışmalar 6 iş başlığı altında yürütülmektedir. Öncelikle yetişkin eğitiminin Avrupa Birliği ülkelerindeki mevzuat envanteri çıkarılmıştır. Projenin mevcut aşamasında ise AB ülkelerinde ve Türkiye'de risk altındaki kişi ve gruplara yönelik başarılı eğitim uygulamaları saha çalışmasıyla incelenecek ve aktörleriyle görüşmeler yapılacaktır. EduMAP projesi kapsamında akademisyenler, politika yapıcılar, sivil toplum örgütleri, kamu kurumları, yerel yönetimler ve yetişkin eğitiminin diğer paydaşları ile görüşmeler yapılmaktadır. Eş zamanlı olarak da yetişkin eğitimi alanındaki bilgi akışı ve kanalı "iletişim ekolojileri" ile araştırılacak ve haritalandırılacaktır. Projenin nihai hedefi aktif katılımcı yurttaş olma yolundaki öğrenme süreçlerini iyileştirmek için başta politika yapıcılar olmak üzere yetişkin eğitiminin tüm paydaşlarına tavsiyelerde bulunmak üzere Akıllı Karar Destek Sistemi (IDSS) oluşturmaktır. Böylece araştırma bulguları, yetişkin eğitiminin aktörleriyle risk altındaki gruplar arasındaki diyaloğu daha nitelikli hale getirmekte kullanılacaktır. EduMAP projesi genç nesillerin tamamının topluma ve iş gücü piyasasına tam katılımının garanti altına alınabilmesi ve aktif yurttaşlar olmaları için yetişkin eğitiminin bütün aktörlerine destek olmayı amaç edinmektedir.

YÜKSEKÖĞRETİMİN YETİŞKİN EĞİTİMİ ÜZERİNDEN FIRSAT VE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE KATKILARI

Dr. Suna Güzin AYDEMİR DECKER
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
suna.decker@asbu.edu.tr

ÖZET

Yetişkin eğitimi 1949'dan bu yana ilgili uluslararası belgelerde kültürel, cinsel, sınıfsal, ırksal, dinsel eşitsizlikleri giderme sorumluluğu ile tanımlanmıştır. Ancak bu ağır sorumluluğuna karşılık yetişkin eğitimi dünya genelinde bilimsel ve kurumsal gelişim bakımından eğitim biliminin ve sektörünün görece zayıf halkasıdır (Lowe 1985). Üstelik post-endüstriyel çağda eşitliğin ve 'sağlıklı toplum' olmanın parametreleri değişmiş; yeni ihtiyaçlar yetişkin eğitiminin de yeniden tanımlanmasını ve kurumsal revizyonunu dayatmıştır. Bu arka planda başarılı bir bilimsel ve kurumsal gelişim açısından yükseköğretimin katkıları kritik önemdedir.

PIAAC kapsamında, 2016 yetişkin becerileri taraması raporunun sonuçları Türkiye'nin yetişkin eğitimi alanındaki büyük zaafını ortaya koymaktadır. Türkiye'deki yetişkinlerin yaşam becerileri OECD ülkelerinin oldukça altındadır. Kadınlarla erkeler arasında beceri farklarının en büyük olduğu ülke Türkiye'dir. Politika süreçlerine etki edebileceklerine en az inanan yetişkinler de, her beceri düzeyinde yine Türkiye'dedir. Buna karşılık yetişkin eğitiminin yükseköğretimde kurumsallaşması Türkiye'de oldukça yenidir; hem lisans hem de lisansüstü programlar kesintili olarak uygulanagelmiştir. 1997'den bu yana lisans programları mevcut değildir ve ancak 2016'da tarihli bir kararla yetişkin eğitimi (yeniden) anabilim dalı olarak kurumsallaşabilecektir. Öte yandan üniversiteler yetişkin eğitimine sürekli eğitim merkezleri olarak bilinen yapılar üzerinden doğrudan, eğitici bir aktör olarak artan oranlarda katılmaktadır. O halde 21. yüzyılda, Türkiye'de yükseköğretim kurumlarının -uluslararası eğilimle yöndeş biçimde- yetişkin eğitiminin çifte paydaşına dönüştüğü söylenebilir. Üniversite eğitim fakülteleri üzerinden hem yetişkin eğitimi disiplinini bilimsel olarak var eden ve yetişkin eğitimcilerini yetiştiren paydaştır; hem de sürekli eğitim merkezleri üzerinden doğrudan yetişkin eğiten paydaş.

Bu bildiri, üniversitenin bu çifte paydaşlık sürecini nasıl yönettiği, yetişkin eğitiminin eşitlikçi misyonunu nasıl yeniden yorumlayıp uyguladığını, toplumsal cinsiyet ve fırsat eşitliğinin bu kurguda nereye oturduğunu, hangi güçlüklerle karşılaştığını ve nasıl çözümler ürettiğini sorgular. Çalışmanın ana gövdesini eğitim fakülteleri ve merkezlerde çeşitli pozisyonlarda çalışan 10 akademisyenle yapılan derinlemesine mülakatlar teşkil eder

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK VE SOSYAL KALKINMA HEDEFLERİNDE KAMU ÜNİVERSİTELERİNİN ROLLERİ

Prof. Dr. Reha Metin ALKAN
Hitit Üniversitesi
alkan@hitit.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Menekşe ŞAHİN
Hitit Üniversitesi
meneksesahin@hitit.edu.tr

ÖZET

Sosyo-ekonomik kalkınmanın temelini nitelikli bilgi üretiminin ve nitelikli insan kaynağının oluşturmaya başladığı 21. yüzyılda Üniversiteler eğitim, araştırma, endüstri ve toplumla birlikte çalışma misyonu ile yenidünya ekonomisinde "kalkınmanın motoru" olarak görülmektedir. Bugün dünyada, eğitim ve araştırmada dinamik, bilimsel üretkenliğe sahip, araştırmacı ve yenilikçi üniversitelerin bölge ve ülke kalkınmasına büyük katkılar sağladıkları bilinmektedir. Yükseköğretim sisteminin ekonomik ve sosyal gelişime olan bu katkıları göz önüne alındığında; dünyanın ilk on ekonomisi arasında, kişi başı 25 bin dolar milli geliriyle, yüksek yaşam standartlarına sahip, küresel ölçekte rekabet gücü yüksek bir ülke olmayı hedefleyen Türkiye için üniversitelerin rolleri çok daha önemli bir hal almaktadır. Türkiye 2023 ve 2053 strateji vizyonunda; ileri teknoloji yatırımlarının desteklenmesi, Ar-Ge'nin teşvik edilmesi, kamu-üniversite-sanayi işbirliklerinin güçlendirilmesi, nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve istihdamın artırılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede söz konusu hedeflerin gerçekleşmesinde nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi, araştırma-geliştirme faaliyetleri, endüstri ve toplumla birlikte çalışma misyonları gereği üniversiteler, en önemli paydaş olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye'nin gelecek ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleri kapsamında kamu üniversitelerin iktisadi, sosyal ve beşeri sermayeyi geliştirmesi noktasındaki rolleri ve nasıl bir vizyona sahip olması gerektiğine yönelik bazı önerilerde bulunuluş ve üniversitelerin hedefleri noktasındaki gelişmelere katkı sağlamaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yükseköğretim, beşeri sermaye, nitelikli insan kaynağı, stratejik vizyon

YÖK STRATEJİK PLANI BAĞLAMINDA VE KÜRESELLEŞME IŞIĞINDA REKTÖR VİZYONLARI VE VAATLERİ

Öğr. Gör. Dr. Harun SERPİL
Anadolu Üniversitesi
hserpil@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bu betimleyici çalışmada Türkiye'deki üniversitelerde rektörlüğe aday olan ve daha sonra rektör olarak atanan 24 profesörün sundukları aday bilgi formları yok.gov.tr websitesinden indirilmiş, daha sonra bu formlar sorunlar, öneriler ve projeler başlıkları altında incelenmiş, en çok üzerinde durulan ve üzerinde çok az durulan ve hatta hiç üzerinde durulmayan konular belirlenerek YÖK Stratejik planı temelinde tartışılmıştır. İçerik analizi yapılan bu 24 rektör aday bilgi formuna ilaveten Eskişehir Anadolu Üniversitesi 2014-2018 dönemi için rektör adaylığına başvuran 7 profesörün seçim vaatleri de seçim sırasında dağıttıkları broşür, e-posta, el ilanı, kişisel internet sayfası gibi kaynaklardan derlenmiş ve değindikleri sorunlar, önerdikleri çözümler ve projeleri açısından incelenmiştir. Bu vaatler aday bilgi formlarında verilen bilgilerden daha kapsamlı ayrıntılar sunmaktadır. Aday olan profesörler arasında kapsam ve verilen detaylar açısından farklar olduğu, bazı adaylar belirli sorunlarla ilgili ayrıntılı bilgiler ve çözümler sunarken bazılarının ise "demokratikleşme" ve "katılımcılık" gibi daha genel konulara değindiği görülmektedir. Akademik personelin ve verilen eğitimin niteliği aday bilgi formlarında en çok vurgulanan sorundur. Buna karşılık küreselleşme, sosyal sorumluluk ve alternatif modeller gibi konulara çok daha az değinilmektedir. Rektör adaylarının önerdiği projelerin ise daha çok altyapıya yönelik olduğu ve yapısal veya sistematik değişiklikler öngörmedikleri görülmektedir. Ayrıca rektör vizyonları ile YÖK stratejik planı arasında genel olarak tutarlılık olsa da "uluslararasılaşma" gibi pek çok alanda farklılıklar da saptanmıştır. Bu çalışma yükseköğretime rektörlerin genel bakış açılarını ortaya koyan alandaki çok sınırlı çalışmalardan biri olma özelliği taşımaktadır. Çalışma bulguları ışığında Türk yükseköğretim yönetimine yönelik öneriler de sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Yükseköğretimi, YÖK Stratejik Planı, rektör seçimi, rektör vaatleri, rektör vizyonları.

AKADEMİSYENLERİN ÖZ-YETERLİLİK ALGILARININ PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ VE BİR ARAŞTIRMA

Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇAKIR
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
bilal.cankir@medeniyet.edu.tr

Öğr. Gör. Serkan ETİ
İstanbul Medipol Üniversitesi
serkaneti@yandex.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı akademisyenlerin öz-yeterlilik algılarının onların performansları üzerinde etkisinin yapılacak olan niceliksel bir araştırma ile olup olmadığının ortaya çıkarılmasıdır. Öz-yeterlilik kavramı da ilk kez Bandura tarafından ortaya konulmuştur (Bandura, 1977). Öz yeterlilik inancı (Bandura 1982, 1992, 1993, Zimmerman 2000, Lorig, Chastain, Ung, Shoor ve Holman 1989, Schwarzer, Bassler, Kwiatek ve Schroder 1997, Hackett ve Betz (1981); kişinin, "bir işi yapmak için ihtiyaç duyduğu yetenek ve kabiliyete sahip olduğuna dair inanç" olarak tanımlanmıştır. Daha açık ifadeyle kişinin karşılaştığı durum karşısında ne kadar ve ne süre boyunca çaba sarf edeceğine dair ve geçmiş deneyimleri sayesinde oluşan beklentilere göre sergilenen kişisel yeterlilik inancıdır (Çankır, 2016).

Performans herhangi bir olayı veya durumu başarma isteği ve gücü olarak tanımlanmaktadır. İş performansı, resmi olarak, örgütsel amaç başarısına olumlu ya da olumsuz katkıda bulunan çalışan davranışları kümesinin değeri olarak tanımlanmaktadır (Campbell, 1990'dan Akt. Colquitt, Lepine & Wesson, 2011). Son dönemlerde ülkelerin bilim alanında dünyadaki yerinin belirlenmesinde, ülkelerin ya da üniversitelerin bilimsel niteliklerinin karşılaştırılmasında ve bilim adamlarının akademik performanslarının değerlendirilmesinde "uluslararası yayın etkinliklerini" ön plana çıkaran üç ölçüt genel kabul görmektedir: (a) Uluslararası bilimsel dergilerde yayınlanan yayın sayısı, (b) Yayınların bilim endekslerince taranan bilimsel dergilerde yayınlanması, (c) Yayınlara yapılan atıfların sayılarıdır (Ak ve Gündüz, 2006).

Araştırma Türkiye'de çalışmakta olan yaklaşık 150 akademisyen üzerine yapılacaktır. Öz-yeterliliği ölçmek için Schwarzer ve Jerusalem (1995) tarafından hazırlanıp 1996 yılında Yeşilay, Schwarzer ve Jerusalem tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan 10 maddelik Genel Öz-Yeterlilik ölçeği kullanılacaktır. Çalışan performansı ise Sigler ve Pearson (2000)'ın, Kirkman ve Rosen (1999)'dan aldığı

ve Türkçeye uyarlaması Çöl (2011) tarafından yapılan 4 ifade ile ölçülecektir. Elde edilen verilerin analizinde t testi, korelasyon ve basit regresyon analizi testleri uygulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öz-Yeterlilik, Performans, Akademik Performans.

ÜNİVERSİTELERDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE KALİTE: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALİTE ALGISI ÖLÇEĞİ (SKA-Ö)'NİN GELİŞTİRİLMESİ, GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇAKIR
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
bilal.cankir@medeniyet.edu.tr

Öğr. Gör. Serkan ETİ
İstanbul Medipol Üniversitesi
serkaneti@yandex.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı toplam kalite yönetimi ve sürdürülebilirlik anlayışının ne olduğunu aktarıp alanyazına "Sürdürülebilir Kalite Algısı Ölçeği (SKA-Ö)"ni kazandırmaktır. Toplam kalite yönetimi (Crosby, 1979, 1984; Deming, 1986; Feigenbaum, 1983; Garvin, 1987, 1988; Groocock, 1986; Ishikawa, 1976, 1985; Juran, 1979, 1988; Oakland, 1989); süreçlere odaklanan, iç ve dış müşteri ihtiyaçlarını tanıyan ve bu ihtiyaçları analiz etme ve geliştirme için objektif verilere dönüştüren bir kalite yönetim yaklaşımıdır. Sürekli gelişim ile müşteri mutluluğunu ve tatminini temel alan bir yaşam tarzıdır'dan (Çankır, Koçak & Yüksel, 2012). Kalite yönetiminde, bir başka değişle genel olarak şu tür felsefe ve yönetim tarzına sahip işletmelerde başarısızlık görülebilmektedir: (a) yöneticilerin yeni yönetim çabalarına destek olmadığı ve yararlı olacağına dair inançlarının olmadığı organizasyonlar, (b) yetkinin en üst kademe yöneticide toplandığı ve başka kimseye yetki verilmediği organizasyonlar, (c) işveren ve çalışanlar arasında güven ve iyi niyet bağlarının tamamen kopmuş olduğu organizasyonlar, (d) yenilikleri gerçekte benimsememekle birlikte ve gereklerine uymadan yapmış olmak veya modaya uymak için uygulayan organizasyonlar, vb. sayılabilmektedir.

Sürdürülebilirlik yaklaşımı ise, bugünün insan ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkanından ödün vermeden, yani insan ihtiyaçlarının sürekli bir biçimde karşılanabilmesini ve yaşam kalitesinin arttırılmasını sağlarken, dünyanın yaşam destek sistemlerinin kapasitesini aşmayacak şekilde, doğanın yenileyebileceğinden daha fazlasını doğadan almadan ve dünyanın sınırlarına saygı göstererek, ekonomik, çevresel ve sosyal büyümenin sınırlarının farkına varan bir toplum oluşturmak ve belirli bir gelir düzeyinin devamlılığını sağlamak amacıyla hedeflenen yaklaşım şeklidir. Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu (1987) sürdürülebilir büyümeyi; bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşaklarında kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün

vermeksizin karşılamaktır olarak tanımlanmıştır (TÇV, 1991'den Akt. Çankır, Fındık & Koçak, 2012).

Araştırma kapsamında alanyazındaki bazı ölçeklerden faydanılmış olup (Ay, 2014,) bu ölçeklere yeni değişkenler eklenerek "Sürdürülebilir Kalite Algısı Ölçeği (SKA-Ö)" oluşturulmaya çalışılacaktır. "Sürdürülebilir Kalite Algısı Ölçeği (SKA-Ö)" geliştirilmesi sürecinde, kalite yönetimi ve sürdürülebilirlik literatürü ve kalitenin ve sürdürülebilirliğin boyutları dikkate alınarak, 50 maddelik bir madde havuzu oluşturuldu ve alanla ilgili belirli sayıda uzmana madde havuzu yöneltildi. Uzmanlardan gelen değerlendirmeler bağlamında, belirli sayıda madde ölçekten çıkartılmıştır. Elde edilen verilerle birlikte ölçeğin araştırma grubuna uygulanması için son hali belirlenmiştir. 29 maddelik ve 5'li likert kullanılan ölçeğin yapı geçerliliği ve yapıların güvenirliğini belirlemek için Türkiye'de çalışmakta olan yaklaşık 350 akademisyene ulaşılacaktır. Araştırmada, verilerin analize hazırlanması, sayıltıların yapılmasından sonra, açımlayıcı faktör analizine geçilecektir. "Sürdürülebilir Kalite Algısı Ölçeği (SKA-Ö)" açımlayıcı faktör analizinde ilk aşama olarak ölçme aracının uygulanması sonucu elde edilen verilerin örneklem grubuna uygunluğu düzeyinde Kaise-Meyer Olkin (KMO) ve Barlett Testleri uygulanacaktır.

Anahtar Kelimler: Kalite Yönetimi, Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Yönetim

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ BAŞARISINI YORDAYAN ETKENLERİN BELİRLENMESİ: BİR MODEL ÖNERİSİ

Prof. Dr. Ayşen APAYDIN
Ankara Üniversitesi
aapaydin@ankara.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Ömer KUTLU
Ankara Üniversitesi
omerkutlu@ankara.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Cem BABADOĞAN
Ankara Üniversitesi
cem@ankara.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Furkan BAŞER
Ankara Üniversitesi
furkan.baser@ankara.edu.tr

Dr. Özge ALTINTAŞ
Ankara Üniversitesi
oaltintas@ankara.edu.tr

Uzm. Tuğba KUNDUROĞLU
Ankara Üniversitesi
tkunduroglu@education.ankara.edu.tr

ÖZET

Üniversite öğrencilerinin başarılarının önceden tahmin edilmesi ve başarıya etki eden etkenlerin belirlenmesi üzerine yapılmış araştırmalar bulunmaktadır. Araştırmalar üniversiteye başlayan öğrencilerin ilk yıllardaki başarılarının, tüm akademik başarısı üzerinde etkili olduğunu göstermektedir (Tinto, 1993; McGrath ve Braunstein, 1997; Crawford ve Schmidt, 2004; DeBerard, Julka ve Spielmans, 2004; Cuthbert ve MacGrillivray, 2007). Eğitim sürecinin başında ders başarısında riski bulunan öğrencilerin belirlenmesi, bu öğrencilere gerekli akademik ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesiyle öğrenci başarısı arttırılabilmektedir (Braxton, Hirschy ve McCladon, 2004; Upcraft, Gardner ve Barefoot, 2005; Kuh, Kinzie, Schuh, ve Witt, 2010).

Üniversiteyi bitiren öğrencilerin akademik başarı ortalamalarını olumlu etkileyen değişkenler gözden geçirildiğinde, geçmiş akademik başarının önceliği aldığı görülmektedir (Burton ve Ramist, 2001). Betts ve Morell (1999). Araştırmalar incelendiğinde, lise akademik başarısı, ailenin gelir düzeyi, aileyle beraber yaşama, üniversitenin ailesinin yaşadığı şehre yakınlığı gibi sosyo demografik özelliklerle öğrencilerin yeniliklere açık olup olmaması gibi içsel

özelliklerin başarıya etki ettiği görülmüştür (Harackiewicz, Baron, Tauer ve Eliot, 2002; Farsides ve Woodfield, 2003; Trapmann, Hell, Hirn ve Schuler, 2007).

Bazı üniversiteler, öğrencilerin başarılarını kestirecek bir Karar Destek Sistemi (KDS) oluşturulma çalışması planlamaktadırlar. KDS, veri, model ve çözüm süreçlerinin etkin kullanımı ile karar vermede etkili olan bilgisayar tabanlı sistemlerdir. Bu sistemin en temel ekseninde bulunan zamanlı, doğru ve yansız model tahminleri için üniversitelerin kendi özelliklerinin belirlenmesini sağlayacak araştırmaları yapmaları, kendi dinamiklerini belirleyen değişkenleri saptamaları gerekir. Bu durum, her üniversitenin özelliklerinin belirlenmesini, özgün kararlar alınmasını ve kendi modelini geliştirmesine de katkı sağlayacaktır.

Model geliştirme ve tahmini için yöntemler, istatistik (regresyon ve sınıflandırma), mühendislik (örüntü tanıma) ve bilgisayar bilimi (yapay zekâ, makine öğrenmesi ve veri madenciliği) gibi alanlarda sıklıkla kullanılmaktadır. Veriden öğrenme için yapılan son çalışmalar, yapay sinir ağları ve bulanık sistemler gibi biyolojik tabanlı yöntemlerin geliştirilmesi ile sonuçlanmıştır. Destek Vektör Makineleri (DVM), Vapnik tarafından sınıflandırma ve regresyon tipi problem çözümleri için önerilmiş nispeten yeni sayılabilecek bir makine öğrenmesi yöntemidir (Vapnik, 1995). DVM, yapısal risk minimizasyonu temelinde çalışarak model tahminlerinde etkin çözümler vermektedir.

Çalışma Ankara Üniversitesi örneği üzerinden öğrenci başarısını belirlemede rol oynayan etkenlere dayalı bir model önerisini içermektedir. Öğrencilerle ilgili kişisel ve akademik bilgiler girdi alınarak, Makine Öğrenmesi Yöntemleri ve İstatistiksel Öğrenme Kuramları kullanılarak riskli öğrencileri sınıflayan model(ler) geliştirilecektir. Bu model önerisi üniversitelerin karar alma süreçleri hakkında ne tür çalışmalar yapılması gerektiği hakkında bilgiler ortaya koyacak ve üniversite yöneticilerine yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci başarısı, yükseköğretimde kalite, karar destek sistemleri, izleme ve değerlendirme, regresyon, destek vektör makineleri

Kaynakça

Betts, J. R., and Morell, D. (1999). The determinants of undergraduate grade point average. *The Journal of Human Resources*, 34(2), 268-293.

Braxton, J. M., Hirschy, A. S., and Mccladon, S. A. (2004). *Uderstanding and reducing college student departure: ASHE-ERIC higher education report*. Sam Francisco: John Wiley and sons Inc.

Burton, N. W., and Ramist, L. (2001). *Predicting success in college: SAT studies of classes graduating since 1980*. College Board Report No 2001-2. New York: College Entrance Examination Board.

Crawford, M., and Schmidt, K. J. (2004). *Lessons learned from a K-12 project proceedings of the 2004 American society for engineering education annual conference and exposition, American society for engineering education*. Washington.

Cuthbert, R., and Macgrillivary, H. (2007). Investigation of completion rates of engineering students. *Proceedings 6th Southern Hemisphere conference on Mathematics and Statistics Teaching and Learning*. El Calafate.

Deberard, S. M., Julka, D. J., and Spıelmans, G. I. (2004). *Predictors of academic achievement and retention among college freshmen: A logitudinal study*. *College Student Journal, 38*, 66-85.

Farsides, T., and Woodfield, R. (2003). Woodfield, individual differences and undergraduate academic success: the roles of personality, intelligence and application. *Personality and Individual Differences, 34*, 1225-1243.

Harackiewicz, J. M., Baron, K., Tauer, J. M., and Eliot, A. J. (2002). Predicting Success in College: A Longitudinal Study of Achievement Goals and Ability Measures as Predictors of Interest and Performance From Freshman Year Through Graduation. *Journal of Educational Psychology, 94*(3), 562-575.

Kuh, G. D., Kinzie, J., Schuh, J. H., and Witt, E. J. (2010). *Student success in college creating conditions that matter*. San Francisco: John Willey and sons Inc.

Mcgrath, M., and Braunstein, A. (1997). The prediction of freshmen attrition. *College Student Journal, 31*, 396-408.

Tinto, V. (1993). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition*, (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Trapmann, S., Hell, B., Hirn, J. W., and Schuler, H. (2007). Meta-Analysis of the Big Five and Academic Success at University. *Zeitschrift für Psychologie, 212*, 132-151.

Upcraft, M. L., Gardner, J. N., and Barefoot, B. O. (2005). *Challenging and supporting the first year student*. A Handbook for Improving the First Year of College. San Francisco:.John Willey and sons Inc.

Vapnik, V. (1995). *The nature of statistical learning theory*. New York:.Springer.

ÜNİVERSİTELERİN KALİTE GÜVENCESİ YÖNERGELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Yrd. Doç. Dr. Yusuf ALPAYDIN
Marmara Üniversitesi
yusufalp@gmail.com

Doktora Öğrencisi Pelin KARADUMAN
Marmara Üniversitesi
pelinnkaradumann@gmail.com

ÖZET

Kalite, kurumların kendilerine rekabetin hız kazandığı dünyada yer edinebilmek adına, önemsediği ve göz önünde bulundurduğu bir konudur. Kurumlar kalitelerini gözlemlemek ve denetlemek için hem kendi iç bünyelerinde hem de daha objektif olma adına dış kurumlarla kalitelerini değerlendirme yoluna gitmiştir. YÖK üniversitelerin, iç ve dış denetimi, akreditasyon süreçleri ve kalite çalışmaları kapsamında 2015 yılında "Kalite Güvencesi Yönetmeliği"ni yayınlamış ve üniversitelerin kalite komisyonu kurmalarını istemiştir. Üniversiteler kalite komisyonlarını kurmuştur ve sadece çok az bir kısmı komisyon kurmanın yanı sıra komisyonun çalışma usul ve esaslarını içeren "Kalite Güvencesi Yönergesi" de yayınlamıştır. Bu çalışmada, üniversitelerin kendilerinin oluşturduğu ve kalite çalışmalarının merkezinde olan bu kalite komisyonlarının çalışma usul ve esaslarının yer aldığı yönergeler incelenmiştir. Çalışma tarama modelindedir ve 2000 yılı öncesinde kurulan devlet ve vakıf üniversitelerinden "Kalite Güvencesi Yönergesi" yayınlayan 29 üniversite çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Yönergeler ilgili üniversitelerin internet sayfalarından elde edilmiştir ve yönergeler içerik analizine tabi tutulmuştur. Benzer veriler aynı başlık altında toplanmış ve yorumlanmıştır. Çalışmada, öncelikle üniversitelerin şeffaf ve açık bir şekilde kalite çalışmalarını yürüten organlarının çalışma usullerinin anlatıldığı yönerge sayısının az olduğu, var olan yönergelerin de büyük bir kısmının sadece yasal zorunluluğu yerine getirmek için oluşturulduğu, kurum kültürünü yansıtan çok az bilgiden oluştuğu ve daha çok YÖK Yönetmeliğinde belirtilen kriterlere aynı şekilde yer verildiği ve komisyonların çalışma usul ve esaslarını, amaçlarını karşılaştırmak için yeterince bilginin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelime: Akreditasyon, Denetim, Kalite, Kalite Güvencesi, Kalite Güvencesi Yönergesi

TÜRK YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİNİN İLK ULUSAL HAREKETLİLİK DENEYİMİ: FARABİ DEĞİŞİM PROGRAMI

Akademik Uzman Mehmet ŞENGÜL
Mustafa Kemal Üniversitesi
msmehmetsengul@gmail.com

Dr. Esra Ebru MAVİ
Yüksek Öğretim Kurumu
esra.mavi@yok.gov.tr

Öğr. Gör. Şerife Deniz KOLAT
Batman Üniversitesi
thanisss@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme süreci, dünyada ve Türkiye'de başta ekonomik olmak üzere, sosyal, toplumsal, kültürel her alanda önemli değişimlere yol açmıştır. Bu sürecin, üzerinde en çok etki yaptığı alanlardan biri de eğitim sektörüdür. Eğitim sektörünün en önemli ayaklarından birini oluşturan yükseköğretim sisteminin uluslararasılaşması öğrenci ve öğretim elemanının niteliğinin arttırılması ile sağlanabilir.

Öğrenci ve öğretim elemanlarının nitelik ve niceliklerinin arttırılmasında birçok araç ve yöntem vardır. Ulusal yükseköğretim sistemlerinin küresel sisteme eklemlenmesinde önemli araçlardan biri hareketlilik programlarıdır. Hareketlilik programları yurt içi ve yurt dışı hareketlilik programlarından oluşur. Uluslararası tabanlı değişim programları, yükseköğretim sistemlerinin kalitesinin arttırılması ve uluslararasılaşmasına katkı sunması amacından hareketle öğrenci ve öğretim elemanlarının niteliklerini arttırmaya odaklanmaktadır. Yükseköğretim kurumlarının bu süreçte sisteme entegrasyonu için ulusal düzeyde tüm yükseköğretim kurumlarının kalitesinin ve öğrenci ve öğretim elemanlarının niteliklerinin arttırılması önemli bir gereklilik olmaktadır.

Türk yükseköğretim sisteminin ilk hareketlilik programı niteliği taşıyan Farabi Değişim Programı, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının kendi aralarındaki öğrenci ve öğretim elemanı değişimine dayanmaktadır. Çalışmanın konusu, yurt içindeki öğrenci ve öğretim elemanı değişimine dayanan Farabi Değişim Programıdır. Bu çalışmanın amacı, Farabi Değişim Programının 2013-2014 eğitim öğretim yılından başlayarak uygulanmaya başlandığı ilk değişim programı olma özelliğini taşıması nedeniyle, yükseköğretim kurumları arasında

gördüğü ilgiyi saptamak ve dolayısıyla Türk yükseköğretim sisteminde hareketlilik konusuna katkısını anlamaya çalışmaktır.

Yükseköğretimde ulusal ilk hareketlilik programı niteliği taşıyan Farabi Değişim Programının günümüze kadar uygulamalarını değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı-betimleyici yöntem kullanılmıştır. Bu çalışmanın, orta ve uzun vadede Türk yükseköğretim sisteminin insan niteliğinin ve dolayısıyla kalitesinin arttırılmasına yönelik geliştirilecek politikalar için katkılar sunacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Sistemi, Hareketlilik, Öğrenci Değişimi, Değişim Programları, Yükseköğretim Sisteminde Reform

ENDÜSTRİ 4.0 VE YÜKSEKÖĞRETİMDEN BEKLENTİLER

Dr. Adem YAMAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ademyaman@gmail.com

Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
osmancekic@gmail.com

ÖZET

Global etkileşimin etkisiyle toplumsal yaşamda önemli değişimler yaşanmaktadır. Ulusların ve kitlelerin yaşam kültürü, üretim alışkanlıkları sürekli bir değişim ve gelişim göstermektedir. Tüketimdeki farklılık ve mükemmeliyetçilik beklentisi üretim süreçlerini ve alışkanlıklarını da önemli ölçüde etkilemektedir. Günümüzde "Endüstri 4.0" veya "Sanayi 4.0" olarak ifade edilen üretimde yeni nesil uygulamalar, endüstriyel devrim olarak ifade edilmektedir (Alexopoulos vd., 2016). Endüstri 4.0 uygulamaları, hem üretim hem de tüketim alışkanlıklarında önemli değişiklikler doğurmaktadır. Bu sanayi devrimine, reel sektör yetkilileri heyecanla sarılmakta ve mesleki sivil toplum kuruluşları nezdinde önemli yapılanma çalışmaları yürütülmektedir (TOBB, 2017). Bu süreçte yer alan ve alacak nesil nasıl bir yükseköğretim almalıdır, verilen lisans ve lisansüstü müfredat yeterli midir, zenginleştirilmeli midir? Bu sorulara nasıl cevap vermeliyiz. Bu eğitimi kimlerle ve nasıl yürütmeliyiz?

Ülkemizde özel sektörün hareket ve uyum kabiliyeti göz önüne alındığında kamu eğitim anlayışının nasıl bir sorumluluk üstlenmesi gerektiği önemli bir konudur. Diğer yandan mevcut durumda vasıfsız iş gücü nasıl yönetilmelidir sorusu da düşünülmesi gereken diğer bir konudur. Reel sektör temsilcilerinin kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması ve hatta nitelikli beşeri sermayenin ihraç edilmesi bakımından ülkemizde mevcut mesleki ve teknik eğitim kurumları ile iş dünyası arasındaki iletişim nasıl sağlanmalıdır. Bu iletişimin sağlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Bakanlığı, üniversitelerin olası rol ve fonksiyonları neler olabilir?

Ülkemizde sayısı 200'lere yaklaşan yükseköğretim kurumlarının endüstri devrimi sürecinde nasıl bir nicelikte ve donanımda olduğuna ilişkin değerlendirmeler yapılması gerekmektedir. Bu süreçte öncelikle, teorik eğitim ile pratik eğitimin dengesi ve sürdürülebilirliği nasıl sağlanmalıdır? Kısa, orta ve uzun vadeli hedefler neler olmalıdır? Ülkemizdeki sanayi kuruluşları global düzeydeki rakipleriyle sağlıklı bir rekabet politikası yürütebilmeleri bakımından nasıl bir yükseköğretim anlayışı tesis edilmelidir? Soruları başka ulus uygulaaları ışığında değerlendirilecektir.

Araştırmanın Amacı

Literatürdeki eksiklik ve endüstriyel dönüşümde geri kalınma riski konunun araştırılması ve paylaşılması konusunda dikkate değer bir öncelik gerektirmektedir. Çağdaş ve teknolojiyi temel alan bir mesleki eğitim vasıtasıyla beşeri sermayenin niteliğini daha da güçlendirip, ülkeyi ve sanayimizi daha da üretken ve katma değeri yüksek hale taşımak mümkün olacaktır. Bu çalışmanın amacı endüstri 4.0 hakkında genel bilgiler vermek ve endüstri 4.0 konusunda reel sektör aktörlerinin değişimin neresinde olduğu ve bu değişimi yükseköğretim kurumlarının nasıl okuması gerektiğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılarak endüstri 4.0 ve eğitime etkileri araştırılmaya çalışılmıştır. Nitel araştırmalar, belli bir konuyu derinlemesine incelemeye olanak veriri. Bu nedenle endüstri 4.0 ya da dördüncü endüstri devrimi olarak anılan konu derinlemesine araştırılmış, bu amaçla farklı dokümanlar incelenmiştir. Doküman analizi deseninin kullanıldığı bu çalışmada endüstri 4.0 özellikleri ve gereklilikleri çerçevesinde yükseköğretim kurumlarının özellikle mesleki ve teknik eğitimde yeni bir bakış açısına ihtiyaç duyup duymadığı ve nitelikli işgücü tanımın neleri kapsadığı tartışılmıştır.

Sonuçlar ve Tartışma

İncelenen dokümanlar, şeylerin interneti (internet of things) ve büyük veri sistemleri sonrasında tanımlanan yeni endüstri devriminin gereği olarak ağ üzerinden çalışan robotların günlük hayatımızda kullanılmaya başlandığını ortaya koymuştur. Fakat bu kullanım üretim sektörü ile sınırlı kalmamış, toplumsal hayata da nüfuz etmiştir. Günümüzde kullanılan akıllı ev, araba, işyeri vs tabirleri ile toplumların günlük yaşamında kullanılır hale gelmiştir. Gelecekte işgücünü çoğunlukla robotların oluşturacağı ve işsizliğin artacağı endişesi konuşulur olmuştur. Fakat bu robotları tasarlayan, programlayan ve kontrol eden yine insanlar olacağından, eğitim sistemlerinin yeni işgücünün niteliklerini tanımlaması ve bu yönde eğitim programlarını düzenlemesi gerekmektedir. Bu niteliklerden bazıları; yaratıcılık, problem çözme, işe odaklanma, teknoloji eğitimi ve insan ilişkileri (soft skills) olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada STEM eğitimine ağırlık verilmesi ve endüstri işgücü gereksinimlerinin takip edilmesi eğitim kurumlarının birincil öncelikleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 4.0, Yükseköğretim, Mesleki Eğitim ve Teknoloji.

YÜKSEKÖĞRETİM YÖNETİMİNDE YEREL YÖNETİMLERİN KATKILARI

Dr. Ece Özdoğan ÖZBAL
Ankara Üniversitesi
eozdogan@ankara.edu.tr

ÖZET

Toplumların gelişmişlik düzeylerinin bilgi üretimleri ile belirlendiği günümüzde birçok yönden topluma karşı sorumlulukları olan ve bilginin üretildiği üniversitelerin yönetimi, bilginin paylaşımı ve toplumların gelişmesi açısından önem taşımaktadır. Bu denli önem taşıyan bir kurum olan üniversitelerin yönetimsel sorunlarının en aza indirgenmesi için farklı kurum ve kuruluşların katkılarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Halkın gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulmuş olan yerel yönetimler ise artan yerelleşme politikaları kapsamında kamusal faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde daha büyük bir role sahip olmaktadır. Yerel yönetimler tarafından kamusal faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi kapsamında eğitim hizmetlerini kolaylaştırıcı destekler ise tüm öğretim kurumlarını olduğu kadar yükseköğretim kurumlarını da ilgilendirmektedir. Bu nedenle yerel yönetimlerin yükseköğretim kurumlarına sağlayacağı destekler ve katkılar gerek yükseköğretim kurumları gerekse yerelleşme politikaları açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle yükseköğretim kurumları ve yerel yönetimlerin ilişkilerinin ne düzeyde olduğunun araştırılması, ihtiyaç duyulan katkı ve işbirliğinin boyutlarının ortaya konulması açısından önem taşımaktadır. Bu araştırmada yükseköğretim yönetiminde yerel yönetimlerin, üniversiteler ile işbirliği incelenerek eğitim hizmetine yaptıkları katkıların nitelik ve nicelik açısından değerlendirilmesi ve yerel aktörlerin yükseköğretim yönetimi süreçlerine ne tür katkılarının olduğunun çözümlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Ankara ili içerisinde yer alan farklı yükseköğretim kurumu yöneticileri ile görüşmeler gerçekleştirilerek, üniversitelerin yerel yönetimler ile ilişkileri betimlenmeye çalışılacak ve yönetici görüşleri doğrultusunda yerel yönetimlerin ne tür katkılarının olduğunun belirlenmesi sağlanacaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kapsamında, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanan verilerin toplanması sağlanacaktır. Elde edilen verilerin çözümlenmesi ile yerel yönetimlerin yükseköğretim kurumları ile ilişkilerinin ortaya konulması ve yükseköğretim kurumlarının yönetiminde ne tür sorunların çözümünde yerel yönetimlerin katkılarının önem taşıdığının belirlenmesi sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: üniversite, yükseköğretim yönetimi, yerel yönetimler.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK PROFİLİ, GÜNDELİK YAŞAM PRATİKLERİ VE GELECEK HEDEFLERİ: İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Murat ŞENTÜRK
İstanbul Üniversitesi
murat.senturk@istanbul.edu.tr

Ar. Gör. Melike AKBIYIK
İstanbul Üniversitesi
melike.akbiyik@istanbul.edu.tr

Ar. Gör. Fatma SOLMAZ
İstanbul Üniversitesi
fatma.solmaz@istanbul.edu.tr

Ar. Gör. Nuseybe AĞIRMAN
İstanbul Üniversitesi
nuseybe@gmail.com

ÖZET

Türkiye'de üniversite eğitimi olan 20-25 yaş grubu genç nüfusun, eğitim ve iş hayatına katılımı 2000-2011 yılları arası dönemde artmıştır. Bu nicel artışta üniversitelere düşen görev istihdama donanımlı insan gücü sağlamanın yanında zamanını verimli kullanan, kişisel gelişim ve farkındalık geliştiren, yaşam doyumu yüksek ve geleceğe dair olumlu beklentileri olan bireyler yetiştirip topluma kazandırmak olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'nin en köklü üniversitesi olan İstanbul Üniversitesi 155 lisans diploma programı ve 169.982 lisans öğrenci sayısı ile yükseköğrenimde Türkiye'nin en önemli merkezlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. Bu yüksek rakamlar yukarıda bahsi geçen temel görevlerin yanı sıra İstanbul Üniversitesi'ne büyük sorumluluklar yüklemektedir. Bu sorumlulukların başında da yükseköğrenimde kaliteyi arttırmak, örgütsel kimliği ve aidiyeti geliştirmek, toplam memnuniyeti yükselterek gençlerin yaşama ve geleceğe dair olumlu yaklaşımlar geliştirmesine katkı sağlamak ve psiko-sosyal anlamda gençlerin toplumsal katılım ve paylaşımını desteklemek gelmektedir. Bunun için de sahip olduğu öğrenci kitlesinin nasıl bir profile sahip olduğunu bilmesi önem taşımaktadır. Profil araştırmaları dünya genelinde köklü üniversitelerde uzun yıllardır yapılmaktadır. Ülkemizde yükseköğretimde kalite konusunda isabetli politikalar geliştirilememesinde bu konuda sistemli ve boylamsal çalışmaların yapılmamış olması temel sebeplerden birisidir.

Bu araştırmanın amacı, İstanbul Üniversitesi lisans öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerini, sosyo-kültürel faaliyetleri ve gündelik yaşam pratiklerini,

ve yaşam doyumu ile gelecek hedeflerini ortaya koyarak üniversitenin öğrenci profilini analiz etmektir. Mikro ölçekte araştırma sonuçları, İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin farklı boyutlarıyla ortaya konulan profili ile uyumlu politikalar geliştirmesine yardımcı olacaktır. Makro ölçekte ise geliştirilen ölçme aracının Türkiye'deki diğer üniversitelerde de uygulanması üniversitelerin kaynak kullanımı ve aktarımını daha verimli hale getirecek, böylece yükseköğretim kurumları arasında rekabete avantaj sağlayacak ve toplam kaliteye hizmet edecektir.

Araştırmada yer alan temalar, kapsamlı uluslararası ve ulusal literatür taraması temel alınarak şöyle belirlenmiştir: (1) Sosyodemografik bilgiler (öğrencilere ve ailelerine ilişkin sosyoekonomik veriler), (2) sosyokültürel faaliyetlere ve gündelik yaşam pratiklerine ilişkin bilgiler, (3) gelecek beklentileri ve yaşam doyumu. Temaların seçiminde üniversitenin sahip olduğu heterojen öğrenci yapısının temsiline önem verilerek makro düzeyde yeterince kapsayıcı, mikro düzeyde ise önemli psikososyolojik ipuçlarını yakalayacak nitelikte olmasına ve böylelikle kültürel dinamikleri ve sosyal gerçekliği anlamasına önem verilmiştir.

Araştırma verileri 2016 Bahar döneminde, orantılı kümeleme ile 22 fakültedeki, her bir fakültenin toplamdaki mevcut oranı ve hedef örneklem/evren oranı (%7,20) dikkate alınarak, 5208 öğrenciden toplanmıştır.

Betimsel ve analitik istatistiki yöntemler ile veri analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilmiş sonuçlar ilgili ulusal ve uluslararası literatür ışığında sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretimde kalite, Öğrenci profili, Lisans Öğrencileri, Yaşam doyumu, Gelecek beklentileri

ETİK DIŞI AKADEMİK DAVRANIŞLAR VE AKADEMİSYENLERİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Feyza DOYRAN
Özge HACIFAZLIOĞLU
Yasemin AYKAL
Gizem ÇOBAN
Ece Merve ULU

ÖZET

"Etik Sorunsalı" eğitim kurumlarının öncelikli konularından biri olarak gündemde yerini korumaktadır. Değişen çağ beraberinde etik ile ilgili yeni tartışmalara yol açmakta, etik kavramının da zaman içinde yeniden yorumlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Yaşamımızın her aşamasında etik davranmak bir insan olarak yükümlülüğümüzdür. Temel prensipte ahlaklı olmak, dürüst olmak ve etik davranmak profesyonel yaşantımız içinde de önem taşımaktadır. Geleceğin bireylerini yetiştiren yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerin etik davranışlarla rol model olmaları beklenmektedir. Her meslek dalında olduğu gibi etik dışı davranışlar akademisyenler tarafından da sergilenebilmektedir. Bu araştırmanın odak noktası, yükseköğretim kurumlarında yaşanan etik dışı davranışların incelenmesidir. Bu kapsamda, bu araştırma yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlere ve akademik yöneticilere etik ile ilgili deneyimleri ve görüşleri aktaran bir çalışma olma özelliği taşımaktadır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 27 akademisyenle yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmeler yürütülmüştür. Tüm görüşmeler bire bir düz yazıya aktarılmış ve analizler yapılmıştır. Toplanan ve dökümü yapılan tüm bu veriler araştırmacılar tarafından önceden belirlenen temalar çerçevesinde kodlanmış, betimsel analize tabi tutulmuş ve araştırma soruları cevaplanarak sonuçlar raporlaştırılmıştır. Ortaya çıkan ana temalar: "etik olmayan davranışlar", "etik ihlallerin sonucunda ortaya çıkan durumlar" ve "çözüm önerileri" olarak belirlenmiştir.

Görüşmeler incelendiğinde, etik ihlal konusunda genel olarak "intihal, yayına katkısı olmayan yazarlar eklemek, olmayan veriler kurgulamak veya saptırmak, dilimleme (aynı veriyle farklı yayın yapmak) ve kolektif çalışma şekilleri gibi" akademik etik ihlallerinden yaygın olarak bahsedildiği

görülmüştür. Bunun sebebinin, yayın yapma baskısı, unvanını yükseltme hırsı ve akademik kadroda yer alma isteği olduğu düşünülebilir. Aynı zamanda adaletsizlik, eşitsizlik ve ayrımcılık, ayrıcalık tanıma gibi kavramlar da sık rastlanan bir durum olarak gözlemlenmiştir. Araştırma kapsamında ilgili ana temalar ve alt temalar görüş ve deneyimlerle aktarılarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Etik, Yükseköğretimde Etik, Akademide Etik

YÜKSEKÖĞRETİM ÇALIŞMALARININ AKADEMİK BİR ALAN OLARAK ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZEYDE GELİŞİMİ

Meltem Akbulut YILDIRMIŞ
Boğaziçi Üniversitesi
meltemakbuluty@gmail.com

Doç. Dr. Fatma Nevra SEGGİE
Boğaziçi Üniversitesi
nevra.seggie@boun.edu.tr

ÖZET

Yükseköğretim kurumlarının yerel, bölgesel ve ulusal kalkınmadaki rolü ve ulusal, bölgesel ve küresel beklentiler düşünüldüğünde, ulusal ve uluslararası bağlamda ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanmasına yönelik adımlar atılması, ülkelerin sosyo-ekonomik, bilimsel ve kültürel birikimlerinin artırılması ve toplumsal kalkınmanın sağlanması için önemlidir. Bu nedenle, dünyada ve Türkiye'de yükseköğretim çalışmaları akademik bir alan olarak önemini artırmaktadır. Akademik bir alan olarak yükseköğretim çalışmalarının, dünya ölçeğinde yaşanan bu büyüme ve kitleselleşme eğilimi içerisinde nasıl geliştiği, alanın toplumsal kalkınma üzerindeki olası etkisinin ortaya çıkarılması açısından önemli bir alanyazın derleme konusudur.

Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, dünyada yükseköğretim çalışmaları alanının alan/disiplin tartışmaları üzerinden nasıl tanımlandığına, bu alana neden ihtiyaç duyulduğuna, alanın gelişimini etkileyen önemli tarihsel kırılma noktalarına ve eserlere ve de alandaki gelişmelerin farklı ülkelerdeki mevcut durumuna değinilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde öncelikle, özellikle 2006 ve 2008 yılları arasında yaşanan, günümüzde hala devam etmekte olan büyüme ve kitleselleşme eğilimleri bağlamında Türkiye yükseköğretim sisteminde yaşanan sayısal ve yapısal değişimlere ve ortaya çıkan mücadele alanlarına değinilmiş, bunu takiben kitleselleşme politikalarının ne boyutta yükseköğretim çalışmaları alanının geliştirilmesi yoluyla ele alındığı yükseköğretim çalışmaları odaklı faaliyetlerle incelenmiş ve son olarak alanın akademik bir alan olarak tanımlanmasının ve geliştirilmesinin ne tür kazanımlar sağlayabileceği tartışılmıştır.

Bu çalışma kapsamında yapılan inceleme çerçevesinde, yükseköğretim çalışmaları alanının gelişimi ve yükseköğretime katılım oranlarındaki artış arasında doğrudan bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Artan talep, sürekli değişen beklenti ve ihtiyaçlar sonucu, yükseköğretim çalışmaları alanı toplumsal

kalkınma aracı olarak doğmuş; yükseköğretim sistemlerinde yaşanan büyüme ve genişleme, dünya ölçeğinde yükseköğretim çalışmaları alanına yatırım yaparak çözüm üretme eğilimini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: yükseköğretim çalışmaları alanı, ekonomik / sosyal / toplumsal kalkınma, politika transferi

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK SINIFLARINDAKİ İNGİLİZCE KONUŞMA DERSİNİN ÖĞRENCİLERİN BAKIŞ AÇISIYLA DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Öğr. İlknur ILGAR
Ege Üniversitesi
lknurilgar@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, hazırlık okullarındaki İngilizce "Konuşma Dersi"ni, öğrencilerin gözünden değerlendirerek, dil öğrenimi gelişimleri üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu belirlemektir. Çalışma, uygulanmakta veya hazırlanacak olan konuşma dersi programlarına katkıda bulunabilmeyi de hedeflenmektedir. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden tek yönlü durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcılar, araştırmaya, olasılıklı örneklem yöntemlerinden rastgele örneklem seçimine göre gönüllü olarak katılmışlardır. Toplamda gönüllü 10 katılımcıyla sohbet tarzı görüşmeler yürütülmüş ve bu görüşmeler sonucu yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılmak üzere, 5 katılımcı ile kayıt altına alınan görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılara 8 adet açık uçlu soru sorulmuştur. Veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler analiz edildiğinde; "Konuşma Dersleri"nin, bazı faktörler dikkate alındığında dil gelişimleri için yararlı hale getirilebileceği, aksi takdirde dil öğrenme gelişimlerine çok fazla katkısı olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Dersin, öğrenciler üzerinde yararlı olabilmesi için iç ve dış faktörlerden bahsedilmiştir. Bu iç faktörlerin motivasyon ve ilgilerle alakalı olduğu, dış faktörlerin ise öğretmenler, okulun fiziki olanakları, materyal ve ders programının içeriğiyle ilgili olduğu bilgisine ulaşılmıştır. İç faktörlerin, öğrencilerin konuşma derslerindeki başarı ve ilerlemelerini; dış faktörlerden daha çok etkiledikleri sonucu elde edilmiştir. Bulgular, araştırmacıyı, uygulanmakta olan veya oluşturulacak olan programlar için, öğrencilerin çalışma öz-disiplinini geliştirmeye yardımcı olma, fiziki ortam düzenlemelerine gidilmesi, öğretmen gelişimine destek gibi önerilere yönlendirmiştir.

Anahtar kelime: Hazırlık sınıfları İngilizce Konuşma Dersi

PANEL: ÜÇÜNCÜ NESİL ÜNİVERSİTEDEN YENİ NESİL ÜNİVERSİTEYE: AGÜ DENEYİMİ

Prof. Dr. İhsan SABUNCUOĞLU
Abdullah Gül Üniversitesi
sabun@agu.edu.tr

Ekin Burak ARIKAN
Abdullah Gül Üniversitesi
burak.arikan@agu.edu.tr

Doç. Dr. Oğuz BABÜROĞLU
Sabanci University
baburoglu@sabanciuniv.edu

Dr. Tunç EVCİMEN
Arama Araştırma ORG. DAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.
tevcimen@aramasearch.com

İsmet SOMUNCUOĞLU
Arama Araştırma ORG. DAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.

ÖZET

Bu oturum Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ) tarafından yürütülmekte olan 'Yeni Nesil Üniversite' tasarımı projesinin çıktılarına odaklanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen bu projenin nihai amacı proje kapsamında ortaya çıkan yeni buluş ve uygulamaların diğer Türk üniversitelerine örnek olmasıdır.

Projenin temel vurgusu üniversitelerin toplumsal katkısı fonksiyonunadır. Alan yazında 'üçüncü misyon' olarak adlandırılan bu fonksiyona dünya çapında vurgu artmaktadır. 'Üçüncü misyonu' temel alan bu yaklaşım AGÜ'nün kuruluşu ve ilk tasarımı sürecinde üniversitenin 'Üçüncü Nesil' üniversite olarak adlandırılmasıyla sonuçlandırılmıştır. Proje 'Yeni Nesil' bir üniversite tasarlarken 'Üçüncü Nesil' yaklaşımını daha ileri götürmeyi, araştırma, öğrenme ve toplumsal katkıyı birbiri ile harmanlayacak süreç, yapı, yöntem ve mekanizmaları tasarlamayı amaçlamaktadır. Temelde üniversiteler araştırma, öğrenme ve toplumsal katkı olmak üzere üç farklı fonksiyonun yerine getirmektedir. Üçüncü Nesil üniversitelerin eğitim odaklı birinci ve araştırma odaklı ikinci nesil üniversitelerden farkı toplumsal katkıyı ön plana çıkartmalarıdır. AGÜ'nün temel tasarımı toplumsal katkıyı ön plana çıkartmak üzere yapılmıştır. Bu proje ise AGÜ'de bu yaklaşımın araştırma ve öğrenme ile harmanlanmasını sağlayacaktır.

AGÜ'de yapılan bu projenin diğer reform girişimlerinden farkı yüzyıllardır değişmeden işleyen üniversiter sistemi yamalar aracılığıyla iyileştirmek değil, onu yeni bir paradigma olarak yeniden kurmaktır. Bu sürecin öğrenme (aktifi, yaparak, yerinde, vb.), araştırma (iş dünyası ve sanayi işbirliği) ve toplumsal etki konusunda bir uyum yaratması üniversitenin bu yaklaşıma uygun olarak yeniden inşası (mekan ve mimari dahil) hedeflenmektedir. AGÜ projesinin diğer Türk üniversitelerine nasıl ve hangi bağlamda örnek olabileceği de ayrıca bu panelde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: yeni nesil üniversite, müfredat tasarımı, aktif öğrenme, proje tabanlı öğrenme

ANALYZING PROBLEMS DEALING WITH COMPULSORY INTERNSHIP PROCESSES AND TECHNOLOGY USE AT UNIVERSITIES IN TURKEY

M.A.-M.Sc. Erdal AYAN
Hacettepe University
erdal_ayan@yahoo.com

Prof. Dr. S.Sadi SEFEROĞLU
Hacettepe University
sadi@hacettepe.edu.tr

ABSTRACT

Internship is a significant part of formal education in educational institutions at university level in Turkey. For the students, the internship process usually begins with seeking for or finding a place to complete internship, which takes a certain period of time. During their internship, each student is appointed an academic adviser. Either a research assistant, a lecturer, an assistant professor, an associate professor or a full professor at the institution could be an adviser. The adviser is responsible for following and directing all the process from beginning to the end. The adviser is also responsible for controlling the internship process, the reports written by the students and grading the student's performance together with a board/commission including several faculty staff. However, the process is not always easy to manage and transparent but challenging in terms of finding appropriate working places, checking the process and most of the time taking for both students and commission members. It is known that many institutions still have traditional methods to direct and evaluate internship processes of the students. Such traditional methods without dynamic and transparent assessment and evaluation are resulting in serious problems. Therefore the process sometimes setbacks due to the fact that adequate technological support and educational technology-policies are missing at the institutions. For instance, it has been reported that some students come up with "fake internships" and the advisers can not frequently visit workplaces in time as expected (Çelik and Çelik, 2015; Çiftçi, 2013, Türkseven, 2012). It seems that the problems could be caused by several other reasons including absence of technological support in their institutions.

The current study aims at clarifying problems dealing with compulsory internship processes from perspectives of the advisers. It also recommends educational technology-policies to develop more transparent and effective internship for learners. In this regard, an online questionnaire composed of Likert type questions and an open-ended question was formed and sent to the advisers

from different fields at Turkish universities over Google Drive. The data collected was analyzed by means of a statistics software and descriptive statistics were investigated. Data analysis has showed that seeking places for internship is a real challenge for many students. Also, finding appropriate places for the students is a real problem for the advisers. Furthermore managing internship processes, controlling students and workplaces are serious workload for many of the advisers. More importantly, it has been cleared that the advisers still tend to use traditional methods such as contacting acquaintances and previous internship places in order to find appropriate places for the students. They do not prefer using technological tools such as data bases and online systems to manage the process, which will help them create dynamic assessment in internship processes. Based on the findings, it could be recommended that a) the institutions should invest on technology and improve online systems, b) the institutions should work together with businesses to develop more effective control procedures including students, c) the advisers should be encouraged to use technology for more transparent internship processes.

Keywords: Compulsory Internship, Technology Policies, Dynamic Assessment, Transparent Evaluation

Bibliography

Altıntaş, D. U. (2002). Çukurova üniversitesi tıp fakültesinde staj eğitimi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, *99*(99). Retrieved from http://dergipark.gov.tr/ted/228536

Çelik, A. İ., & Çelik, M. Ç. (2015). Web Tabanlı Eş Zamanlı Staj Denetimi İle Meslek Verimliliğin Artırılması. Presented at the Akademik Bilişim, Eskişehir. Retrieved from ab.org.tr/ab15/bildiri/330.docx

Çiftçi, M., Kiyici, G. Ö., & Cevher, E. (2013). Büro yönetimi ve yönetici asistanlığı programı öğrencilerinin stajlarının içerik analizi ile incelenmesi: atabey myo örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 165–174.

Sayıner, A. (2002). Ege üniversitesi tıp fakültesi staj eğitimi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, *99*(99). Retrieved from http://dergipark.gov.tr/ted/228533

Türkseven, E. (2012). *Turizm eğitiminde yaşanan staj sorunları: Lisans öğrencilerinin görüşlerine yönelik bir araştırma* (Master's Thesis). Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye. Retrieved from https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/

Üncü, İ. (2014). Mühendislik Eğitiminde Endüstri Stajının İnternet Üzerinden Takibi Ve Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, *17*(1). https://doi.org/10.19113/sdufbed.77359

Yavuz, C. I., Hamzaoğlu, O., Çağlayan, Ç., & Etiler, N. (2014). An evaluation of the undergraduate occupational health internship program at Kocaeli University's Faculty of Medicine. *Turkish Journal of Medical Sciences*, *41*(5), 919–925.

FOUNDATION UNIVERSITIES AS WORKPLACES

PhD Candidate Gülşah KISABACAK
Istanbul Şehir University
gulsahkisabacak@sehir.edu.tr

Doç. Dr. Fatma Nevra SEGGİE
Boğaziçi Üniversitesi
nevra.seggie@boun.edu.tr

Prof. Dr. Zeynep KIZILTEPE
Boğazici Univesity
zeynep.kiziltepe@boun.edu.tr

ABSTRACT

Neoliberal policies since 1980s have caused major changes in many fields including the field of education. Privatization of education including higher education is in increase around the world, both in developed and developing countries. Academicians have been affected by major changes as neoliberal policies have become prevalent in higher education. Thus, academicians experience certain challenges and opportunities in many different ways. The purpose of this qualitative study is to explore how academicians in foundation universities are affected by the changes stemming from neoliberal policies since 1980s and to find out their perceptions about academia in relation to privatization of higher education. The study enriches the literature as it addresses the major impacts of privatization of academic profession in relation to globalization. The 12 participants of the research were from different private universities in Istanbul, Turkey. Semi-structured interviews were conducted and recorded in face-to-face environments. After data analyzed, three major themes emerged which are reasons to work in academic environment; reasons for working in a private university; and concerns about working in a private university.

Keywords: privatization of HE, academic work places, academicians.

APPEARING IN INTERNATIONAL RANKINGS: HOW DO ACADEMICS FROM HIGH-RANKED UNIVERSITIES COMMENT?

Dr. Baris USLU
Canakkale Onsekiz Mart University
barisuslu@gmail.com

ÖZET

The purpose of this research is to detect the connotations associated with international rankings within the eyes of academics from high-ranked universities. The research was designed as a qualitative research in phenomenology pattern. The researcher firstly examined various international ranking systems and decided to take QS World University Rankings into consideration due to its larger variety in evaluation criteria. He developed semi-structured interview form and got ethical approval from The University of Sydney where was the centre of his research visit in Australia. He then carried out interviews with 16 senior academics who have worked in different disciplines from six high-ranked Australian universities. He analysed interview data using descriptive analysis technique. He generated a complete code-list on the data-set, and then another researcher coded each interview transcript in accordance with the code-list. After ensuring reliability with 0,86 inter-coder compatibility, he reported the results supporting with direct quotations. The results revealed that academics in the study group do not see the outcomes of international rankings enough to refer world-class or successful universities. However, they agreed that international rankings show universities' research productivity and impacts. They argued that high-ranked universities obtain larger funds/grants from governmental institutions and contracts with business/industrial organizations due to their research reputation. They also asserted that these prestigious universities attract more and better students both nationally and internationally, and increase their financial power with larger teaching income as the main monetary stream for Australian universities. Consequently, universities' positions in international rankings are not adequate alone to display the success level in many aspects, especially in terms of teaching quality. However, the ranking criteria provide a clear road-map for university managers who want to increase institutional income.

Keywords: Australian universities, High-ranked universities, University rankings

THE FUNCTION OF ACADEMIC INBREEDING IN HIGHER EDUCATION SYSTEM

Yrd. Doç. Dr. Duygun GÖKTÜRK
Orta Dogu Teknık Üniversitesi
dgokturk@metu.edu.tr

Arş. Gör. Özlem YILDIRIM
Orta Dogu Teknık Üniversitesi
yiozlem@metu.edu.tr

ABSTRACT

The concept of academic inbreeding and the functions it retains are now subject to critical scrutiny on scholarly grounds. A long tradition of academic inbreeding policies and practices has diverse effects in higher education institutions which at times sit in some tensions with one another. Most of the definitions of academic inbreeding in the scholarly literature include the concept of a university's hiring its own doctoral students (e.g. Chinyere, & Harrison, 2016; Sivak, & Yudkevich, 2015). Built on this definition, Horta (2013) also refers to one's working at the same institution throughout her/his career after graduation. Despite the relative consensus on the definition, academic inbreeding has been a contested issue in the field that some of the researchers, whose claims focus more on academic loyalty (Blau, 1994), scientific productivity (Wyer, & Conrad, 1984), effectiveness of graduates (Merrit, & Reskin, 1997), specialized areas of departments (Badat, 2015), and tenure-track process (Cruz-Castro, & Sanz-Menéndez, 2010), delineate benefits of academic inbreeding. On the contrary, the overriding critiques underline the quality and the quantity of scientific productivity (e.g. Eisenberg & Wells, 2000; Hargens, & Far, 1973), limited exchange of scientific knowledge (e.g. Eells & Cleveland, 1935; Horta, 2013), and collaboration with colleagues and limited mobility (e.g. Sivak, & Yudkevich, 2015) of inbred faculty. This conflict in the field is in relation to the contextual nature of academic inbreeding. In this regard, there is a dearth of literature on Turkish context (e.g. İnanç, & Tuncer, 2011; Kozikoğlu, 2016). This paper traces a set of arguments about the nature and implications of inbreeding policies and practices by providing descriptive data from Faculty of Education at one of the Technical University in Turkey. The descriptive data are generated from Annual Strategic Planning Reports of the university and Annual Evaluation Reports of Faculty of Education between the years of 2013-2015. A categorization of full-inbred, partial inbred, and non-inbred faculty was used to interpret the data. Preliminary analyses indicate that there is not such a remarkable difference between inbred and non-inbred faculty in

terms of the quantity of the publications yet when the indexed publications of those faculty were compared, the quality of them, non-inbreds outweigh their inbred colleagues. While the study examines the status of research in higher education institutions, it also aims to locate and analyze the functions of academic inbreeding and traces the link between inbreeding policies and practices and scientific research and institutional culture

Keywords: academic inbreeding, higher education, scientific productivity.

FACULTY INVOLVEMENT IN INTERNATIONALIZATION: RATIONALES IN THE TURKEY'S HIGHER EDUCATION CONTEXT

Doktora Öğrencisi Alper ÇALIKOĞLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
alpercalikoglu@gmail.com

Prof. Dr. Hasan ARSLAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ABSTRACT

Internationalization has evolved to a strategic priority for higher education over the last few decades. Until the late 20th century, higher education internationalization was mainly understood through limited curricular actions and academic mobility. However, developments related to globalization have brought additional opportunities as well as necessities at both state and institutional level. Governments and universities have started to develop more comprehensive internationalization strategies in order to reach various financial, educational, political and socio-cultural goals and objectives. Thus, the core body of higher education, faculty has gained more emphasis in internationalization strategies. The main purpose of this research was to examine the rationales of internationalization from the faculty viewpoint in the Turkish higher education context. Following a quantitative survey design, the study specifically examined the research questions below: 1. What are the prominent rationales of internationalization for faculty? 2. Are there any significant differences in faculty rationales for internationalization according to academic rank and discipline? The target population of this research consisted of faculty members who work at public or private higher education institutions in Turkey. Data was collected from 1420 respondents via an online survey that was included newly developed and a questionnaire for internationalization. Since collecting data from the maximum number of respondents was aimed, no specific sampling technique was used and invitation emails were sent to all appropriate faculty members reached through ARBIS database. After data preparation process, univariate descriptive analysis and group mean comparisons were run over 973 cases. Findings indicated that academic development is the most prominent rationale among respondents followed by institutional, socio-cultural and student development. In addition, there were significant differences in sub-dimensions of faculty rationales for internationalization according to academic rank and discipline. The results of this study and future discussions can help understand the trends in faculty internationalization in the context of Turkish higher education.

Keywords: Internationalization, faculty involvement, rationales

THE VIEWS OF NATIONAL BOLOGNA EXPERTS AND HEADS OF BOLOGNA COORDINATION COMMITTEE/BOLOGNA COORDINATORS OF UNIVERSITIES ON BOLOGNA PROCESS IMPLEMENTATIONS IN TURKEY

Dr. Canan ÜNVAN
Hacattepe Üniversitesi
cananunvan@gmail.com

Doç. Dr. Şaduman KAPUSUZOĞLU
Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Metin TOPRAK
İstanbul Üniversitesi
metin.toprak@istanbul.edu.tr

Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Hacattepe Üniversitesi
kavak.yuksel@gmail.com

ABSTRACT

The object of creating European Higher Education Area, which starts with the Bologna Declaration signed by ministers of 29 countries responsible for higher education in Europe and which is progressing nowadays with the participation of 48 Europe and outside Europe countries, is being implemented more than 15 years. The purpose of this reform movement called Bologna Process is to ensure comparable, compatible and transparent higher education in member countries. The process added new targets with each new declaration is becoming widespread to more countries, however, it is discussed with many aspects. Turkey is the member of Bologna Process since 2001. Works related with its some dimensions such as ECTS, Qualifications Frameworks, Quality Assurance, Employability, Internationalization and Mobility is progressing in higher education institutions. However, there are limited research and publication as both number and theme regarding European Higher Education Area (Bologna Process) in Turkey. For this reason, this study was designed and carried out for the purpose of examining Bologna Process implementations comprehensively in Turkish higher education system including also the views of national Bologna Experts and heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities within the scope of the research.

Considering also the participative role of the researcher, this research is designed as qualitative research. The scope of the research composes of universities

holding ECTS Label in Turkey (31), heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of these universities (23) and national Bologna Experts (9).

Data related with research is obtained with different ways. Two forms (BTF-A and BTF-B) were created by doing literature review and by receiving experts' opinions. These forms consist of closed/open-ended 25 questions and 6 sections and are similar to a large extent. "BTF-A" was applied to the national Bologna Experts whereas "BTF-B" was applied to the heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities within the scope of the research.

Research data was analyzed with content analysis because data is mainly qualitative and then it was reported. Quantitative data obtained through views of national Bologna Experts and heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities was summarized by frequency distribution.

Main findings of the research are as follows: 1) According to views of both national Bologna Experts and heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities, ECTS is not calculated consciously in higher education institutions. In addition, ECTS implementations are not internalized by universities according to national Bologna Experts. 2) According to views of both national Bologna Experts and heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities, a monitoring system will be effective for future sustainability of practices regarding National Qualifications Framework for Higher Education in Turkey. 3) It is noticed that principles of Higher Education Quality Assurance Regulation and activities of Higher Education Quality Board should be followed closely in order to guide to the quality assurance in higher education in Turkey and for sustainability in this field. 7) According to views of both national Bologna Experts and heads of Bologna Coordination Committee/Bologna Coordinators of universities, announcing the accredited programs in the guide of higher education programmes and quotas is an indicator of sustainability of the system.

Keywords: European Higher Education Area, Bologna Process, Turkish Higher Education System, European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS), ECTS Label, Qualifications Frameworks, Quality Assurance

CHALLENGES OF HAVING WORLD CLASS UNIVERSITIES IN TURKISH HIGHER EDUCATION

Yrd. Doç. Dr. Serap EMİL
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
semil@metu.edu.tr

ABSTRACT

Analysis of research discourse on higher education in Europe revealed that there is a growing emphasis on "world-class universities" and "higher education development" (Ramirez & Tiplic, 2013). The worldwide university rankings such as Times Higher Education, QS or Shanghai have become critical for countries and higher education in"embracing the vision of a well-oiled engines of research that promote economic growth" (Rigogliosa, 2014). Though Ramirez maintains that there is not enough evidence on the relationship between world-class universities and economic growth, governments such as China, South Korea, Malaysia or Saudi Arabia make very explicit commitments for developing world-class universities to take part in the global competition. World class means "being a superpower in terms of science and technology research" (Ramirez & Tiplic, 2013). The term "world class university" has also been used for developing the capacity of competing in global higher education marketplace by acquiring or creating advanced knowledge (Salmi, 2006). World-class, elite or research universities are generally being used interchangeably. Turkey was recently added to this trend as a developing country wishing to transform its higher education infrastructure to possess research universities. Council of Higher Education (YÖK) announced that five among the existing public higher education institutions will be named as research universities after a predetermined selection process. YÖK defined a set of performance indicators mostly on research and scholarship to chose among applicants and will provide additional financial and human resources for these universities' further development (http://www.karar.com/guncel-haberler/yok-baskani-sarac-5-yeni-arastirma-universitesi-kurulacak-349835). Nevertheless, defining research universities and maintaining their existence are two different concept and as Altbach puts it "everyone wants one, no one knows what is, and no one knows how to get one" (Altbach, 2004). There have been some serious challenges of establishing research universities in developing countries summarized by Altbach (2007). These challenges are: funding, research culture, commercialism and the market for public good, autonomy vs. accountability, globalization of science and scholarship, public vs. private, academic freedom, research universities as meritocracies, and academic profession. Therefore, the purpose of this paper is to

evaluate the current educational reform on research universities in Turkey and analyze the challenges based on Altbach's framework provided above. Such analysis would assist policy makers' informed decision making not only for developing research universities for the sake of global competition but for promoting quality, access and equality in Turkish higher education.

Keywords: World-class universities, Turkish higher education, research universities,

A CASE STUDY ON EDUCATION FACULTY STUDENTS' THOUGHTS REGARDING WITH RESEARCH

Doç.Dr. Melek ÇAKMAK
Gazi Üniversitesi
melek@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The main objectives of teacher education are to equip teacher candidates with changing and developing knowledge and skills. In a sense, providing learning environments for students enable them using research skills effectively is important point in teacher education. When related literature is examined, it is seen that the studies conducted with teacher candidates about the research are more focused on the candidates\' attitudes towards the research. However, it is also observed that there seems limited research particularly focused on teacher candidates' experiences in research, their feelings and their thoughts. This study aims to describe education faculty students' perspectives regarding with research and research skills. The research mainly addressed to answer the following questions: (1) What does \'research\' mean for teacher candidates? What do they think about the role of research on their future profession ? (2) What are their main difficulties in research process and what kinds of strategies they follow to solve the problems? (3) What are the adjectives and metaphors that the candidates developed for the concept of \'research\'? For this aim, a case study is conducted by the researcher and the main data collection tool for this piece of research study is interview. The participants (n=35) for this study are teacher candidates who were in their final year of their study. Face to face interview is conducted by the researcher with 15 voluntary participants whereas 20 participants were given interview forms to be filled in. Interview questions are prepared in the light of related research and researcher' experiences and qualitative analysis is used to analyse data. The results of the initial analysis indicate some interesting findings. Teacher candidates stated that they had some problems with the research and research process. They also made some suggestions about the research course. This study may have important implications, especially in the sense of recognizing the fundamental problems of candidates in research. It is hoped that the results of the study can highlight some crucial points for teacher education and draw some attention to the importance of research in the field of quality studies in higher education.

Keywords: Quality, research skills, case study, teacher education.

A CASE STUDY ON STAKEHOLDERS' DEFINITIONS, EXPERIENCES, AND EXPECTATIONS OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

Doç. Dr. Hanife AKAR
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
hanif@metu.edu.tr

Arş. Gör. Elanur YILMAZ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
elanur@metu.edu.tr

Arş. Gör. Gülçin GÜLMEZ DAĞ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
ggulcin@metu.edu.tr

ABSTRACT

The paper is about a single case study that was utilized to understand internal stakeholders' perceptions of how they define internationalization, their experiences of internationalization, and their expectations of internationalization in their institution. The case was run in a high ranking state university that used to be identified among the top ranking universities by Times Higher Education and offers degrees at 6th , 7th and 8th cycles as identified by the EU Commission. The medium of instruction is English, which allegedly is regarded as means to attract more international faculty and students at graduate and post-graduate degrees. It is also home to a selective number of international joint degree programs. Ultimately, the contextual instruments available do identify our case as an international higher education institution. The unit of analysis was the internationalization policy and its implementation. Therefore, data were collected through vis-à-vis semi-structured interviews with the former university president, former and current vice presidents, deans, chairs, and with local and international faculty, and through written responses given to a set of open-ended items to an online questionnaire administrated to faculty. The participants reveal a variety of rich experiences of internationalization that includes holding international graduate degrees and postdoctoral studies, running joint research projects and publishing with international faculty mainly. The non-inbreeding policy seems to create a dilemma among faculty and administrators. The participants' definitions of internationalization range from establishing a global mindset, to developing more collaborative research, and mobility of staff and students. As for their expectations, although they have low aspirations about the future of internationalization in Turkey due to its changing political context, they urge more staff mobility through

visiting positions. Although joint degree programs are offered, they are complained to be run from a mono-direction where there are more out-going students or faculty. Being in line with these findings, international faculty, on the hand, suffer from stringent promotion and project running policies and expect dramatic changes to retire from their backwash effects. Our talk will conclude with urgent policy implications for the future of internationalization of higher education in the case study as well as policy implications for the central authority, the Higher Education Council.

Keywords: Internationalization of higher education, higher education policy, case study, Turkey

BUILDING COMMUNITIES OF PRACTICE TO SUPPORT GRADUATE STUDENTS' DEVELOPMENT AS NOVICE RESEARCHERS

Yrd. Doç. Dr. Gülfidan CAN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
gcan@metu.edu.tr

ABSTRACT

Graduate students' need for disciplinary enculturation, socialization, and academic development requires graduate schools to devise strategies at program level as well as at institutional level. Graduate student development as novice researchers are assumed to be the responsibility of students themselves, course advisors, and especially thesis supervisors. Compared to other disciplines in which students are grouped in research teams early in their program, Social Science students typically work individually and usually have limited contact with their program once their coursework is completed. This problem often causes delays in their degree completion and even results in attrition. With increasing number of graduate students in Turkey, supervisor-centered approach may not provide adequate support for these students. This session will provide practical strategies with theoretical underpinnings applied in one graduate course to build and sustain Communities of Practice (CoP) in a graduate program (Computer Education and Instructional Technology Graduate Program in the Middle East Technical University). The course "Communities of Practice in Higher Education" required enrolled students to engage in the activities of CoP integrated into the course and also it required them to design such a community in their program. This session will further inform possible drawbacks experienced during this process and applied solutions. The presentation is particularly intended for thesis supervisors, other faculty members, and graduate students in all disciplines.

Keywords: Communities of Practice, Graduate Students, Novice Researchers, Academic Development

THE POSSIBILITY OF EMBEDDED THE PROFESSIONAL CHARACTERISTIC OF NCATE STANDARDS IN THE ISLAMIC EDUCATION TEACHER PREPARATION PROGRAM AT SULTAN QABOOS UNIVERSITY

Prof. Dr. Wajeha Thabit AL ANI
Sultan Qaboos University
wajeha@squ.edu.om

Dr. Maimuna D. AL-ZADGALI
Sultan Qaboos Univesity
maimuna@squ.edu.om

ABSRACT

Recently there are many works have been done regards the Teacher Preparation Programs TPP in College of Education at Sultan Qaboos University. This is done as a part of the college plan to have the credited certificate from the National Council of Accreditation of Teacher Education NCATE in order to reach the international standard of teacher preparation programs in the college of Education at Sultan Qaboos University. Upon this one of the important issues is to analyze the components of each program in the college of Education, and one of these programs is the "Islamic Education Teacher IET". This study aims to find out the reason behind the weaknesses of Islamic Teacher performance in public schools. In the meantime IET practices in the schools has high rank and special position in Islam as he/she thoughts combine between religions and natural sciences. According to above, this study will investigate the Professional Characteristic of NCATE standards and the possibility of embedded them in Islamic Teacher Preparation Program in College of Education at Sultan Qaboos University by answering the following questions: 1- What are the characteristics of IET from the points of views of specialist and scholars in Islamic Education? 2- To what extended degree the agreement between the points of views of specialist and scholars in Islamic Education and NCATE Standards in regard to the characteristics of Islamic Education Teachers? To analyzed data, a descriptive approached is used to analyzed data which collected from interviewed was conducted with focus groups of 60 interviewees of specialist and scholars in Islamic Education. The result of the study showed that the characteristics of IET teachers are reflected a combination between physical and spiritual parts. Those components were classified according to its adjustment to NCATE standards which IET programs should meet. Another results of the study showed that there are seven standers that IET programs should be met. Those are: Characteristics of personality, teaching

professional skills such as teaching plan, teaching executive plan, classroom management, ability of using technology in teaching, and social partnership, and the ability to install the citizenship among students. The study put a proposed model of the IET program with it indicators which can be measure the effectiveness of Islamic Education teachers' practices in public schools in Oman. Upon the results of the study, many recommendations and suggestions were proposed.

Keywords: Standards, Islamic Education, Teacher, Quality

A WORLD-CLASS UNIVERSITY WORLD-VIEW: COLLECTIVE MISCONCEPTIONS

Dara MELNYK
SKOLKOVO Education Development Centre
daramelnyk@protonmail.com

ABSTRACT

Transforming a university into a world-class institution requires, first and foremost, a world-class worldview. Prior to introducing changes to the governance, a new model of operation should be developed, based on reconsidered principles, vision, and mission. If such a model is created, or at least internalized by a university's leadership team, it is inevitably based on their values and collective ideas. Having worked with a number of Russian universities for three years, I have collected a number of collective ideas that are a part of the average Russian university leadership team's worldview. For the purposes of this study they can be roughly divided into two major groups: constructive ideas, and misconceptions. Constructive ideas reflect deep understanding of the nature of the University as an organization, the processes in the university in question, and the context where it operates. They help to propel the transformation forward. Misconceptions inhibit positive change. To illustrate, the idea that faculty inbreeding is normal leads to paucity of institutional policies that foster academic mobility; the belief that micro-management is the best way to govern research results in imitation of research activity and limitations of academic freedom. In my presentation I will advance a typology of misconceptions based on their origins: path dependence, management fads, lack of reflection on the nature of the University and the context of a given university. I will also organize misconceptions in the order of priority. Thus, university leadership's conviction that a university ought to adhere to the regulations of the central agency only and should not demonstrate intellectual initiative makes strategic thinking impossible. Finally, I will enlist possible ways an external expert in university transformation, a change-oriented university leader or any other opinion-forming actor can replace misconceptions with constructive ideas.

Keywords: Russian universities, university transformation, collective misconceptions

THE QUALITY OF THE SERVICES PROVIDED TO INTERNATIONAL STUDENTS AT ANADOLU UNIVERSITY

Assoc. Prof. Dr. Adnan BOYACI
Anadolu University
aboyaci@anadolu.edu.tr

Lecturer Bahar TUNÇAY
Anadolu University
bahart@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Meeting the requirements of globalization in higher education has moved to a quite significant position in the related literature for the last two decades (Brandenburg & de Wit, 2011). In this aspect, the importance of defining internationalization as a part of the process that helps to achieve the goal rather than defining it as the goal itself is critically emphasized by de Wit (2011). Consequently, Process Approach, which comprises a wide range of activities, policies, and procedures (1994, p.4), is used while trying to describe the process and evaluate the quality of the services provided for international students at Anadolu University. More specifically, the objectives are to shed light on the organizational policies, management and structure, the type of support given to the internationalization activities, the method of implementation, and the interaction among the units for a better understanding of the services in question. It also attempts to determine the enabling factors providing the services with a better state of affairs and sustainability besides the obstacles preventing them having a better position in the internationalization process. In this regard, qualitative analysis was employed to answer the research problems. Among qualitative methods, the study is designed by taking case study design into account. Data were collected via interviews done with the staff responsible for the international students' welfare and the related documents. The data of the study were analyzed through descriptive analysis. Throughout the descriptive analysis, following phases were traced (Patton, 2002: 453; Yıldırım and Şimşek, 2016). First, all interviews were recorded and transcribed verbatim by the researchers. Later, a coding key for interviews was prepared via NVivo11, a qualitative data analysis software. After the coding process, findings were presented by means of frequency tables and defined through direct quotes from the gathered data. Additionally, the document data were used while describing the results. In general, the results reveal that the structures have been changed and improved in many terms with a better understanding of the concept of internationalization and its importance. During this process the obstacles

and their causes have carefully been examined and necessary regulations have been done periodically. However, internationalization is a relatively new concept for a university in Turkey. Thus, the services still face some complications. The detailed results are going to be discussed in the presentation.

Keywords: Tertiary education, internationalization process, student affairs, international student offices, quality of services

PROVIDING A MODEL OF ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIOR AMONGST FACULTY MEMBERS OF GOVERNMENTAL AGRICULTURAL COLLEGES IN TEHRAN, IRAN

Prof. Dr. Ahmad REZVANFAR
University of Tehran
arezvan@ut.ac.ir

ABSTRACT

The main objective of this study was to provide a model of organizational citizenship behavior amongst faculty members of Governmental Agricultural Colleges in Tehran, Iran. The study was carried out through a survey method. To providing a model of organizational citizenship behavior amongst faculty members of Governmental Agricultural Colleges a sample of 130 people was selected from 360 faculty members working in the Governmental Agricultural Colleges in Tehran province of Iran by the use of a "multi-level stratified random sampling" method. Data were also collected through on line questionnaire designed and sent to staffs\' email. Descriptive and inferential statistics including frequency distribution, median, mean, standard deviation, correlation coefficient and path analysis were used to analyze the data. The findings revealed that there was not any significant relationship between the organizational factors consisting organizational culture, organizational justice and organizational support and organizational citizenship behavior (OCB). Meanwhile, the findings revealed that there was a significant and negative relationship between the managerial factors consisting transformational leadership, management control system and management style and organizational citizenship behavior (OCB). Just like that, findings showed, there was a significant relationship between the personality traits, level of job satisfaction and organizational commitment and organizational citizenship behavior (OCB). According to path analysis, organizational citizenship behavior directly could be anticipated by personality traits, level of job satisfaction and organizational commitment. According to significant and negative relationship between the managerial factors and organizational citizenship behavior of faculty members, it could be concluded that, governed present managerial system could not be have a positive effect on organizational citizenship behavior of faculty members in the studied faculties.

Keywords: organizational citizenship behavior, managerial factors, personality traits

SOCIAL LEAD USERS, YOUTH UNEMPLOYMENT AND A PERSPECTIVE OF SMALL AND POOR CITIES

M. Sc. Tuğberk KAYA
Near East University
kayatugberk@gmail.com

B. Sc., M. Sc. Burak ERKUT
Technische Universität

Project Assistant Nadine THIERBACH
Technology and Business Incubation Center, Bad Belzig, Germany

ABSTRACT

In this paper, the authors analyse policy formulation of the World Economic Forum to reduce young unemployment by supporting entrepreneurs, with a particular focus on structurally similar regions in Europe, which are predominantly characterised by small and economically disadvantaged cities offering limited resources to their young residents. In line with the literature, the authors associate entrepreneurship in these regions with their younger residents and introduce a new concept to the literature called social lead users. Social lead users are visionaries in societies, who offer solutions to problems in the form of social innovations, whereby they can become profit or not-for-profit entrepreneurs, or participants in the corporate social responsibility activities of firms. Focusing on two pilot regions with the described structural similarities, the authors introduce four case studies to extract various stylised facts on the social lead users found within these regions. For this purpose, the authors adopt the theory of evolutionary economics, which describes economic change not as an external shock but as a result of economic evolution and interacting economic agents with different cognitive frameworks. The study concludes with the question of how universities can be transformed into entrepreneurial universities to support the young people living in these regions to discover their potential in terms of social entrepreneurship and to increase their motivations for remaining within the regions as they progress in their careers.

Keywords: Social Innovation; Social Entrepreneurship; Lead Users; Youth Unemployment; Entrepreneurial Universities

THE BEST INTENTIONS? ENTREPRENEURIAL INTENTIONS OF BUSINESS AND ECONOMICS STUDENTS IN NORTHERN CYPRUS AND EASTERN GERMANY

M. Sc. Tuğberk KAYA
Near East University
kayatugberk@gmail.com

B. Sc., M. Sc. Burak ERKUT
Technische Universität

Project Assistant Nadine THIERBACH
Technology and Business Incubation Center, Bad Belzig, Germany

ABSTRACT

The most recent World Economic Forum in Davos suggested that promoting entrepreneurship could be a solution to the problem of youth employment, which is a serious issue with 75 million young people out of work around the world. The entrepreneurial decisions of young people are especially important in regions where economic opportunities are restricted and people choose to move from that region. Two of such regions are Eastern Germany and Northern Cyprus. In this article the authors are interested in analyzing the risk-taking behavior and entrepreneurial tendencies of business and economics students from Northern Cyprus and Eastern Germany. For this purpose, a survey was conducted at the Dresden University of Technology and the Near East University. The results were analyzed by using ordinal logistic regression. The authors determined that following technological trends, the need for self-sufficiency, the perception of rewards for entrepreneurship and awareness of social problems increase the odds of entrepreneurial activity; engagement in student clubs, need for financial security and a previous internship experience decrease it. These results create opportunities for universities and knowledge centers to focus on becoming entrepreneurial universities, which will also boost the economy, especially the poor cities. The study concludes with policy implications on the transformation towards entrepreneurial universities to meet the different needs of small and poor cities.

Keywords: Entrepreneurship; Entrepreneurial Tendencies; Student Entrepreneurship; Regional Growth; Youth Unemployment

RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC VOLITIONAL STRATEGIES AND STUDENTS' ACHIEVEMENT IN FLIPPED LEARNING ENVIRONMENT

Arş. Gör. Bengi BİRGİLİ
MEF Üniversitesi
birgilib@mef.edu.tr

Doç. Dr. Fatma Nevra SEGGİE
nevra.seggie@boun.edu.tr

Prof. Dr. Zeynep KIZILTEPE
Boğaziçi Üniversitesi
zeynep.kiziltepe@boun.edu.tr

ABSTRACT

World-Class Universities are the ones that provide significant opportunities to raise knowledgeable, skillful and virtuous individual, teach curricula with innovative pedagogical methods so that they produce high-achieving graduates. The higher the academic excellence of the university is, the better the graduates improve their academic performance. These graduates are also better at using academic volitional strategies to improve academic performance.

The study was conducted to determine whether there is a relationship between academic volitional strategies and the students' academic performance in flipped learning environment. Academic achievement entails an environment where students need to exert self-discipline on classroom tasks. In this context, volitional strategies directly lead to students' emotions. In several studies, it was revealed that when students utilize volitional strategies efficiently, they regulate their own emotions and motivation. By using volitional strategies, learners can enhance their motivation and engagement on academic tasks and complete their assignments more efficiently (Husman, McCann & Crowson, 2000). Literature review indicated that most studies focused on self-regulatory efficiency (Kuhl, 1985; Wolters, 1998) whereas volitional control was analyzed in experimental design studies (Kuhl & Kraska, 1989). Increasing teacher-student and student-student interactions in learning process, flipped learning provides a fruitful milieu for volitional strategies and actions because volitional action addresses effort and persistence during a goal-striving process. The research question guiding this study was whether there was any significant relationship between academic volitional strategies and achievement of the students who enrolled in teaching method course under flipped learning environment. The participants were 15 undergraduate students from the elementary

mathematics teaching program in the faculty of education in a private university in Istanbul, Turkey. The university is unprecedented in the world to adopt Flipped Learning (Bergman & Sams, 2012) in all departments. Academic Volitional Strategies Inventory (AVSI) developed by McCann and Turner (2004) was applied to the participants. Cronbach's alpha for reliability was found to be .75. The analysis of correlation coefficient was run on IBM SPSS Statistics 21 and α level was set as .05 for statistical significance. The results indicated that there was no statistically significant relationship between AVSI scores and academic achievement of students in the teaching method course ($r = .24$, $p>.05$).

Keywords: Academic volitional strategy, academic achievement, flipped learning, quantitative research

UNIVERSITY RANKING SYSTEMS' ROLE AND THEIR USEFULNESS ON THE MANAGEMENT STRATEGIES: HITIT UNIVERSITY SAMPLE

Prof. Dr. Reha Metin ALKAN
Hitit Üniversitesi
alkan@hitit.edu.tr

Uzman Oya USLU ÇETİN
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
ouslu@ybu.edu.tr

ABSTRACT

The increase in the number of international public, private and distance education providers, internationalization movement in higher education, and demands of the relevant shareholders for effectiveness, accountability and clarity have flourished the trends in measuring the quality in education and university rankings. Therefore, quality has been started to be measured by independent bodies as it is much more important than quantity. In this sense, responsible for training qualified human capital for the society, Higher Education Institutions cannot remain indifferent to this process, for the increase in the relationship among countries due to globalization requires people who can adapt and contribute to this process.

Even though the improvement of universities and the quality of their education are mainly evaluated through the teaching/educational activity; research performance; international activities (collaboration/orientation); regional involvement; publications; citations; engagement with the sector and alumni employment; patents, new criteria have emerged recently. Their visibility and openness on the web sources, the number of their international students and staff and the ratio among them have become commonly used as indicators. Thus, apart from causing a race among them, a new approach that encourages them to be active in this competitive atmosphere by indicating their strong and weak points has been prevailing in the sector. Accordingly, national and international ranking systems which rank universities according to a number various criteria to contribute to transparency in higher education give information about the universities. They aim to provide input for the prospective students, their families, employers looking for qualified human capital, institutions funding various scientific studies, managers of the universities so that they can promote sustainable development based on information and society.

Since the publication of the first ranking list of American Colleges by Bob Morse in 1983, a great many national and international higher education ranking systems have emerged thanks to the development of new metric terms in science, technology and related issues. Currently, there are a number of university rankings which use different criteria. They can be categorized according their focus (global/regional/national assessment), source (surveys, confirmed sources and third parties-government), academic units (colleges, schools, centres, departments etc.), filter/scope (subject categories, fields, disciplines), indicator (one/multiple) and publisher (newspapers, magazines, universities, centres, laboratories, agencies, governmental and non-governmental organizations).

This paper aims to review diverse ranking systems, analyse their impacts on universities and make suggestions to increase their development. The study also gives some recommendations as to reach higher positions in ranking systems.

Keywords: University Ranking; Higher Education; Quality Assurance Systems

ACTIVE LEARNING IN UNIVERSITY: AN INTEGRATED SCIENCE COURSE AT SABANCI UNIVERSITY

Assoc. Prof. Dr. Yuki KANEKO
yuki@sabanciuniv.edu

Dr. Süphan BAKKAL
suphanbakkal@sabanciuniv.edu

ABSTRACT

Sabanci University has adopted the global effort to rethink the role of the faculty and the students in undergraduate education and prioritize scholarship of teaching and learning that values evidence-based student learning. As a part of this effort, we offer a two-semester freshman integrated science course "Science of Nature" (NS101/102; large enrollment of ~800 students per semester) in an active-learning format, aiming to equip the younger generation with fundamental scientific knowledge and skills for coping with real complex contemporary challenges. Specifically, we employed backward course design with a modular structure around four Scientific questions from everyday life to promote critical thinking and problem solving skills. Moreover, student-centered instruction methodologies are being used in specially designed classrooms for collaborative learning. In these classrooms, specially-trained graduate and undergraduate assistants facilitate discussions among students as they work on in-class assignments, which also benefits the assistants to become better educators/leaders themselves. Additionally, since Fall 2016, NS102 has been using the flipped approach, in which students work on online pre-lecture set (lecture videos and quizzes) at home, and come to the "active lectures" where they enhance their learning through in-class discussions and exercises.We present the design and implementation of NS101/102 together with students' feedback and the outcomes.

Keywords: Active Learning, Backward Course Design, Flipped Class

SEARCHING FOR VALIDITY IN TEACHING RANKINGS: CONTENT ANALYSIS OF THE TIMES HIGHER EDUCATION'S TOP RANKING YOUNG EUROPEAN UNIVERSITIES' WEB SITES FOR TEACHING QUALITY

Dr. Ebru KILIÇ BEBEK
Özyeğin University
ebru.kilicbebek@ozyegin.edu.tr

ABSTRACT

Teaching quality has implications for student learning in higher education; however, it is hard to measure and do not necessarily accompany the research quality of the institutions. This research aims to evaluate a teaching quality indicator's validity. The selected indicator is the teaching (the learning environment) scores from The Times Higher Education (THE) Young University Rankings 2017, which lists the world's best universities that are aged 50 years or under. This score's contribution to the overall score is 30% and partially (10%) reflects the perceived prestige of the institutions' teaching. In this presentation, the validity of this indicator will be examined using the top ranking (around 100) European institutions' teaching scores. First, these scores' relationship with the research scores will be checked. Then, the content analysis results of the information provided on these institutions' Web sites will be presented, which will be based on the key performance indicators of the Teaching in Higher Education Quality Model (THEQM) and the teaching quality recommendations by the European Commission. The analyzed content will consist of institutional mission statements, strategic plans, regulations, policies, and applications regarding teaching, which will be represented by a "teaching policy content score" for each institution. The relationship between THE teaching scores and the teaching policy content scores will be examined and the findings will be discussed regarding the validity of the selected teaching quality indicator.

Keywords: Teaching quality, teaching rankings, teaching policies, content analysis

ENHANCING THE HIGHER EDUCATION PATHWAYS OF UNDER-PREPARED HIGH SCHOOL GRADUATES IN CENTRAL ASIA

Dr. Tamo CHATTOPADHAY
American University of Central Asia
tamo.chattopadhay@gmail.com

ABSTRACT

There is a growing body of literature internationally that demonstrates the challenges faced by socio-economically disadvantaged youth in post-secondary transitions. Consequently, there is increasing awareness of support mechanisms and institutional resources that make a difference vulnerable students such as first generation college goers, racial ethnic religious (including caste) and linguistic minorities and so forth. While provision of such support structures are increasingly mainstreamed in the high-school / higher-education interface of wealthier economies, they remain a rarity in the developing country contexts. Kyrgyzstan, one of the poorest countries in Central Asia, with approximately one-third of its population living under poverty, is not an exception in this regard.

In Kyrgyzstan, poor quality of public K-12 education makes it almost impossible for low income students graduating from the public system to attend competitive higher education institutions in the country. To address this structural inequity, American University of Central Asia (AUCA) launched a pioneering program 4 years ago called New Generations Academy (NGA). NGA is a comprehensive year-long academic preparatory program that seeks out and admits motivated high school graduates from Kyrgyz public schools. The participants complete a rigorous program in English language and College Mathematics, as well as in Kyrgyz and Russian languages – all designed and delivered with the intention of developing critical and analytical thinking and academic writing skills. In other words, NGA fills a critical gap in the existing Kyrgyz public schooling system, and prepares the participants to enter a higher education institution of their choice, including AUCA – where they are supported with financial aid. The current year (2017) marks the graduation of the first cohort of NGA students from AUCA. By most indicators, the NGA students have thrived like their "regular" peers at AUCA – graduates from better-resourced private schools of Central Asia that typically serve the upper-middle class families of the region.

The current paper will present a case study of NGA – using primary data collected through survey and in-depth interviews of the first cohort of NGA graduates of AUCA, and using key-informant interviews with staff and faculty from

NGA and AUCA at large. The objective of this paper is to demonstrate how highly selective higher education institutions can create pedagogical models and institutional mechanisms to promote equity in higher education and enhance opportunity structures of students from less-privileged backgrounds.

Keywords: Educational Disparities, Support Structures, Institutional Model, Equity, Central Asia

FEMALES AND ACCESS TO HIGHER EDUCATION: IRANIAN UNIVERSITIES' EXPERIENCE

Assist. Prof. Dr. Somayeh FEREIDOUNI
Institute for Research and Planning in Higher Education
Fereidouni@irphe.ac.ir

ABSTRACT

Equal access to higher education is one of the principles of Iranian constitution. So, the number of higher education institutions has experienced 152 percent increased during last decade in Iran. But university as a social institution, when has been entered to a context, not only increasing access to higher education, but also making situation for social transformations.

In the other hand, more than a decade, females have been the first costumer of Iranian higher education. It means that they are simultaneously users of social transformation and one of main elements of accelerating social development in the context who live there.

So, the present research has been led to survey increasing access to higher education for females and their impacts on the given context. This research has been conducted in Interpretivism paradigm, with qualitative research approach, grounded theory methodology, and using unstructured- interview as a method. In the research 54 informers from three groups, Social activities, university students and faculties, in three province of Iran; Guilan, Ghom and Sistan and Baluchistan, have been participated. The findings have shown that changing in attitude and new life style for females are the most important changings which have been resulted from increasing access to higher education in Iran. Changing in female situation in people\'s attitude, changing in females\' clothing, autonomy, changing in females\' role in mate selection process, as well as female work out of home, are others elements that participants referred them which happened because of increasing access to higher education for females.

Also, some of participants believed that increasing access to higher education for females have been made some challenges like decreasing work position for males, delay on marriage, full-time working for females, increasing immorality and corruption, as well as increasing divorce.

Keywords: Higher Education, Access, Quantitative Extension of Universities, Females, Social Transformation

THE INTERPLAY OF INDIGENIZATION AND INTERNATIONALIZATION AT INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION IN THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

Dr. Fariba ADLI
Alzahra University
faradli@alzahra.ac.ir

Dr. Golnar MEHRAN
Alzahra University
gmehran@alzahra.ac.ir

ABSTRACT

Higher education in Iran has been an important agent of Islamization and politicization since the 1979 revolution and the establishment of the Islamic Republic. The aim has been educating pious and politicized youth who will abide by the rulings of the religio-political leaders. In recent years, the above attempts have been accompanied by an effort to bring about indigenization and internationalization of Iranian universities. The attempt to indigenize higher education curriculum is a response to the leading authorities' concern about the influence of Western knowledge among university students. Westernization of the content of education is regarded as cultural infiltration and a threat to the national and religious identity of the young Iranians. Indigenization of higher education has aimed at transforming the curricular content of the humanities and the social sciences, especially in such fields as education, psychology, sociology, and philosophy. At the same time, however, Iranian universities are aiming at academic excellence, raising their status in the international arena, and becoming exemplary institutions of higher education in the region. The result has been a significant number of cultural and scientific exchanges, invitation of foreign faculty and students, as well as signing of memoranda of understanding with universities across the globe. The co-existence of indigenization and internationalization raises a question regarding the possibility to proceed in seemingly contradictory directions. The purpose of this paper is to study how the duality of indigenization and internationalization have affected higher education in Iran. A qualitative research methodology is used, including a) critical analysis of relevant course syllabi; b) in-depth, open ended interviews with members of the curriculum development committees at the Ministry of Science, Research and Technology, the High Council of Cultural Revolution, and faculty members at select universities; and c) content analysis of official documents. The aim is to show how the two trends co-exist in a country that has more than four million students enrolled at the university.

Keywords: Iranian universities, indigenization, internationalization, Westernization

BEING AN ACADEMICIAN IN A CHANGING WORLD

PhD Candidate Gülşah KISABACAK
Istanbul Şehir University
gulsahkisabacak@sehir.edu.tr

PhD Candidate Fulya SARI
Boğaziçi University
fulsari@gmail.com

Prof. Dr. Zeynep KIZILTEPE
Boğazici Univesity
zeynep.kiziltepe@boun.edu.tr

ABSTRACT

This ongoing study focuses on the effects of political, social and economic changes on higher education institutions and the lives and workplaces of academicians since 1980s. The study enriches the existing literature in that it highlights and emphasizes how these changes may have affected and formed academicians' personal and professional life spaces within that time period. Reflecting the academicians' life experiences and their descriptions, this study touches upon an under-researched area in the field of higher education. The participants (N=8) were from different public and private universities with at least 20 years of experience in their careers. Semi-structured interviews were conducted and recorded in face-to-face environments. The findings of the study will be shared in the IHEC Conference in October 2017.

Keywords: academicians, responses to changes, university as a workplace

INTERNATIONAL JOINT DEGREE RECOGNITION, ACCREDITATION AND QUALITY ASSURANCE: IMPLICATIONS FOR TURKISH HIGHER EDUCATION

Öğr. Gör. Dr. Harun SERPİL
Anadolu Üniversitesi
hserpil@anadolu.edu.tr

Akademik Uzman Mehmet ŞENGÜL
Yüksek Öğretim Kurumu
mehmet.sengul@yok.gov.tr

ABSTRACT

The increasing internationalization of higher education is a driving force behind the expansion of tertiary institutions throughout the world, and intensifying student mobility, which leads to an increasing number of joint degree programs offered. This paper specifically focuses on the current status of the accreditation, quality assurance and recognition of international joint degrees, both in Turkey and around the world, by reviewing the relevant policy documents, reports and academic literature. Joint degree programs like Erasmus Mundus are one of the most popular types of cross-border higher education. The external quality assurance (QA) and accreditation of joint degree programs is a challenge for QA agencies, as it involves the cooperation of multiple institutions and national accreditation procedures. In this paper, after the diverse and confusing terminology in this field is clarified by presenting clear definitions, different types of joint degree accreditation are introduced with examples from national implementations. The related QA procedures, regulations and legislations at the national and international level are reviewed and various QA approaches are compared. Schemes, procedures and challenges for recognizing a joint degree are analysed comparatively across institutions and nations. For example, ambiguous national legislation, lack of transparent information, limited interactions between recognition bodies and quality assurance agencies and unclear shared responsibilities are four major challenges for qualification recognition of a joint degree. Further, the role of recognition bodies and quality assurance agencies in foreign academic qualification recognition are discussed. Guidelines and elements for a fair recognition of joint degrees are listed and exemplified. Finally, the convergence between quality assurance and recognition of joint degrees is underscored as a key point, along with recommendations made based on the effective practices.

Keywords: Joint degrees, Quality Assurance, Accreditation, Joint Degree Recognition

AN INNOVATIVE APPROACH TO UNIVERSITY ENTRANCE EXAMINATIONS FOR GIFTED STUDENTS

Yrd. Doç .Dr. Kamil Arif KIRKIÇ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
kamil.kirkic@izu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe Perihan KIRKIÇ
İstanbul Şehir Üniversitesi
aysekirkic@std.sehir.edu.tr

ABSTRACT

In this paper, an original method for talented students who struggle in Turkish high school education to enrol higher education institutions will be analyzed. The students in Turkish high-schools can only get university entrance examination in their last year. Although this circumstance tries to create equivalence in the education system, high-intelligent students waste their years while they can have a chance to study in undergraduate level.

After new changes done in Turkish compulsory education, high school level became four years instead of three years. And total time for compulsory education changed to 12 years. All students completing their compulsory primary and secondary schools after eight years of education, take an exam called TEOG (Temel Eğitimden Oratöğretime Geçiş -Transfer from Basic Education to High School Education). Most of the gifted students graduating from four-year secondary school get the highest scores in TEOG. In addition to this fact, when these smart students enroll the top high schools in Turkey, they can not see what they expected when they were in the secondary school.

The curriculum of these high schools are very theoretical and they do not have any application of the theory. In addition, instruction is so traditional and learning environment of these high schools do not allow smart students to create and produce innovative products. Therefore, when they are graduated from high school they can not apply what they have learned in the high school in their daily life and in the university.

The most important wealth of a nation is its youth. If a country can educate its youth in accordance with the conditions of the 21st century, then it can compete with other countries in the world. Otherwise, with an uneducated youth, no country can achieve its goals and compete in the globalized world. In this paper, we try to set an innovative approach for Turkish educational system to transfer the smart students in the high school to university effectively.

Keywords: Üstün Zekalılar, Yükseköğrenim, Eşitlik, Üstün Zekalı Eğitimi, Üniversiteye Giriş Sistemi

'PRIVATISING PROFITS AND SOCIALISING LOSES': A DECOLONIAL İNTERPRETATION OF THE RHODES/FEES MUST FALL CAMPAIGN

Doctoral Student Raimond NYAPOKOTO
University of Pretoria
ray.nyapokoto@gmail.com

Post Grad Trace CHIPINDA
University of South Africa
chipindatrace5@gmail.com

ABSTRACT

2015/16 have been punctuated by Rhodes/Fees Must Fall/Open Stellenbosch student–led campaign at universities across South Africa. University authorities responded by going to courts and obtaining court interdicts against demonstrators and subsequently deployed police and private security at campuses. Certain sections of the society relentlessly condemned and characterised these acts of demonstrations by students as stupid and retrogressive at best, and criminal at worst. In 'a country of two nations' fraught with widespread poverty and deepening inequalities between the rich (predominantly white) and the poor (predominantly black) this paper, deploying critical decolonial lenses, problematises the post-colonial university's (privatised) nature and role in the context of a neoliberal and globalising world. The resilience of students during the protests has been critically analysed and situated in the wider black neo-colonial/apartheid struggles and the paper attempts to unearth the dynamics to a lot of questions have been asked as to what really was at centre of such almost-spontaneous campaigns readily embraced by tertiary students country-wide. This paper brings to the fore the very question of whether South Africa has realised the goals of its independence worn through a bruising and brutal military and diplomatic war against the apartheid machinery whose sole and express purpose was to engender socio-economic difference between blacks and whites. Naturally it also explores the current socio-economic existential environment under which blacks live in South Africa. This piece, by deploying a decolonial perspective unearth the fact that, albeit violence and vandalism, in-fighting in and amongst student unions and mother political parties, the students have genuine historical and structural concerns compounded by a neoliberal capitalist system which need to be addressed holistically and as a matter of urgency. The 1976 and 2015/16 students' campaigns in the tertiary institutions of South Africa will be used in this theoretical piece, as case studies to unearth the fact that the factors that gave the impetus to the bruising pre-'94 military warfare exists and that for the majority of black South Africans life remain largely unchanged. The

piece contributes to academia and the conferences themes of access to, privatisation of, equity and equality in higher education.

Keywords: Decoloniality, Privatisation, Black Struggles, Fees Must Fall, Rhodes Must Fall

QUALITY ASSURANCE & ACCREDITATION OF TEACHER EDUCATION IN PAKISTAN: SCOPE FOR INTERNATIONALIZATION

Assoc. Prof. Dr. Seema Arif
University of Management & Technology, Lahore, Pakistan
seema.arif@umt.edu.pk

Ms. Zunaira Liaqat
University of Management & Technology, Lahore, Pakistan
zunaira.liaquat66@gmail.com

Ms. Ayesha Shahzad
Research Associate
University of Management & Technology, Lahore, Pakistan
ayesha.shahzad@umt.edu.pk

ABSTRACT

Today students are no more property of any nation but they are candidates to enter in the global market. It means that in order to retain and sustain their students, the local universities will have to follow a global curriculum. Internationalization and quality assurance are the final way out to confront this challenge. Multiple efforts are continued for quality assurance, accreditation and internationalization of higher education in Pakistan. Several recommendations for policies and procedures have been proposed to meet the national targets set by The Higher Education Commission (HEC), Pakistan but the desired destination is yet far apart.

This particular study was carried out to determine the preparedness of the Education Departments of Pakistani universities for national and international accreditation. The study is conducted in qualitative paradigm. The study aimed to explore the perceptions of the faculty of education departments about their level of understanding of the quality assurance and accreditation process and potential benefits and threats attached with it. An open ended survey cum structured interviews were held with the faculty members of sixteen universities with the education department purposively selected from the province of Punjab and federally administered area of Islamabad. The questionnaires were personally given to all faculty members of the selected universities, whereas, the interview was done with only one senior faculty member, who was either the part of NACTE accreditation process or he/she is presently addressing the same. Triangulation was achieved through content analysis of survey, document analysis of NACTE Manuals & HEC directives, and in-depth analysis of the interviews. The study concludes that the faculty of the education department lacks awareness about quality assurance and accreditation process. National Accreditation Council for

Teacher Education will have to set new targets to meet the goals of internationalization of teacher education in Pakistan. Recommendations of research inform of the specific actions that NACTE & HEC will have to take to compete and sustain in the international higher education market.

Keywords: Quality of higher education. Globalization. National Accreditation. Internationalization. Quality Enhancement of higher education. Teacher Education

BUILDING WORLD-CLASS UNIVERSITY IN PAKISTAN: OPPORTUNITIES AND CONSTRAINTS

Mrs. Aseyha Khawar
PhD Scholar
ayeshakhawar1@live.com

Assoc. Prof. Dr. Seema Arif
University of Management & Technology, Lahore, Pakistan
seema.arif@umt.edu.pk

ABSTRACT

The article will explore the issues of policy borrowing for academic excellence in higher education to pursue a position in the world class universities. Throughout the world, Higher Education Institutions (HEIs) are benchmarked against international quality standards. Following this agenda, the aspiring university will have to undergo some policy borrowing regardless of the fact that the borrowed policy matches with National agenda or not. A comprehensive framework has been adopted, quality standards of Characteristics of Excellence, endorsed and approved by the Middle States Commission on Higher Education in January 2002, to address the quality issues faced by universities to meet the standards of excellence. Two universities in Pakistan have been chosen for the site of this qualitative study, National University of Science & Technology (NUST), and University of Management & Technology (UMT). NUST has been ranked among the first 500 universities according to QS Rankings, whereas, UMT is still striving to become a world-class university. The triangulation has been reached by document analysis of the quality reports submitted by the two universities, semi structured interviews with the senior and middle management of the universities, deans, director for Quality Enhancement Cells, and head of the departments of the selected universities. The primary data obtained has been compared and contrasted with the quality characteristics marked by standards for academic excellence. Unawareness of the international quality standards and ambiguity in following practical guidelines to follow the spirit of quality has been found the main issue. Once understanding and meaningfulness is created, it becomes easier to pursue standards. The findings of the study will be a unique contribution to the body of literature creating a point of interest to policy makers and quality assurance practitioners of the developing countries who are concerned about the academic excellence of HEIs to accentuate the significant areas which make any university, a world-class university.

Keywords: World-class University. Quality Standards. Academic Excellence, Global Rankings, Higher Education Institutions. Developing Countries

THE LOCALIZATION OF SCIENTIFIC RESEARCH METHODOLOGIES: CASES FROM THE FIELD OF EDUCATION ADMINISTRATION

Assist. Prof. Dr. Gökçe GÖKALP
Middle East Technical University
ggokalp@metu.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Duygun GÖKTÜRK
Middle East Technical University
dgokturk@metu.edu.tr

ABSTRACT

In recent years, avenues of inquiry in the field of educational administration engage in the question of modes of knowledge production in the field. The major methodological approach in these studies is to examine the articles published in peer-reviewed journals and conference proceedings (Aydın, Erdağ,& Sarıer, 2010; Balcı& Apaydın, 2009; Aypay, Coruk, Yazgan, Kartal, Çağatay, Tuncer, Emran, 2010; Turan, Karadağ, Bektaş, & Yalçın, 2014). These studies assess the articles and proceedings in the context of thematic, methodological and qualitative/quantitative research methods. In addition to these studies, scholars have been carried out researches focusing on the doctoral dissertations to understand the process of knowledge production in the field (Karadağ, 2009b; Karadağ, 2009c; Karadağ, 2010; Kabaca, & Erdoğan, 2007). As a corollary, this study differs from the current literature on educational administration in four respects:

1- Focusing on higher education graduate level research (particularly master thesis) carried out in the field of educational administration between the years of 2010-2016,

2- Including an analysis on the thematic, theoretical,and methodological orientation of the selected thesis,

3- Including a discussion about the relation between how these studies are conducted (or differentiated) and the type of higher education institutions (state/private/technical universities, etc.).

4- Including a portrayal of the complex relation between institutional differentiation and 'scientific knowledge production.'

In this context, the major research questions of this study are:

1- In what ways can we define the disciplinary epistemology (knowledge) created by the current research questions and concepts in the field?

2- What are the roles of different higher education institutions in engendering the disciplinary epistemology?

In this research, a total of 549 master thesis produced in the area of educational administration in Turkey between the years of 2010-2016 will be analyzed based on the research questions of this study. In this exploration we examine the abstracts of all of the dissertations to identify a) particular research schemes (micro units and themes or epistemological orientations), and b) a system of dispositions that perform continuity and regularity and c) the emerging problems concerning these issues. In this study, focusing on the master thesis has two major reasons: 1- a widespread representation of research culture, 2- a concern about the institutional representation (or recognition) in the field. Incorporation of different institutional structures into research is essential to assess the role of institutional context in the formation of disciplinary knowledge. Another goal of the research is to portray the relation between the formation of disciplinary knowledge and institutional dynamics with a concern for the local politics.

Keywords: egitim yonetimi, yuksekogretim, Turkiye, yerellesme politikalari. disipliner epistemoloji

THE EFFECTIVENESS OF STUDENT SUPPORTS FROM THE PERSPECTIVE OF THE BENEFICIARIES

Assoc. Prof. Dr.Yasar KONDAKCI
Middle East Technical University

Assoc. Prof. Dr.Kadir BEYCIOĞLU
Dokuz Eylul University

Research Assistant Yusuf İkbal OLDAC
Middle East Technical University

Research Assistant Hanife Hilal SENAY
Middle East Technical University

ABSTRACT

Providing financial and social supports to students is a common policy practice in many countries. Scholarships and basic services (food, accommodation, transportation, free health services etc.) are the most common supports provided to students. Particularly developing countries which follow quantity oriented growth policies in higher education need more comprehensive student support systems. In developing countries both access to higher education and maintenance of the higher education degrees is a challenging task for students coming from disadvantaged segments of the society. Based on these arguments, this study aimed at revealing the perception of higher education level students on the effectiveness of the supports provided by the different public institutions (central governments, municipalities, and their own universities) in their access to higher education, in facilitating their study experience, and in contributing to their employability after their study.

This study was designed as a survey study. Financial and social support policies are particularly important for student who attend faculties of education. Large scale studies conducted with pre-service teacher candidates suggest the students attending these faculties are coming from socio-economically disadvantaged segments of the society. Given this contextual characteristics, this study was conducted among faculty of education students. Data from 773 students studying at 10 different public universities in Turkey were collected.

The results indicated that the students finds the role supports extremely weak in their choices of the field (education) for higher education study and in facilitating their lives during their studies. Besides, the participants advanced negative believes about the role of public supports in their future employability after their study. These results show that there is a huge gap between what is aimed by public support system and what is realized in the lives of individual students in Turkey.

Keywords: disadvantaged students; student supports; equity.

THE COMPARATIVE ANALYSES OF THE "OPEN UNIVERSITY" PRACTICES IN THE WORLD

Burcu Ertürk KILIÇ
Boğaziçi University
burcuerturk@gmail.com

ABSTRACT

Open University Movement, beginning with the foundation of Open University in the United Kingdom in 1969, has its reflection on the World higher education agenda. There opened nearly 100 "open universities" in different locations of the World within a couple of decades. The principles of egalitarianism, equality of educational opportunities, lifelong and ubiquitous learning, flexible curricula, learner-oriented education, autonomous learning and learning through communication were the pillars of this new system. This study will be the analysis of the evolution of the concept of "Open University" in time as its transformations within the economic, political and technological developments in the globalized World. Mostly, appearing as publically funded organizations searching for the equal right of education, there happened a shift in the claim of their "openness" through different developments, whereas the conventional universities have been influenced by the dynamics of open and distance learning. Comparative analyses will be developed on the bases of the implications of "Open University" practices in different country experiences, and the general characteristics of the concept will be evaluated according to the specific experiences within cases. The basic characteristics like entrance procedures, fee-policies, curricula, use of communication and technological applications will be discussed and compared in different country practices. Finally, the future of the concept of Open University will be analyzed with the light of the new trends in higher education like Mass Open Online Courses (MOOCs), Open Educational Resources (OERs), Open Courses, Open Access to Information.

Keywords: Open University, openness, equality of educational opportunities, higher education, open and distance learning